

ZDRAVOTNICTVÍ ČR: PERSONÁLNÍ KAPACITY 2015

Zprávu zpracoval autorský kolektiv vedený: Ing. M. Bartůňková; RNDr. J. Jarkovský Ph.D.; doc. RNDr. L. Dušek, Ph.D.

Analýza a zpracování dat: Bc. J. Jann; Ing. Mgr. J. Žofka; Ing. M. Kratochvíl; Ing. V. Slábová; Ing. Z. Nováková; Ing. M. Blaha Ph.D.; RNDr. D. Klimeš Ph.D.; Ing. L. Roubalová

Recenzenti: Ing. Jiří Čihař; MUDr. Tom Philipp, Ph.D., MBA; doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.

Datum: 6. 7. 2016

Obsah

Obsah.....	1
Zkratky	2
Úvodní slovo	3
1. Metodické postupy	8
2. Počty pracovníků ve zdravotnictví	12
2.1 Sledované statistické ukazatele	12
2.2 Metodické postupy při zpracování sledovaných ukazatelů.....	13
2.3 Celkové úvazky pracovníků ve zdravotnictví	16
2.4 Celkové úvazky pracovníků v jednotlivých segmentech.....	19
2.5 Celkové úvazky vybraných pracovníků dle územního členění ČR.....	21
3. Odměňování ve zdravotnictví	25
3.1 Sledované statistické ukazatele	25
3.2 Metodické postupy při zpracování sledovaných ukazatelů.....	25
3.3 Statistický vzorek k odměňování.....	26
3.4 Odměňování pracovníků ve zdravotnictví.....	27
3.5 Odměňování pracovníků v jednotlivých segmentech	29
3.6 Odměňování vybraných pracovníků dle územního členění ČR v letech 2014 a 2015	34
4. Shrnutí	38
4.1 Stručné shrnutí výsledků: hlavní trendy.....	39
Příloha č. 1: Analytická validace hlavních časových trendů na časově ověřeném vzorku	42
Příloha č. 2: Vývoj počtu úvazků lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek (analytická část). 46	
Příloha č. 3 Vývoj odměňování lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek (analytická část) ...	62
Příloha č. 4 Souhrnný přehled pozorovaných trendů pro jednotlivé kraje ČR	92

Zkratky

ČSÚ	Český statistický úřad
DRZAR	Druh zařízení (číselník druhů zařízení ÚZIS)
IČO	Identifikační číslo osoby (poskytovatele zdravotních služeb)
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
JOP	Jiní odborní pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí
LDN	Léčebna pro dlouhodobě nemocné
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NCONZO	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
NRPZS	Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb
PL	Praktický lékař
PZS	Poskytovatel zdravotních služeb
TRN	Tuberkulóza a respirační nemoci
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
ZJ	Zpravodajská jednotka
ZPBD	Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí
ZPSZ	Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí
ZPOD	Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením
ZZ	Zdravotnické zařízení

Úvodní slovo

Součástí Národního zdravotnického informačního systému jsou data z rezortního Programu statistických zjišťování sbíraná podle zákona o státní statistické službě.

Tento dokument má za cíl vyhodnotit kvantitativní údaje o personálních kapacitách v českém zdravotnictví dostupných k roku 2015 a dále shrnout aktuálně získaná data o mzdách a platech za rok 2015.

Program statistických zjišťování na rok 2015 byl zveřejněn ve vyhlášce č. 239 ze dne 6. listopadu 2014 o Programu statistických zjišťování na rok 2015, v částce 102/2014 Sb., rozeslané dne 13. listopadu 2014 včetně přílohy č. 1 a 2.

Termín pro zpracování statistických výkazů byl stanoven na 31. 5. 2016. Úplnost sběru u lůžkových zařízení, zejména zařízení akutní lůžkové péče, lze označit za plně reprezentativní a dostatečnou. U poskytovatelů primární péče se úplnost sběru pohybuje na hranici 70 %, což umožňuje provést dostatečně reprezentativní závěry. Nicméně nenahlášení výkazů u těchto zpravodajských jednotek na úrovni cca 30 % bude ÚZIS ČR dále řešit v součinnosti s krajskými úřady.

A. Statistické výkazy

Personální kapacity poskytovatelů zdravotních služeb a jejich odměňování jsou sledovány ve statistických výkazech:

- ▶ **E 2-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách platu ve zdravotnických organizacích (s přílohou)**
  - **Charakteristika zjišťovaných ukazatelů:** Přehled o složení platu podle jednotlivých kategorií zaměstnanců, přehled ostatních plateb za provedenou práci a plateb z mimorozpočtových zdrojů, doplňující údaje a rozpis platu podle začleněných zařízení.
  - **Okruh zpravodajských jednotek, které mají zpravodajskou povinnost:** Všechny organizační složky státu a příspěvkové organizace – právní subjekty, jejichž hlavním předmětem činnosti je poskytování zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele, které uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců platné předpisy o platu.
- ▶ **E 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích**
  - **Charakteristika zjišťovaných ukazatelů:** Přehled o vyplacených mzdách a počtu odpracovaných hodin podle jednotlivých kategorií zaměstnanců, čerpání ostatních osobních nákladů, informace o počtu uzavřených dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce, o počtu přijatých absolventů, o počtu zaměstnanců s další dohodnutou prací přesčas, počet zaměstnanců s nerovnoměrně rozvrženou pracovní dobou, rozpis mezd podle začleněných zařízení u zaměstnanců celkem a u vybraných kategorií zaměstnanců.
  - **Okruh zpravodajských jednotek, které mají zpravodajskou povinnost:** Vybraní poskytovatelé zdravotních služeb, kteří uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců platné předpisy o mzdě; poskytovatelé ambulantní péče v oboru všeobecné praktické lékařství, v oboru praktického lékařství pro děti a dorost, v oboru gynekologie a porodnictví, v oboru zubního lékařství, poskytovatelé specializované ambulantní péče (lékaři i nelékaři); poskytovatelé zdravotní péče poskytované ve vlastním sociálním prostředí pacienta, poskytovatelé laboratorních služeb, poskytovatelé lékárenské péče a výdejny zdravotnických prostředků, všichni poskytovatelé lůžkové péče a všichni poskytovatelé lázeňské léčebné rehabilitační péče, kteří uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců platné předpisy o mzdě. V případě, že je poskytovatel zdravotních služeb součástí právního subjektu, jehož hlavní činností není poskytování zdravotních služeb, pak je výkaz vyplňován pouze za tohoto poskytovatele.
- ▶ **E 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovnících**
  - **Charakteristika zjišťovaných ukazatelů:** Zaměstnavatelé a evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby, z toho ženy, přepočtené počty, počty pracovníků, kteří pracují pod odborným dohledem

nebo pod přímým vedením), a počty smluvních pracovníků (přepočtené počty) v podrobném členění podle kategorií pracovníků. Využívání informačních a komunikačních technologií poskytovateli zdravotních služeb a používání těchto technologií pro komunikaci s jinými subjekty, pro získávání informací a pro vedení zdravotnické dokumentace. V příloze výkazu je uveden rozpis pracovníků ve zdravotnictví poskytující ambulanci péči v oborovém členění, konkrétně se vykazují lékaři a zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí.

- **Okruh zpravodajských jednotek, které mají zpravodajskou povinnost:** Výkaz vyplňují všichni poskytovatelé zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele. Pokud se zařízení poskytovatele (fyzická nebo právnická osoba) člení na jednotlivá začleněná zařízení, pak výkaz vyplňuje každé začleněné zařízení zvlášť.

B. Výsledné hodnocení sběru statistických výkazů

Metodika pro stanovení zpravodajských jednotek do roku 2015 byla u jednotlivých statistických výkazů rozdílná. Zpracování výkazů bylo povinné pouze pro všechna lůžková zařízení, a to jak u výkazů týkajících se počtu pracovníků, tak i jejich odměňování. Oproti tomu u nelůžkových poskytovatelů byla povinnost zpracovat pouze výkaz týkající se počtu pracovníků, v případě odměňování byly zpravodajské jednotky vybírány kvótně. Výsledné přehledy o odměňování jsou tak u poskytovatelů nelůžkové péče počítány pouze na vybrané kohortě PZS. Pro rok 2016 již byla schválena změna vyhlášky, která upravuje pro všechny PZS povinnost předkládání údajů nejen o počtech pracovníků, ale i jejich odměňování.

V rámci hodnocení sběru statistických výkazů je dále nutné upozornit na skutečnost, že zpravodajské jednotky jsou vybírány dle aktuálního stavu PZS v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb v době generování výkazů pro jednotlivé poskytovatele, bez ohledu na to, zda aktuálně poskytují zdravotní služby. Pro stanovení zpravodajské jednotky je rozhodující, zda PZS disponuje potřebným oprávněním k poskytování zdravotních služeb.

Zpravodajská jednotka není generována pouze ve vazbě na IČO PZS, ale i na jednotlivá ZZ PZS, dle druhu statistického výkazu. V roce 2015 však někteří PZS odevzdali pouze souhrnný statistický výkaz za IČO, proto jsou v jednotlivých kapitolách týkajících se odměňování a počtu pracovníků uváděny statistické ukazatele souhrnně za IČO PZS, nikoli za jednotlivá ZZ.

Sběr statistických výkazů v roce 2015 lze označit za úspěšný u poskytovatelů lůžkové péče, u nichž návratnost výkazů v oblasti personálních kapacit i jejich odměňování dosáhla téměř 100 %.

Celkový přehled sběru statistických výkazů za rok 2015 za všechny zpravodajské jednotky

Druh výkazu kód	Počet zpravodajských jednotek (ZJ)		
	ZJ celkem	z toho odevzdáno	odevzdáno v %
E 2-01	215	209	97,21
E 3-01	1 179	850	72,09
E 4-01	30 576	25 276	82,67

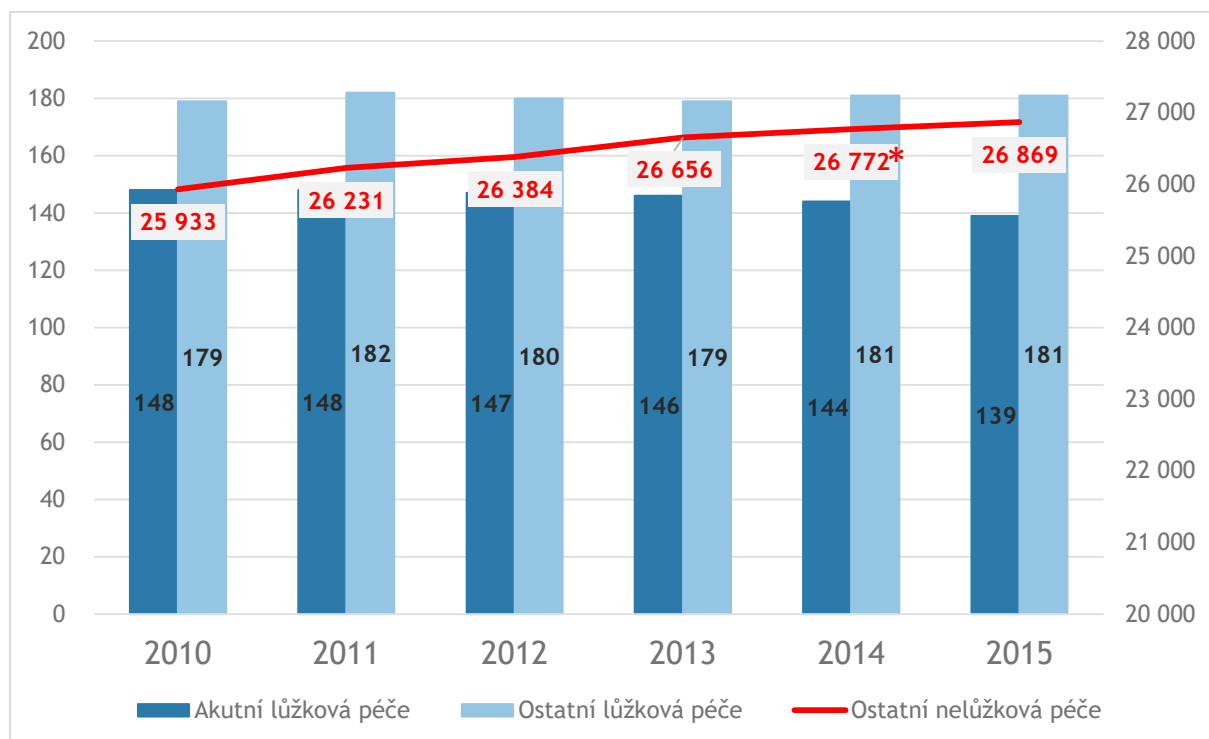
Celkový přehled sběru statistických výkazů za rok 2015 pouze za lůžková zařízení

Druh výkazu kód	Počet zpravodajských jednotek (ZJ)		
	ZJ celkem	z toho odevzdáno	odevzdáno v %
E 2-01	97	97	100,00
E 3-01	156	155	99,34
E 4-01	351	349	100,00*

*někteří poskytovatelé vyplnili 1 výkaz za více svých zpravodajských jednotek

V grafu č. 1 je uveden vývoj počtu zpravodajských jednotek, které předložily v jednotlivých letech alespoň jeden statistický výkaz za sledované období.

Graf č. 1 Vývoj počtu zpravodajských jednotek, dle druhu zařízení

* Počet zpravodajských jednotek v r. 2014 nebyl plně zapojen do sběru dat z důvodu problémů při přechodu na elektronický sběr dat. Hodnota doplněna extrapolací.

C. Členění výsledných sledovaných ukazatelů

Pro hodnocení statistických šetření za rok 2015 jsou výsledky členěny do 4 kategorií dle poskytovaných zdravotních služeb, a to:

- zdravotnictví celkem
- poskytovatelé akutní lůžkové péče
- poskytovatelé ostatní lůžkové péče (následná a dlouhodobá péče)
- poskytovatelé nelůžkové péče

Tyto kategorie vycházejí z interního číselníku ÚZIS ČR, který v současné době prochází revizí. Tato revize reflektuje na skutečnost, že ve stávajících legislativních normách nejsou definovány mj. „nemocnice“ akutní péče. Nový návrh číselníku bude v 2. pololetí 2016 projednán širokou odbornou veřejností.

Stávající číselník ÚZIS ČR poskytovatelů zdravotních služeb:

Kód	Poskytované zdravotní služby	Název druhu ZZ
101	Akutní lůžkové péče	Fakultní nemocnice
102	Akutní lůžkové péče	Nemocnice
105	Následné a dlouhodobé péče	Nemocnice následné péče

Kód	Poskytované zdravotní služby	Název druhu ZZ
110	Následné a dlouhodobé péče	Léčebna pro dlouhodobě nemocné (LDN)
111	Následné a dlouhodobé péče	Léčebna tuberkul. a respir. nemocí (TRN)
112	Následné a dlouhodobé péče	Psychiatrická léčebna
113	Následné a dlouhodobé péče	Rehabilitační ústav
119	Následné a dlouhodobé péče	Ostatní odborné léčebné ústavy
122	Následné a dlouhodobé péče	Dětská psychiatrická léčebna
129	Následné a dlouhodobé péče	Ostatní dětské odborné léčebné ústavy
130	Nelůžkové péče	Lázeňská léčebna
131	Následné a dlouhodobé péče	Dětská lázeňská léčebna
141	Následné a dlouhodobé péče	Dětská ozdravovna
180	Následné a dlouhodobé péče	Hospic
190	Následné a dlouhodobé péče	Další lůžkové zařízení
300	Nelůžkové péče	Sdružení ambulantních zařízení
301	Nelůžkové péče	Sdružené ambulantní zařízení - velké
302	Nelůžkové péče	Sdružené ambulantní zařízení - malé
310	Nelůžkové péče	Zdravotnické středisko
312	Nelůžkové péče	Zařízení závodní preventivní péče
320	Nelůžkové péče	Ordinace praktického lékaře pro dospělé
321	Nelůžkové péče	Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost
322	Nelůžkové péče	Ordinace PL - stomatologa
323	Nelůžkové péče	Ordinace PL - gynekologa
324	Nelůžkové péče	Ordinace lékaře specialisty
340	Nelůžkové péče	Samostatné zařízení psychologa
341	Nelůžkové péče	Samostatné zařízení logopeda
350	Nelůžkové péče	Domácí zdravotní péče
351	Nelůžkové péče	Samostat. zařiz. nelékaře rehabilitační
352	Nelůžkové péče	Samostat. zařiz. nelékaře - návštěvní služba sestry
354	Nelůžkové péče	Zdravotní péče v ústavech sociální péče
359	Nelůžkové péče	Samostatné zařízení nelékaře - jiné
360	Nelůžkové péče	Samostatná stomatologická laboratoř
361	Nelůžkové péče	Samostatná odborná laboratoř
370	Nelůžkové péče	Samostatná transfuzní stanice
380	Nelůžkové péče	Zařízení LPS
390	Nelůžkové péče	Hemodialyzační středisko
398	Nelůžkové péče	Zařízení pro léčbu drogových závislostí
399	Nelůžkové péče	Ostatní ambulantní zařízení
400	Nelůžkové péče	Sdružení dětských zařízení
420	Nelůžkové péče	Dětský domov pro děti do let
430	Nelůžkové péče	Dětské centrum
431	Nelůžkové péče	Dětský stacionář
440	Nelůžkové péče	Jesle
460	Nelůžkové péče	Stacionář
461	Nelůžkové péče	Psychoterapeutický stacionář
465	Nelůžkové péče	Krizové centrum

Kód	Poskytované zdravotní služby	Název druhu ZZ
476	Nelůžkové péče	Záchytná stanice
480	Nelůžkové péče	Zdravotnická dopravní služba
481	Nelůžkové péče	Zdravotnická záchranná služba
483	Nelůžkové péče	Výjezdová skupina záchranné služby
484	Nelůžkové péče	Další zařízení záchranné služby
485	Nelůžkové péče	Přeprava pacientů neodkladné péče
499	Nelůžkové péče	Ostatní zvláštní zdravotnická zařízení
501	Nelůžkové péče	Sdružení lékáren
510	Nelůžkové péče	Lékárna
511	Nelůžkové péče	Ústavní lékárna
521	Nelůžkové péče	Výdejna zdravotnických prostředků
523	Nelůžkové péče	Oční optika
530	Nelůžkové péče	Státní ústav pro kontrolu léčiv
600	Nelůžkové péče	Státní zdravotní ústav
601	Nelůžkové péče	Krajská hygienická stanice
605	Nelůžkové péče	Zdravotní ústav
609	Nelůžkové péče	Další zařízení hygienické služby
831	Nelůžkové péče	IPVZ
832	Nelůžkové péče	NCONZO
900	Nelůžkové péče	Ostatní organizace MZ
950	Nelůžkové péče	Ostatní zdravotnická zařízení
961	Nelůžkové péče	Zdravotnické zařízení v likvidaci
962	Nelůžkové péče	Hospodářská org. neposkyt. zdrav. péči

1. Metodické postupy

Statistická zjišťování jsou prováděna za poskytovatele zdravotních služeb, tzn. že některé profese nemusí být v tomto dokumentu plně podchyceny. Příkladem jsou např. lékaři, kteří svou činnost vykonávají nejenom u poskytovatelů zdravotních služeb, ale i jako revizní lékaři u zdravotních pojišťoven, popř. v rámci lékařské posudkové služby u České správy sociálního zabezpečení.

V rámci personálních kapacit poskytovatelů zdravotních služeb jsou hodnoty sledovány nejen v souhrnu za celé zdravotnictví, ale i dle jednotlivých druhů poskytovatelů. Toto členění vychází z charakteru poskytovaných zdravotních služeb, viz tabulku č. 1. Členění dat dle poskytovaných zdravotních služeb vychází především z rozdílných požadavků na personální vybavení zdravotnických pracovišť dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb. Cílem byla snaha zamezit zkreslování vývoje a aktuálního stavu personálních kapacit v jednotlivých segmentech zdravotních služeb, které jsou rozdílné provozem, tj. především provozní dobou, technickým vybavením a také způsobem úhrad z veřejného zdravotního pojištění. Zároveň jsou do statistického zjišťování zahrnuti poskytovatelé zdravotních služeb bez ohledu na to, zda mají smlouvy se zdravotními pojišťovnami, tzn. jediným kritériem pro stanovení zpravodajské jednotky je oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách.

Tabulka č. 1 Členění poskytovatelů zdravotních služeb

Základní členění	Poskytovatelé zdravotních služeb
Akutní péče	Fakultní nemocnice, ostatní nemocnice poskytující akutní péči
Ostatní lůžková péče	Nemocnice následné péče, Léčebna pro dlouhodobě nemocné (LDN), Léčebna tuberkul. a respir. nemocí (TRN), Psychiatrická léčebna, Rehabilitační ústav, Ostatní odborné léčebné ústavy, Dětská léčebna TRN, Dětská psychiatrická léčebna, Ostatní dětské odborné léčebné ústavy, Dětská ozdravovna, Hospic, Další lůžkové zařízení
Nelůžková péče	Lázeňská léčebna, Sdružení ambulantních zařízení, Sdružené ambulantní zařízení, Zdravotnické středisko, Zařízení závodní preventivní péče, Samostatná ordinace prakt. lék. pro dospělé, Sam. ord. prakt. lékaře pro děti a dorost, Samostatná ordinace PL-stomatologa, ordinace PL-gynekologa, Samostatná ordinace lékaře specialisty, Samostatné zařízení psychologa, Samostatné zařízení logopeda, Domácí zdravotní péče, Samostat. zař. nelék. - Rehabilitační, Samostat. zař. nelék. – návš. služ. sestry, Zdravotní péče v ústavech sociální p., Samostatné zařízení nelékaře – jiné, Samostatná stomatologická laboratoř, Samostatná odborná laboratoř, Samostatná transfuzní stanice, Zařízení LPS, Hemodialyzační středisko, Zařízení pro léčbu drog. závislostí, Ostatní ambulantní zařízení, Sdružení dětských zařízení, Kojenecký ústav, Dětský domov pro děti do 3 let, Dětský domov pro děti 1–3 leté, Dětské centrum, Dětský stacionář, Jesle, Stacionář, Psychoterapeutický stacionář, Krizové centrum, Záchytná stanice, Zdravotnická dopravní služba, Zdravotnická záchraná služba, Výjezdová skupina záchrané služby, Další zařízení záchrané služby, Přeprava pacientů neodkladné péče, Ostatní zvláštní zdravotnická zařízení, Sdružení lékáren, Lékárna, Výdejna zdravotnických prostředků, Oční optika, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Státní zdravotní ústav, Krajská hygienická stanice, Zdravotní ústav, Další zařízení

Základní členění	Poskytovatelé zdravotních služeb
	hygienické služby, IPVZ, NCONZO, Ostatní organizace MZ, Ostatní zdravotnická zařízení, Hospodářská org. neposkyt. zdrav. péči

Personální kapacity, pokud není uvedeno jinak, jsou agregovány do skupin, resp. kategorií pracovníků; viz tabulku č. 2, vycházející ze zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, a zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), v platných zněních.

Tabulka č. 2 Kategorie zdravotnických pracovníků

Zkratka	Kategorie	Povolání
-	Lékaři	Lékař s odbornou způsobilostí pod odborným dohledem; s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu; se specializovanou způsobilostí
-	Zubní lékaři	Zubní lékař s odbornou způsobilostí pod odborným dohledem; se specializovanou způsobilostí bez odborného dohledu
-	Farmaceuti	Farmaceut s odbornou způsobilostí bez dohledu; se specializovanou způsobilostí
-	Všeobecné sestry a porodní asistentky	Všeobecná sestra pod odborným dohledem (pouze v době adaptačního procesu); odbornou způsobilostí bez odborného dohledu; se specializovanou způsobilostí Porodní asistentka pod odborným dohledem (pouze v době adaptačního procesu); s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu; se specializovanou odborností
Ostatní ZPBD	Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	Ergoterapeut § 7, radiologický asistent § 8, zdravotní laborant § 9, zdravotně sociální pracovník § 10, optometrista § 11, ortoptista § 12, asistent ochrany a podpory veřejného zdraví § 13, ortotik-protetik § 14, nutriční terapeut § 15, zubní technik § 16, dentální hygienistka § 17, zdravotnický záchranář § 18, farmaceutický asistent § 19, biomedicínský technik § 20, biotechnický asistent § 20a, radiologický technik § 21, adiktolog § 21a
ZPSZ	Nelékaři s odbornou a specializ. způsobilostí	Psycholog a klinický psycholog § 22, klinický logoped § 23, zrakový terapeut § 23a, fyzioterapeut § 24, radiologický fyzik § 25, odb. prac. v laborat. Metodách a v přípravě léčivých přípravků § 26, biomedicínský inženýr § 27, odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví §28
ZPOD	Nelékaři pod odborným dohledem	Zdravotnický asistent § 29, laboratorní asistent § 30, ortoticko-protetický technik § 31, nutriční asistent § 32, asistent zubního technika § 33, dezinfektor § 34, řidič vozidla zdrav. záchr. služby § 35, ošetřovatel § 36, masér, nevidomý a slabozraký masér § 37, laboratorní pracovník § 38, zubní instrumentářka § 39, řidič dopravy nemoc. a raněných § 40, autoptický laborant § 41, sanitář § 42
JOP	Jiní odborní pracovníci a dentisté	psycholog, logoped, oftalmoped, abs. stud. oboru mat.-fyz. zaměření, abs. stud. oboru přírod. zaměření, abs. stud. oboru elektro zaměření, sociální pracovník, abs. stud. oboru pedagogického zaměření (arteterapeut, pracovní terapeut), dentista

Dále jsou personální kapacity sledovány dle územních jednotek ČR. Členění vychází z aktuální Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS)¹ vydávané ČSÚ, viz tabulku č. 3.

Tabulka č. 3 Klasifikace územních statistických jednotek

Kód	Územní jednotka
CZ010	Hlavní město Praha
CZ020	Středočeský kraj
CZ031	Jihočeský kraj
CZ032	Plzeňský kraj
CZ041	Karlovarský kraj
CZ042	Ústecký kraj
CZ051	Liberecký kraj
CZ052	Královéhradecký kraj
CZ053	Pardubický kraj
CZ063	Kraj Vysočina
CZ064	Jihomoravský kraj
CZ071	Olomoucký kraj
CZ072	Zlínský kraj
CZ080	Moravskoslezský kraj

Ke komplexnímu hodnocení personálních kapacit a jejich odměňování jsou výsledky statistických zjišťování členěny i dle zřizovatelů jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb. K tomuto členění využívá ÚZIS interní číselník zřizovatelů uvedený v tabulce č. 4. V roce 2015 došlo k zásadní změně v evidenci PZS dle zřizovatelů v NRPZS, a to v případě akciových společností a společností s ručením omezeným zřízených kraji a městy. Do roku 2015 byli tito PZS sledováni v kategorii Jiná právnická osoba, v průběhu roku 2015 jsou již pod zřizovateli Kraj, popř. Obec, město.

Tabulka č. 4 Zřizovatelé poskytovatelů zdravotních služeb

Kód	Název zřizovatele
1	Ministerstvo zdravotnictví
2	Kraj
4	Obec, město
5	Fyzická osoba
7	Církevní organizace
8	Jiná právnická osoba
9	Ostatní ministerstva (obranu, spravedlnosti, vnitra)

V rámci metodických postupů je nutné uvést i problematiku sledování počtu PZS v jednotlivých kapitolách dokumentu. Počty PZS jsou sledovány na několika úrovních, a to z pohledu:

- identifikačního čísla osoby (IČO) dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, v platném znění,
- zdravotnických zařízení, kde zdravotnickým zařízením se dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), rozumí prostory určené pro poskytování zdravotních služeb. V tomto případě u jednoho PZS může být v evidenci NRPZS několik ZZ, a to s ohledem na adresu místa poskytování zdravotních služeb.

¹ https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_-cz_nuts-_2011

Počty PZS se však dají dále členit až na úroveň druhu poskytované zdravotní služby, které jsou evidovány v NRPZS jako oddělení jednotlivých PZS. Toto členění však není v tomto dokumentu využito.

V současné době se připravuje jednoznačná metodika pro sledování PZS tak, aby se zabránilo případným nesrovnalostem při výkladu počtu PZS. Vždy bude důležité uvědomit si, jaké informace jsou požadovány.

Pro objasnění stávající problematiky mohou být příklady:

- a) poskytovatelů lékařské péče – lékařská péče může být poskytována samostatným PZS, který je v rámci tohoto dokumentu evidován mezi nelůžkovými PZS, zároveň je však tato péče poskytována pod PZS akutní lůžkové péče, kde tato péče je u daného PZS evidována na úrovni oddělení, nikoli druhu poskytovatele.
- b) poskytovatelů následné a dlouhodobé péče – shodný případ jako u lékařské péče. Pokud PZS poskytuje pouze následnou a dlouhodobou péči, je evidován pod samostatným druhem poskytovatele. Tato péče však může být poskytována i PZS akutní péče, kde je sledována na úrovni oddělení.
- c) poskytovatelů akutní péče – mezi těmito PZS jsou evidovány fakultní nemocnice a „nemocnice“. V současné době však žádná zákonná norma nespecifikuje PZS „nemocnice“. Toto určení vymezil ÚZIS pouze svým interním číselníkem, kde v rámci tohoto druhu eviduje PZS poskytujícího pacientům v kombinaci primární péči, ambulantní specializovanou péči, lůžkovou péči akutní, popř. i následnou a dlouhodobou lůžkovou péči, a dále jednooborové lůžkové oddělení, které plní funkci nemocnice, tj. poskytuje akutní lůžkovou péči.

Vždy je proto důležité si především uvědomit, zda jsou statistické ukazatele sledovány dle poskytovatelů, zdravotnických zařízení, popř. druhu zdravotních služeb do úrovně oddělení (pracovišť).

V publikaci jsou veškeré hodnoty v souhrnných přehledech zaokrouhlovány na celá čísla. Při zaokrouhlování může docházet k dílčím nepřesnostem v prezentacích, kdy individuální hodnoty nebudou rovny výsledným součtům, odchylka by však měla vždy být zanedbatelná s ohledem na danou hodnotu.

Dílčí metodické postupy jsou uvedeny v rámci jednotlivých kapitol.

2. Počty pracovníků ve zdravotnictví

Obsah této kapitoly vychází z výkazu E 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovnících. Tento výkaz **je povinný** pro všechny poskytovatele zdravotních služeb. Bohužel se však již od roku 2014 zavedením elektronického sběru nedaří zajistit 100% návratnost výkazů. Již druhým rokem tak dochází k modelaci předpokládaného počtu pracovníků ve zdravotnictví, viz tabulku č. 7. Tato modelace se však týká jen nelůžkových zdravotnických zařízení. Všichni poskytovatelé lůžkové péče výkaz zpracovali.

2.1 Sledované statistické ukazatele

Statistické ukazatele týkající se počtů pracovníků vycházejí z přepočtených počtů pracovníků v evidenčním stavu a smluvních pracovníků. Dále bude souhrnně uváděno jako **úvazky pracovníků**.

Přepočtené počty (úvazky) pracovníků v evidenčním stavu – do evidenčního počtu se zahrnují:

- zaměstnanci skutečně přítomní v práci a ti, kteří nepracovali v důsledku prostoje, stávky, výluky
- zaměstnanci na pracovních cestách, na placené dovolené na zotavenou, zaměstnanci, kterým bylo poskytnuto neplacené volno nejvýše do 4 týdnů, apod.
- zaměstnanci, kteří se měli dostavit do práce, ale z jakéhokoliv důvodu nepřišli (pro nemoc bez ohledu na délku jejího trvání, v souvislosti s plněním státních a veřejných povinností, ze závažných důvodů osobních, protože měli volný den nebo se nedostavili do práce bez omluvy)
- zaměstnanci, kteří jsou na vojenském cvičení nebo výjimečném vojenském cvičení
- zaměstnanci dočasně přidělení k výkonu práce u jiného zaměstnavatele, jestliže stálý zaměstnavatel jim uhradil mzdu a tato mzda mu nebyla refundována
- zaměstnanci, kteří dostali studijní volno za účelem zvýšení své kvalifikace
- práce na dálku, práce doma
- zaměstnanci přijatí na zkušební dobu
- společníci, pokud mají uzavřenou smlouvu se svou společností a dostávají příjem ze závislé činnosti
- žáci, studenti pracující na brigádách, pracující na veřejně prospěšných pracích

Počet osob přepočtených na úvazky se vypočte podle počtu hodin, po které je pracoviště za týden provozováno, a počtu osob zajišťující příslušnou zdravotní péči:

Počet ordinačních hodin týdně x počet zaměstnanců / týdenní pracovní doba pro dané pracoviště

Smluvní pracovníci přepočtený počet (úvazek) jsou ti pracovníci, kteří pracují u poskytovatele zdravotních služeb, nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky, tzn. že pracují:

- na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, placeno z ostatních osobních nákladů (OON).
- na základě dohod o provedení práce (zákon č. 262/2006 Sb., § 75). Rozsah práce, na který se dohoda o provedení práce uzavírá, nesmí být větší než 300 hodin v kalendářním roce – zaměstnanci na základě dohod o pracovní činnosti (zákon č. 262/2006 Sb., § 76).
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku). Svou činnost si nevykazují na své IČO, činnost tohoto pracovníka si vykazuje daný poskytovatel zdravotních služeb.
- jako pomáhající rodinní příslušníci (zákon č. 262/2006 Sb., § 318).

- jako fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce.

Činnost těchto pracovníků si vykazují daný poskytovatel zdravotních služeb. Jejich týdenní úvazek odpracovaných hodin se vypočítává z počtu hodin, které odpracovali ve zpravodajské jednotce, či z ordinačních hodin ambulantního zařízení.

Počet přepočtených osob na úvazek se vypočte podle počtu hodin, po které je pracoviště za týden provozováno, a počtu osob zajišťující příslušnou zdravotní péči.

Zdravotnické povolání je souhrn činností a znalostí při výkonu povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta a zároveň zahrnuje aktivity při poskytování ošetrovatelské péče, péče v porodní asistenci, preventivní péče, diagnostické péče, léčebné péče, léčebně rehabilitační péče, neodkladné péče, anesteziologicko-resuscitační péče, posudkové péče a dispenzární péče.

Zdravotnický pracovník je fyzická osoba, která vykonává zdravotnické povolání podle zákona č. 95/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a zákona 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Jiný odborný pracovník (JOP) je fyzická osoba provádějící činnosti, které nejsou poskytováním zdravotní péče, ale s poskytováním této péče přímo souvisejí. Tyto činnosti související s poskytováním zdravotní péče jsou stanovené v zákoně 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Kategorie pracovníků jsou určeny zákonem č. 95/2004 Sb. a zákonem č. 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Metodické postupy při zpracování sledovaných ukazatelů

Celkové počty pracovníků v této kapitole vychází ze skutečností uvedených ve výkazech vyplněných a předaných od poskytovatelů v řádném termínu, tj. od cca 83 % zpravodajských jednotek, a z dopočtu pracovníků z předchozího roku u poskytovatelů, u kterých byl v tomto období evidovaný stav pracovníků v jednotlivých profesích a kteří v řádném termínu výkaz nedodali. Zároveň byly provedeny individuální úpravy prezentovaných výsledků z důvodu změny metodických postupů, individuálních chyb poskytovatelů při vyplňování výkazu a neúplných dat jednoho druhu poskytovatelů zdravotních služeb (validační korekce).

2.2.1 Individuální úpravy stavů počtu pracovníků v úvazcích

Validační analýza zjistila v rámci časové řady stavu personálu v jednotlivých kategoriích několik zásadních odchylek, které byly postupně řešeny s poskytovateli. Ve dvou případech šlo o korekce z roku 2014, a to:

- a) korekce stavu lékařů v roce 2014

U jednoho poskytovatele byl dodatečně zjištěn v roce 2014 chybný počet u smluvních pracovníků v kategorii Lékaři. Celkem bylo chybně v této kategorii vykázáno 312,67 smluvních úvazků. Původní prezentovaná hodnota celkového počtu lékařů v roce 2014 v úvazcích byla **41 045, po úpravě 40 732**.

- b) korekce stavu zubních techniků v roce 2014

Oprava u jednoho poskytovatele v kategorii Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí v povolání zubní technik, u kterého byl každoročně vykazován 1 úvazek, v roce 2014 vykázáno 221 úvazků; z tohoto důvodu došlo ke korekci 220 úvazků. Původní prezentovaná hodnota celkového počtu zubních

techniků v kategorii Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí v roce 2014 v úvazcích byla **24 500, po úpravě 24 280**.

Dále došlo k vyloučení celé skupiny poskytovatelů evidovaných pod DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče. Důvodem byla vykazovaná neúplná data v oblasti zdravotní péče poskytované v sociálních službách v různých krajích, např. tyto údaje zcela chybí za kraje Královéhradecký, Jihomoravský, Pardubický, Zlínský, Vysočina a Moravskoslezský.

Vyřazené úvazky evidované pod DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče jsou uvedeny v tabulce č. 5. Tyto úvazky nejsou zahrnuty do celkových počtů úvazků v rámci prezentovaných hodnot v následujících bodech této publikace.

Tabulka č. 5 Úvazky dle kategorií pracovníků v ústavech sociální péče

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Lékaři	0	0	0	0	0	3
Zubní lékaři	0	0	0	0	0	0
Farmaceuti	0	0	0	0	0	0
Všeobecné sestry a porodní asistentky	12	12	27	39	108	571
Ostatní ZPBD	1	1	3	4	6	13
ZPSZ	5	5	6	6	11	46
ZPOD	0	0	10	10	58	139
JOP a dentisté	0	26	30	10	12	40
Pedagogičtí pracovníci	0	1	1	0	0	7
THP	-	3	3	1	17	146
Dělníci a provozní pracovníci	-	2	2	-	85	527
Celkem	18	50	81	69	298	1 492

Údaje za všeobecné sestry a porodní asistentky v ústavech sociální péče v členění dle krajů jsou uvedeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 Úvazky všeobecných sester a porodních asistentek v ústavech sociální péče dle krajů

Kraj	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Hlavní město Praha	0	0	1	1	1	2
Středočeský	0	0	0	0	6	44
Jihočeský	0	0	0	0	0	12
Plzeňský	12	12	27	27	27	19
Karlovarský	0	0	0	0	63	129
Ústecký	0	0	0	12	12	0
Olomoucký	0	0	0	0	0	365
Celkem	12	12	27	39	108	571

Z důvodu objektivního hodnocení personálního zabezpečení poskytovatelů zdravotních služeb dle jednotlivých zřizovatelů provedl ÚZIS ČR v roce 2015 metodickou změnu, a to začlenění nestátních zařízení (dosud evidovaných jako Jiná právnická osoba) pod kraj, popř. město, obec, pokud je zřizovatelem kraj, město, obec, bez ohledu na právní formu poskytovatele. **Tato změna nemá vliv na konečné výsledky vyčíslených úvazků v jednotlivých kategoriích pracovníků.**

Další metodickou změnou ÚZIS ČR je nová evidence ústavních lékáren. Původně byly ústavní lékárny vykazovány pod samostatným druhem poskytovatele zdravotních služeb 511 v rámci nelůžkového segmentu, bez ohledu na organizační začlenění v rámci poskytovatele. Pro rok 2015 jsou nově ústavní lékárny začleněny pod druh poskytovatele, který ústavní lékárnu provozuje. Tato změna generuje výrazné odchylky v jednotlivých segmentech u počtu pracovníků v rámci povolání farmaceut a farmaceutický asistent (kategorie Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí), a proto je v přehledech na metodickou změnu u jednotlivých segmentů upozorněno. **Tato změna nemá vliv na konečné výsledky vyčíslených úvazků v jednotlivých kategoriích pracovníků.**

2.2.2 Modelace počtu pracovníků u chybějících zpravodajských jednotek

Úpravy konečných stavů počtu pracovníků v úvazcích v jednotlivých kategoriích jsou uvedeny v tabulce č. 7. Modelace je vyčíslena před individuálními úpravami uvedenými v bodě 2.2.1.

Tabulka č. 7 Modelace počtu zdravotnických pracovníků v roce 2014 a 2015

Kategorie pracovníků	MODELACE VÝSLEDKŮ 2014 (modelace z 10 338 IČO)			MODELACE VÝSLEDKŮ 2015 (modelace z 3 559 IČO)		
	Celkový počet úvazků 2014	Z toho dopočet z roku 2013	v %	Celkový počet úvazků 2015	Z toho dopočet z roku 2014	v %
Lékaři	40 732	5 435	13	41 292	1 925	5
Zubní lékaři	7 292	2 725	37	7 577	837	11
Farmaceuti	6 475	1 851	29	6 521	580	9
Všeobecné sestry a porodní asistentky	82 852	8 722	11	83 258	2 810	3
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	24 500	4 597	19	24 767	1 555	6
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	11 152	1 896	17	11 381	673	6
Nelékaři pod odborným dohledem	32 883	2 674	8	34 436	912	3
Jiní odborní pracovníci a dentisté	3 556	281	8	3 488	32	1
Celkem zdravotničtí pracovníci	209 441	28 179	13	212 720	9 325	4

Provedená modelace se týká zpravodajských jednotek, u kterých se nepodařilo získat příslušné výkazy – k doplnění hodnot byly využity jejich údaje z předchozích let s přihlédnutím ke stavu jejich registrace v NRPZS (aktivní poskytovatel s uvedeným typem služeb) a vývoji počtu jejich zaměstnanců v čase. Z údajů uvedených v tabulce č. 7 tak vyplývá, že např. v kategorii lékařů z celkového počtu úvazků před individuálními úpravami v roce 2015 je 1 925 úvazků dosazeno z roku 2014, což tvoří 5 % úvazků z celkového počtu dané kategorie. Kvalita a úplnost hlášení se od roku 2014 významně zlepšila – za rok 2015 byla modelem doplněna pouze 4 % celkových kapacit, zatímco za rok 2014 to bylo 13 %.

Vyčíslení konečných úprav v jednotlivých kategoriích pracovníků v roce 2014 a 2015 po individuálních úpravách a dopočtu úvazků z předchozího roku sledovaného období je uvedeno v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8 Výsledné hodnoty úvazků po úpravách dle kategorií pracovníků

Kategorie pracovníků	Celkový počet úvazků 2014	Celkový počet úvazků 2015
Lékaři	41 045	41 292
<i>Individuální chyba poskytovatele</i>	<i>-313</i>	<i>-</i>
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-</i>	<i>-3</i>
Úvazky lékařů po úpravách	40 732	41 290
Zubní lékaři	7 292	7 577
Farmaceuti	6 475	6 521
Všeobecné sestry a porodní asistentky	82 852	83 258
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-108</i>	<i>-571</i>
Úvazky všeobecných sester a porodních asistentek po úpravách	82 744	82 688
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	24 500	24 767
<i>Individuální chyba poskytovatele (zubní technik)</i>	<i>-220</i>	<i>-</i>
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-6</i>	<i>-13</i>
Úvazky ostatních nelékařů s odbornou způsobilostí po úpravách	24 273	24 754
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	11 152	11 381
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-11</i>	<i>-46</i>
Úvazky nelékařů s odbornou a specializovanou způsobilostí po úpravách	11 141	11 335
Nelékaři pod odborným dohledem	32 883	34 436
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-58</i>	<i>-139</i>
Úvazky nelékařů pod odborným dohledem po úpravách	32 825	34 297
Jiní odborní pracovníci a dentisté	3 556	3 488
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-12</i>	<i>-40</i>
Úvazky jiných odborných pracovníků a dentistů po úpravách	3 544	3 448
Celkem zdravotničtí pracovníci	209 755	212 720
<i>Individuální chyba poskytovatele (lékaři)</i>	<i>-313</i>	<i>-</i>
<i>Individuální chyba poskytovatele (zubní technik)</i>	<i>-220</i>	<i>-</i>
<i>DRZAR 354 Zdravotní péče v ústavech sociální péče</i>	<i>-195</i>	<i>-812</i>
Úvazky zdravotnických pracovníků v souhrnu po úpravách	209 025	211 909

2.3 Celkové úvazky pracovníků ve zdravotnictví

Tabulka č. 9 uvádí vývoj přepočteného počtu pracovníků v úvazcích dle jednotlivých kategorií pracovníků. V přehledu jsou vyčísleny úvazky za všechny segmenty péče poskytovatelů zdravotních služeb.

Tabulka č. 9 Vývoj celkových úvazků dle kategorií pracovníků ve zdravotnictví

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři	38 653	39 238	39 719	40 045	40 732	41 290	557	101%
Zubní lékaři	6 993	7 184	7 247	7 413	7 292	7 577	285	104%
Farmaceuti	5 997	6 149	6 265	6 478	6 475	6 521	46	101%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	83 967	83 460	83 702	83 090	82 744	82 688	-56	100%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	23 216	23 554	23 745	24 113	24 273	24 754	481	102%

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	10 048	10 268	10 537	10 835	11 141	11 335	194	102%
Nelékaři pod odborným dohledem	30 795	31 159	31 434	31 946	32 825	34 297	1 472	104%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	3 592	3 325	3 345	3 415	3 544	3 448	-96	97%
Celkem zdravotničtí pracovníci	203 261	204 337	205 993	207 334	209 025	211 909	2 884	101%
Učitelé	267	205	212	189	208	218	10	105%
Vychovatelé	89	90	92	93	106	168	63	159%
Technicko-hospodářští pracovníci	18 441	18 530	18 855	18 706	19 281	19 599	319	102%
Dělníci a provozní pracovníci	26 309	25 009	24 426	23 840	23 087	23 016	-71	100%
Celkem pracovníci ve zdravotnictví	248 367	248 171	249 578	250 162	251 707	254 911	3 205	101%

V rámci jednotlivých kategorií pracovníků došlo k poklesu úvazků v roce 2015 oproti roku 2014 v kategoriích Všeobecné sestry a porodní asistentky, Jiní odborní pracovníci a dentisté a u nezdravotníků v kategorii Dělníci a provozní pracovníci. V úhrnu došlo k nárůstu počtu zdravotnických pracovníků o 1 %, tj. o 2 884 úvazků, a u nezdravotnických pracovníků rovněž k nárůstu o 1 %, tj. o 321 úvazků.

Kategorie pracovníků ve zdravotnictví jsou detailně vyčísleny v úvazcích dle jednotlivých povolání v letech 2013 až 2015 v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10 Vývoj celkových úvazků pracovníků ve zdravotnictví dle jednotlivých povolání

Kategorie	Povolání	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři		40 045	40 732	41 290	558	101 %
Zubní lékaři		7 413	7 292	7 577	285	104 %
Farmaceuti		6 478	6 475	6 521	46	101 %
Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (ZPBD)	Všeobecná sestra § 5	79 109	78 836	78 815	-21	100 %
	z toho dětská sestra	6 666	5 781	5 508	-273	95 %
	Porodní asistentka § 6	3 981	3 907	3 872	-35	99 %
	Celkem Všeobecné sestry a porodní asistentky	83 090	82 744	82 688	-56	100 %
	Ergoterapeut § 7	390	408	442	34	108 %
	Radiologický asistent § 8	3 134	3 138	3 200	62	102 %
	Zdravotní laborant § 9	6 712	6 677	6 696	18	100 %
	Zdravotně sociální pracovník § 10	410	436	487	51	112 %
	Optometrista § 11	467	489	546	57	112 %
	Ortoptista § 12	45	58	62	4	106 %
	Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví § 13	98	103	308	205	298 %
	Ortotik-protetik § 14	155	153	184	31	120 %
	Nutriční terapeut § 15	675	680	699	19	103 %

Kategorie	Povolání	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
	Zubní technik § 16	3 666	3 644	3 423	-221	94 %
	Dentální hygienistka § 17	552	589	771	182	131 %
	Zdravotnický záchranář § 18	2 631	2 800	2 999	199	107 %
	Farmaceutický asistent § 19	5 064	4 969	4 780	-189	96 %
	Biomedicínský technik § 20	75	73	83	11	115 %
	Biotechnický asistent § 20a	1	4	3	-1	75 %
	Radiologický technik § 21	22	31	32	1	102 %
	Adiktolog § 21a	16	20	39	19	191 %
	Celkem ostatní ZPBD	24 113	24 273	24 754	481	102 %
	Celkem ZPBD	107 203	107 016	107 442	425	100 %
Zdravot. pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí (ZPSZ)	Psycholog a klinický psycholog § 22	907	952	979	27	103 %
	Klinický logoped § 23	409	443	418	-25	94 %
	Zrakový terapeut § 23a	6	16	21	5	131 %
	Fyzioterapeut § 24	7 454	7 653	7 703	50	101 %
	Radiologický fyzik § 25	133	135	154	20	115 %
	Odb. prac. v laborat. metodách a v přípravě léčivých přípravků § 26	1 541	1 573	1 595	22	101 %
	Biomedicínský inženýr § 27	279	250	251	1	100 %
	Odborný prac. v ochraně a podpoře veřejného zdraví §28	106	119	213	94	179 %
	Celkem ZPSZ	10 835	11 141	11 335	194	102 %
Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD)	Zdravotnický asistent § 29	2 912	3 436	3 997	561	116 %
	Laboratorní asistent § 30	119	123	155	32	126 %
	Ortoticko-protetický technik § 31	97	98	68	-30	69 %
	Nutriční asistent § 32	34	31	21	-10	67 %
	Asistent zubního technika § 33	46	102	79	-23	78 %
	Dezinfektor § 34	7	5	4	-2	71 %
	Řidič vozidla zdrav. záchr. služby § 35	2 265	2 467	2 345	-122	95 %
	Ošetřovatel § 36	3 588	3 630	3 897	267	107 %
	Masér, nevidomý a slabozraký masér § 37	1 230	1 261	1 281	21	102 %
	Laboratorní pracovník § 38	209	168	269	102	161 %
	Zubní instrumentářka § 39	1 351	1 369	1 487	119	109 %
	Řidič dopravy nemoc. a raněných § 40	2 597	2 472	2 710	239	110 %
	Autoptický laborant § 41	31	31	33	2	105 %
	Sanitář § 42	17 459	17 632	17 950	318	102 %
	Celkem ZPOD	31 946	32 825	34 297	1 472	104 %
Jiní odborní pracovníci nelékaři s odb. způsobilostí (JOP) § 43 a dentisté	Psycholog	186	194	202	8	104 %
	Logoped	72	89	117	29	133 %
	Oftalmoped	0	0	0	0	-
	Abs. stud. oboru mat.-fyz. zaměření	69	76	50	-26	66 %
	Abs. stud. oboru přírod. zaměření	709	747	957	210	128 %
	Abs. stud. oboru elektro zaměření	73	61	77	16	127 %
	Sociální pracovník	2 267	2 314	1 994	-320	86 %
	Arteterapeut	12	14	10	-4	73 %

Kategorie	Povolání	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
	Pracovní terapeut	26	48	31	-17	65 %
	Dentista	2	3	11	8	369 %
	Celkem JOP a dentisté	3 415	3 544	3 448	-96	97 %
Celkem odborní pracovníci ve zdravotnictví		207 334	209 025	211 909	2 884	101 %
	Učitelé	189	208	218	10	105 %
	Vychovatelé	93	106	168	63	159 %
	Technicko-hospodářští pracovníci	18 706	19 281	19 599	319	102 %
	Dělníci a provozní pracovníci	23 840	23 087	23 016	-71	100 %
CELKEM		250 162	251 707	254 911	3 205	101 %

V rámci jednotlivých povolání došlo v roce 2015 při srovnání s rokem 2014 k dílčím změnám ve vykazování. Odchytky v roce 2015 byly zaznamenány u povolání uvedených v tabulce č. 11.

Tabulka č. 11 Odchytky mezi povoláními

Povolání	Rozdíl 2015–2014
Sociální pracovník	-320
Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví § 13	+205
Řidič vozidla zdrav. záchr. služby § 35	-122
Řidič dopravy nemoc. a raněných § 40	+239
Zubní technik § 16	-221
Zubní instrumentářka § 39	+119

V roce 2015 došlo u tří poskytovatelů ke změně vykázaných pracovníků Řidič dopravy nemocných a raněných § 40 (v úhrnu 185 úvazků), v roce 2014 tito zaměstnanci vykázáni v povolání Řidič vozidla zdrav. záchranné služby § 35 (v úhrnu 183 úvazků).

V roce 2015 uvedl jeden poskytovatel 118 úvazků asistentů ochrany a podpory veřejného zdraví § 13, v předchozích letech tyto zaměstnance vykazoval jako sociální pracovníky.

2.4 Celkové úvazky pracovníků v jednotlivých segmentech

Následující přehledy vyčíslují počty úvazků pracovníků, dle převažující činnosti poskytovatele zdravotních služeb. Činnosti jsou rozděleny do tří segmentů, a to akutní péče, ostatní lůžková péče a nelůžková péče. Začlenění jednotlivých druhů poskytovatelů je uvedeno v tabulce č. 1 v kapitole Metodické postupy.

2.4.1 Úvazky pracovníků ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů akutní péče

V tabulce č. 12 je uveden vývoj úvazků v segmentu akutní péče od roku 2010. Nárůst v úvazcích farmaceutů je u akutní péče způsoben pouze novým členěním ústavních lékáren (dříve evidovány v segmentu nelůžkové péče), stejný důvod je i v kategorii Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí, kde tento nárůst způsobil převod farmaceutických asistentů.

Tabulka č. 12 Vývoj úvazků pracovníků v akutní péči

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři	18 419	18 833	19 208	19 214	19 594	19 975	381	102%
Zubní lékaři	266	264	258	252	261	262	0	100%
Farmaceuti	91	92	85	99	101	786	685	776%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	49 025	48 406	48 435	47 871	47 640	47 495	-145	100%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	8 295	8 338	8 373	8 461	8 562	9 373	811	109%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	3 565	3 704	3 843	3 904	3 945	4 046	100	103%
Nelékaři pod odborným dohledem	16 591	16 624	16 860	17 041	17 557	18 737	1 179	107%
Jiní odborní prac. a dentisté	786	728	744	707	704	858	154	122%
Celkem zdravotničtí pracovníci	97 039	96 989	97 806	97 548	98 365	101 530	3 166	103%

V rámci akutní péče je jedinou kategorií, kde dochází v dlouhodobém období k poklesu úvazků, kategorie všeobecných sester a porodních asistentek. V roce 2015 došlo k poklesu úvazků oproti roku 2014 o 145. V případě porovnání s rokem 2010 je pokles ve výši 1 530 úvazků. Částečně je tento deficit kryt nárůstem v kategorii Nelékaři pod odborným dohledem, zaměstnanci evidovanými jako zdravotničtí asistenti § 29, kteří ale mají omezené kompetence. Při porovnání vývoje úvazků zdravotnických asistentů však tento nárůst deficit všeobecných sester a porodních asistentek nepokryje. Rozdíl mezi rokem 2015 a 2010 činí nárůst pouze 1 274 úvazků.

2.4.2 Úvazky pracovníků ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů ostatní lůžkové péče

V tabulce č. 13 jsou vyčísleny úvazky poskytovatelů ostatní lůžkové péče. I v tomto segmentu je nárůst farmaceutů a farmaceutických asistentů v kategorii Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí způsoben pouze novým členěním ústavních lékáren (dříve evidovány v segmentu nelůžkové péče).

Tabulka č. 13 Vývoj úvazků pracovníků v ostatní lůžkové péči

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři	1 601	1 669	1 605	1 567	1 592	1 551	-40	97%
Zubní lékaři	6	7	5	6	5	6	1	115%
Farmaceuti	0	0	1	1	1	19*	18	1902%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	7 239	7 341	7 222	6 964	6 865	6 761	-104	98%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	542	533	532	508	548	569*	21	104%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	873	898	939	940	986	1 000	14	101%
Nelékaři pod odborným dohledem	4 661	4 830	4 865	4 848	5 026	5 186	159	103%
Jiní odborní prac. a dentisté	221	217	201	196	208	236	28	113%
Celkem zdravotničtí pracovníci	15 142	15 496	15 370	15 029	15 231	15 327	95	101%

V tomto segmentu je již patrný nejenom pokles v kategorii všeobecných sester a porodních asistentek, ale i v kategorii lékařů. V obou kategoriích jde opět o dlouhodobou sestupnou tendenci.

I zde lze vysledovat částečné kompenzování potřeby všeobecných sester a porodních asistentek zaměstnanci zařazenými v § 29 Zdravotnický asistent. Pokles úvazků mezi roky 2015 a 2010 v kategorii Všeobecná sestra a porodní asistentka činí 478 úvazků, nárůst zdravotnických asistentů činí 449 úvazků.

2.4.3 Úvazky pracovníků ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů nelůžkové péče

V rámci segmentu nelůžkové péče jsou výrazné odchylky v roce 2015 oproti roku 2014 ve všech kategoriích pracovníků, viz tabulku č. 14. Tyto odchylky vznikly ze tří důvodů, a to:

- metodickými změnami – pokles počtu farmaceutů a farmaceutických asistentů, kteří jsou nově sledováni pod poskytovateli, kteří danou zdravotní službu provozují (týká se ústavních lékáren)
- změnou výkaznictví v rámci povolání zaměstnanců, viz bod 2.3, tabulka č. 11
- absolutním nárůstem úvazků pracovníků

Tabulka č. 14 Vývoj úvazků pracovníků v nelůžkové péči

Kategorie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři	18 632	18 736	18 907	19 265	19 547	19 764	217	101%
Zubní lékaři	6 722	6 914	6 984	7 155	7 025	7 310	285	104%
Farmaceuti	5 905	6 057	6 179	6 378	6 373	5 716	-657	90%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	27 704	27 713	28 046	28 256	28 239	28 432	194	101%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	14 379	14 684	14 841	15 144	15 163	14 812	-352	98%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	5 609	5 666	5 755	5 991	6 209	6 289	80	101%
Nelékaři pod odborným dohledem	9 543	9 704	9 708	10 057	10 242	10 374	132	101%
Jiní odborní prac. a dentisté	2 585	2 380	2 400	2 513	2 632	2 354	-278	89%
Celkem zdravotničtí pracovníci	91 079	91 853	92 819	94 758	95 430	95 052	-378	100%

V segmentu nelůžkové péče došlo oproti akutní péči a ostatní lůžkové péči k nárůstu úvazků všeobecných sester a porodních asistentek, a to nejen v rámci meziročního porovnání roku 2015 s rokem 2014, ale i při porovnání v dlouhodobém vývoji. Nárůst úvazků v roce 2015 oproti roku 2010 činí 728 úvazků. Tento trend je zaznamenán i u zdravotnických asistentů § 29 (podskupina kategorie „Nelékaři pod odborným dohledem“), a to ve výši 448 úvazků ve stejném sledovaném období.

2.5 Celkové úvazky vybraných pracovníků dle územního členění ČR

Analýzou úvazků jednotlivých kategorií pracovníků Lékaři a Všeobecné a porodní asistentky byly zjištěny zásadní vývojové změny v rámci jednotlivých segmentů, které by mohly signalizovat zhoršení dostupnosti zdravotních služeb, proto byla těmto kategoriím věnována samostatná analýza vývoje úvazků, včetně vyčíslení úvazků v jednotlivých krajích ČR. Celkové výsledky analýzy jsou uvedeny

v příloze č. 2. Dílčí vyčíslení vývoje úvazků lékařů je uvedeno v bodě 2.5.1 a všeobecných sester a porodních asistentek v bodě 2.5.2.

2.5.1 Celkové úvazky lékařů v rámci krajů ČR

Vyčíslení úvazků lékařů v jednotlivých krajích ČR v úhrnu za všechny segmenty péče je uveden v tabulce č. 15. Úvazky lékařů jsou přepočteny na 1 000 obyvatel. Pro potřeby výpočtu úvazků je brán stav obyvatel v rámci jednotlivých krajů vždy k 31. 12. sledovaného období.

Tabulka č. 15 Vývoj počtu úvazků lékařů na 1 000 obyvatel v rámci krajů ČR ve všech segmentech péče

Kraj	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Hl. m. Praha	6,23	6,37	6,43	6,60	6,67	6,70	0,03	100%
Středočeský	2,69	2,66	2,71	2,75	2,73	2,77	0,04	101%
Jihočeský	3,39	3,45	3,50	3,46	3,47	3,57	0,10	103%
Plzeňský	3,76	3,85	3,90	3,91	3,99	3,94	-0,05	99%
Karlovarský	3,32	3,62	3,76	3,64	3,74	3,71	-0,03	99%
Ústecký	2,91	2,96	3,01	3,02	3,06	3,09	0,03	101%
Liberecký	3,11	3,18	3,17	3,25	3,18	3,35	0,17	105%
Královéhradecký	3,83	3,78	3,88	3,84	3,89	3,82	-0,07	98%
Pardubický	3,22	3,31	3,28	3,39	3,53	3,37	-0,16	95%
Vysočina	2,95	3,01	3,07	3,08	3,16	3,26	0,10	103%
Jihomoravský	4,09	4,13	4,15	4,17	4,21	4,33	0,12	103%
Olomoucký	3,70	3,82	3,85	3,86	3,95	4,02	0,07	102%
Zlínský	3,02	3,18	3,18	3,18	3,24	3,32	0,08	102%
Moravskoslezský	3,28	3,35	3,39	3,41	3,51	3,61	0,10	103%
ČR	3,67	3,73	3,78	3,81	3,87	3,91	0,04	101%

Z přehledu je zřejmá rozdílná výše úvazků v jednotlivých krajích, proto je v tabulce č. 16 pro příklad vyčíslen rozdíl úvazků v jednotlivých krajích v roce 2015 oproti průměru ČR, včetně absolutního vyjádření počtu úvazků tvořící rozdíl oproti průměru ČR.

Tabulka č. 16 Porovnání úvazků lékařů v krajích s průměrem ČR

Kraj	Rok 2015	Rozdíl úvazků oproti průměru ČR na 1 000 obyvatel	Přepočet rozdílu v úvazcích k průměru ČR v absolutních hodnotách
Hl. m. Praha	6,70	2,79	3 536
Středočeský	2,77	-1,14	-1 513
Jihočeský	3,57	-0,34	-217
Plzeňský	3,94	0,03	17
Karlovarský	3,71	-0,20	-60
Ústecký	3,09	-0,82	-675
Liberecký	3,35	-0,56	-246
Královéhradecký	3,82	-0,09	-50
Pardubický	3,37	-0,54	-279

Kraj	Rok 2015	Rozdíl úvazků oproti průměru ČR na 1 000 obyvatel	Přepočtení rozdílů v úvazcích k průměru ČR v absolutních hodnotách
Vysočina	3,26	-0,65	-331
Jihomoravský	4,33	0,42	494
Olomoucký	4,02	0,11	70
Zlínský	3,32	-0,59	-345
Moravskoslezský	3,61	-0,30	-364
Průměr ČR	3,91	0,00	0

Významné rozdíly v počtu úvazků lékařů na 1 000 obyvatel mezi kraji mohou mít vliv na dostupnost péče, tj. mohou generovat delší čekací lhůty a v jejich důsledku migraci pacientů za zdravotními službami.

Detailnější porovnání vývoje úvazků lékařů v rámci krajů, segmentů zdravotních služeb a zřizovatelů je uvedeno v příloze č. 2.

2.5.2 Celkové úvazky všeobecných sester a porodních asistentek v rámci krajů ČR

Vyčíslení úvazků všeobecných sester a porodních asistentek v jednotlivých krajích ČR v úhrnu za všechny segmenty péče je uvedeno v tabulce č. 17. Úvazky jsou shodně přepočteny na 1 000 obyvatel, tak jako v přehledu u lékařů, tzn. dle stavu obyvatel v rámci jednotlivých krajů vždy k 31. 12. sledovaného období.

Tabulka č. 17 Vývoj počtu úvazků všeobecných sester a porodních asistentek na 1 000 obyvatel v rámci krajů ČR ve všech segmentech péče

Kraj	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Hl. m. Praha	12,09	12,15	12,20	12,21	11,99	11,83	-0,16	99%
Středočeský	5,60	5,43	5,48	5,47	5,42	5,38	-0,04	99%
Jihočeský	6,97	6,98	6,97	6,88	6,73	6,84	0,11	102%
Plzeňský	8,29	8,26	8,29	8,21	8,09	7,97	-0,12	99%
Karlovarský	8,05	8,20	8,16	7,98	7,52	7,73	0,21	103%
Ústecký	7,18	7,23	7,22	7,16	7,18	7,12	-0,06	99%
Liberecký	6,70	6,68	6,58	6,56	6,49	6,43	-0,06	99%
Královéhradecký	8,21	8,14	8,24	8,20	8,14	8,21	0,07	101%
Pardubický	6,90	6,91	6,85	6,87	6,92	6,88	-0,04	99%
Vysočina	7,68	7,66	7,81	7,69	7,77	7,84	0,07	101%
Jihomoravský	8,66	8,56	8,63	8,52	8,46	8,47	0,01	100%
Olomoucký	8,08	8,11	8,12	8,09	8,15	8,19	0,04	100%
Zlínský	7,13	7,13	7,11	7,03	6,96	6,96	0,00	100%
Moravskoslezský	7,73	7,72	7,65	7,60	7,69	7,67	-0,02	100%
ČR	7,97	7,94	7,96	7,90	7,85	7,83	-0,02	100%

I zde jsou zaznamenány rozdílné úvazky v jednotlivých krajích, proto je v tabulce č. 18 pro příklad vyčíslen rozdíl úvazků v jednotlivých krajích v roce 2015 oproti průměru ČR, včetně absolutního vyjádření počtu úvazků tvořící rozdíl oproti průměru ČR.

Tabulka č. 18 Porovnání úvazků všeobecných sester a porodních asistentek v krajích s průměrem ČR

Kraj	Rok 2015	Rozdíl úvazků oproti průměru ČR na 1 000 obyvatel	Přepočet rozdílu v úvazcích k průměru ČR v absolutních hodnotách
Hl. m. Praha	11,83	4,00	5 070
Středočeský	5,38	-2,45	-3 251
Jihočeský	6,84	-0,99	-631
Plzeňský	7,97	0,14	81
Karlovarský	7,73	-0,10	-30
Ústecký	7,12	-0,71	-584
Liberecký	6,43	-1,40	-615
Královéhradecký	8,21	0,38	210
Pardubický	6,88	-0,95	-490
Vysočina	7,84	0,01	5
Jihomoravský	8,47	0,64	752
Olomoucký	8,19	0,36	228
Zlínský	6,96	-0,87	-509
Moravskoslezský	7,67	-0,16	-194
ČR	7,83	0,00	0

Detailnější porovnání vývoje úvazků všeobecných sester a porodních asistentek v rámci krajů, segmentů zdravotních služeb a zřizovatelů je uvedeno v příloze č. 2.

3. Odměňování ve zdravotnictví

Obsah této kapitoly vychází z výkazu E 2-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách platu ve zdravotnických organizacích a E 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích.

Výkazy o odměňování vyplňují **všichni** poskytovatelé lůžkové péče, všichni poskytovatelé lázeňské léčebně rehabilitační péče, kteří uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců platné předpisy o mzdě nebo platu, a vybraní poskytovatelé nelůžkové péče. Za rok 2015 se podařilo kromě jednoho poskytovatele zajistit výkazy za celý segment lůžkové péče.

3.1 Sledované statistické ukazatele

Statistické ukazatele týkající se odměňování pracovníků:

Plat – poskytovaný zaměstnavatelem zaměstnancům (vedeným v evidenčním počtu) za práci. Ve statistickém výkaznictví se do platů zahrnují základní platy, příplatky a doplatky k platu, odměny, náhrady platu, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky platu (**státní zdravotnická zařízení**).

Mzda – poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům (vedeným v evidenčním počtu) za práci. Ve statistickém výkaznictví se do mezd zahrnují základní mzdy, příplatky a doplatky ke mzdě, odměny, náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy (**nestátní zdravotnická zařízení**).

Průměrná hrubá měsíční mzda/plat představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě.

Výpočet průměrné hrubé mzdy/platu ve statistickém zjišťování:

$$\frac{\text{Mzdy (platy) v Kč (celkové finanční prostředky na odměňování)}}{\text{Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců (úvazky)}}$$

3.2 Metodické postupy při zpracování sledovaných ukazatelů

Oproti sledování vývoje úvazků jednotlivých kategorií pracovníků v kapitole č. 2 je v případě odměňování zdravotnických pracovníků změna v kategorii Lékaři a zubní lékaři. Do roku 2015 byly tyto kategorie v rámci odměňování sledovány souhrnně, tzn. ze statistických výkazů nelze samostatně vyčíslit průměrnou měsíční mzdu/plat lékařů a zubních lékařů.

V rámci vyčíslení průměrných platů a mezd je v analytické části přílohy č. 3 v jednotlivých kategoriích zdravotnických pracovníků uvedeno, za kolik PZS jsou údaje zpracované. Ne vždy budou počty PZS v jednotlivých kategoriích shodné, např. jeden PZS ostatní lůžkové péče (hospic) nevyčíslil mzdu a úvazky v kategorii lékařů a zubních lékařů, takže tento PZS nebude zahrnut v souhrnném počtu PZS v kategorii Lékaři a zubní lékaři.

Při zpracování analýzy odměňování pracovníků ve zdravotnictví byl vyloučen jeden PZS v nelůžkovém segmentu, a to z důvodu chybných údajů ve statistickém výkaze.

Předmětem vyčíslení odměn u pracovníků není odměna z dohod, tzn. peněžité plnění poskytované pouze za práci vykonanou na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Tyto odměny nejsou do roku 2015 součástí statistických zjišťování.

3.3 Statistický vzorek k odměňování

Vyčíslení průměrných platů a mezd vychází z výkazů E 2-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách platu ve zdravotnických organizacích a E 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích. Pro porovnání velikosti statistického vzorku je v Tabulce č. 19 uveden podíl úvazků, ze kterých byly počítány průměrné mzdy a platy vůči celkovým úvazkům, které jsou předmětem statistického výkazu E 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovních.

Vyčíslení podílu úvazků pracovníků, které byly předmětem statistického zjišťování k odměňování:

sl. 1 - počet úvazků vyčíslených z odevzdaných výkazů E 2-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách platu ve zdravotnických organizacích a E 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích

sl. 2 - počet úvazků vyčíslených z odevzdaných výkazů E 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovních

sl. 3 - podíl = sl. 1 / sl. 2 v %

Tabulka č. 19 Vyčíslení podílu úvazků pracovníků, které byly předmětem statistického zjišťování k odměňování

Kategorie pracovníků	Počet úvazků z výkazu E2 a E3	Počet úvazků z výkazu E4	podíl úvazků, ke kterým poskytovatelé uvedli výši odměn
	N	N	N
	<i>sl. 1</i>	<i>sl. 2</i>	<i>sl. 3</i>
Úvazky_lékaři a zubní lékaři	22 418	48 867	46%
Úvazky_farmaceuti	1 312	6 521	20%
Úvazky_všeob.sestry, porodní asistentky (§ 5 a § 6)	58 659	82 688	71%
Úvazky_ostatní zdrav. pracovníci nelékaři s odb. způsobilostí (§ 7 až § 21a)	14 133	24 754	57%
Úvazky_zdrav. pracovníci nelékaři s odb. a special. způsobilostí (§ 22 až § 28)	6 634	11 335	59%
Úvazky_zdrav. prac. nelék. pod odb. dohledem nebo přímým vedením (§ 29 až § 42)	27 367	34 297	80%
Úvazky_jiní odborní pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (§ 43) a dentisté	3 046	3 448	88%
Úvazky_pedagogičtí pracovníci	183	386	47%
Úvazky_THP	16 260	19 599	83%
Úvazky_dělníci a provozní pracovníci	21 347	23 016	93%
Úvazky_c e l k e m	171 360	254 911	67%

3.4 Odměňování pracovníků ve zdravotnictví

Odměňování pracovníků je obecně ovlivněno právní formou poskytovatele zdravotních služeb. PZS, kteří jsou příspěvkovými organizacemi, se řídí nařízením vlády v platném znění, které definuje společné jednotné principy odměňování. Úprava platových poměrů má přísně regulační charakter. Tito PZS se řadí mezi státní zdravotnická zařízení.

Oproti tomu PZS, kteří mají jinou právní formu než příspěvková organizace, jsou řazeni mezi nestátní zdravotnická zařízení a odměňování zaměstnanců těchto ZZ není regulováno.

Z důvodu rozdílného způsobu odměňování u PZS je vyčíslení průměrných mezd a platů v úhrnu pouze v tabulce č. 19 v bodě 3.3.1, v ostatních přehledech týkajících se odměňování pracovníků u PZS jsou uváděny z důvodu objektivního hodnocení výsledné průměrné hodnoty za plat a mzdu samostatně.

3.4.1 Vývoj odměňování ve zdravotnictví

V tabulce č. 20 je uveden v úhrnu vývoj průměrných platů a mezd z odevzdaných výkazů zpravodajských jednotek bez ohledu na druh PZS, tzn. za všechny segmenty zdravotních služeb.

Z výsledků je patrný meziroční nárůst průměrných mezd a platů v souhrnu za všechny kategorie pracovníků PZS v roce 2015 o 1 382 Kč, tj. 5% nárůst oproti roku 2014.

Tabulka č. 20 Vývoj odměňování pracovníků ve zdravotnictví

Kategorie pracovníka	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři a zubní lékaři	49 848	56 842	58 920	58 184	58 732	63 125	4 393	107%
Farmaceuti	40 806	41 243	39 867	40 077	40 772	39 756	-1 016	98%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	25 827	26 283	26 703	26 500	27 134	28 491	1 357	105%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	26 067	26 594	27 143	26 896	27 424	28 610	1 186	104%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	25 365	25 834	26 178	26 456	27 167	28 381	1 214	104%
Nelékaři pod odborným dohledem	17 055	17 255	17 643	17 518	17 797	18 590	793	104%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	25 844	25 471	26 256	26 027	27 370	27 508	138	101%
Pedagogičtí pracovníci	23 572	25 150	26 934	24 917	25 588	27 202	1 615	106%
Technicko-hospodářští pracovníci	27 423	27 856	28 722	28 141	29 092	30 039	948	103%
Dělníci	14 477	14 536	14 757	14 647	15 232	15 849	617	104%
Průměrná hrubá mzda/plat	26 052	27 329	28 216	28 033	28 742	30 124	1 382	105%

3.4.2 Průměrné mzdy a platy ve zdravotnictví

Pro objektivnější hodnocení vývoje odměňování pracovníků u PZS je v tabulce č. 21 uveden vývoj platů a mezd samostatně dle jednotlivých kategorií pracovníků. Výsledky jsou uvedeny za všechny PZS bez ohledu na to, v jakém segmentu vykazují zdravotní služby.

Z uvedených výsledků je patrný rozdíl v odměňování mezi státními (plat) a nestátními (mzda) ZZ. Ačkoli jsou platy přísně regulované, již od roku 2010 je zřejmý vyšší podíl průměrných platů ve všech kategoriích pracovníků oproti průměrným mzdám.

V rámci komparace výsledků v jednotlivých letech lze vysledovat i rostoucí rozdíl mezi průměrnými platy a mzdami. Zatímco v roce 2010 činil rozdíl v průměru za všechny kategorie pracovníků 4 073 Kč, v roce 2015 činí tento rozdíl již 5 476 Kč.

Tabulka č. 21 Vývoj průměrných mezd a platů ve zdravotnictví

Kategorie pracovníka	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	50 235	49 223	57 687	55 514	61 078	55 957	60 635	54 863	61 393	55 068	66 373	58 828
Farmaceuti	41 167	40 287	41 654	40 675	43 213	37 655	42 271	38 672	42 948	38 666	43 598	36 767
Všeobecné sestry a porodní asistentky	27 515	23 397	28 145	23 678	29 150	23 567	28 706	23 647	29 322	24 208	30 866	25 434
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	27 190	23 695	28 025	23 710	28 878	24 258	28 825	23 816	29 319	24 191	30 727	25 382
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	27 658	21 917	28 221	22 362	29 016	22 841	28 831	23 816	29 698	24 342	30 870	25 595
Nelékaři pod odborným dohledem	18 657	14 748	18 900	14 920	19 510	15 122	19 281	15 117	19 518	15 410	20 385	16 249
Jiní odborní pracovníci a dentisté	26 096	25 058	25 833	24 461	26 366	26 009	26 175	25 677	27 048	28 244	28 480	25 187
Pedagogičtí pracovníci	24 947	15 494	28 096	15 418	29 128	17 207	26 459	15 514	25 528	25 690	29 094	19 974
Technicko-hospodářští pracovníci	26 953	28 224	27 313	28 770	28 092	29 686	28 187	28 070	29 281	28 783	30 347	29 569
Dělníci	15 480	13 626	15 454	13 765	15 694	13 987	15 577	13 890	15 990	14 544	16 881	15 036
Průměrná hrubá mzda/plat	27 733	23 660	29 188	24 740	30 403	25 439	30 174	25 314	30 817	25 981	32 559	27 083

Změna průměrných platů a mezd v jednotlivých kategoriích pracovníků v roce 2014 a 2015 je uvedena v tabulce č. 22. Meziroční rozdíl uvádí, o kolik Kč se změnil (nárůst/pokles) průměrný plat, popř. průměrná mzda v jednotlivých kategoriích pracovníků. Meziroční index uvádí, kolikaprocentní je pokles/nárůst průměrného platu, popř. průměrné mzdy.

Tabulka č. 22 Meziroční porovnání průměrných mezd a platů ve zdravotnictví v roce 2014 a 2015

Kategorie pracovníka	Meziroční rozdíl v odměňování 15-14		Meziroční index v odměňování 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	4 979	3 761	108%	107%
Farmaceuti	650	-1 899	102%	95%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	1 544	1 226	105%	105%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	1 407	1 191	105%	105%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	1 171	1 253	104%	105%
Nelékaři pod odborným dohledem	866	839	104%	105%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	1 433	-3 058	105%	89%
Pedagogičtí pracovníci	3 566	-5 716	114%	78%
Technicko-hospodářští pracovníci	1 066	786	104%	103%
Dělníci	891	491	106%	103%
Průměrná hrubá mzda/plat	1 742	1 102	106%	104%

Při porovnání meziročního vývoje průměrných platů a mezd je zřejmý větší růst platů, a to o 6 % za všechny kategorie pracovníků, zatímco u průměrných mezd byl růst pouze 4%. V případě státních ZZ došlo k růstu průměrných platů ve všech kategoriích pracovníků. U nestátních ZZ je evidován pokles průměrných mezd v kategorii Farmaceuti, Jiní odborní pracovníci a dentisté a Pedagogičtí pracovníci.

Nejvíce rostly v roce 2015 průměrné platy a mzdy lékařů. Platy a mzdy všeobecných sester a porodních asistentek rostly v roce 2015 shodně jak u průměrných platů, tak mezd, a to o 5 %.

Kategorie Pedagogičtí pracovníci vykazuje výrazné meziroční odchylky, které mohou být způsobeny strukturou zaměstnanců. Do této skupiny patří jak učitelé, tak vychovatelé.

3.5 Odměňování pracovníků v jednotlivých segmentech

Jedním z důležitých faktorů, který může ovlivňovat výši průměrných platů a mezd, je provozní doba jednotlivých pracovišť. PZS poskytující akutní péči a ostatní lůžkovou péči budou mít větší podíl pracovišť s nepřetržitým provozem, který ve svém důsledku generuje vyšší nároky na odměňování zaměstnanců, minimálně v podobě příplatku za noční práce a práce o sobotách, nedělích a ve svátcích.

Proto je v tomto bodě odměňování pracovníků rozčleněno dle sledovaných segmentů, ve kterých PZS poskytují zdravotní služby. Dalším důvodem pro samostatné sledování odměňování pracovníků dle segmentů je i způsob sběru statistických údajů. Zatímco u PZS akutní a ostatní lůžkové péče byly údaje o odměňování za rok 2015 předány téměř ve 100 % případech (chyběl pouze jeden PZS), u PZS v segmentu nelůžkové péče jde jen o náhodně vybraný vzorek zpravodajských jednotek napříč všemi druhy nelůžkové péče.

3.5.1 Počet zpravodajských jednotek dle jednotlivých segmentů zdravotní péče

Jak bylo uvedeno v úvodu, v roce 2015 odevzdalo statistické výkazy týkající se odměňování pracovníků ve zdravotnictví celkem 1 059 zpravodajských jednotek, z toho byl jeden pro nekorektní data vyloučen. V tabulce č. 23 jsou uvedeny počty zpravodajských jednotek ve struktuře jednotlivých segmentů, tzn. dle druhu poskytovatele zdravotních služeb a formy odměňování, tj. platem, popř. mzdou; z těchto podkladů byly počítány výsledné průměrné platy a mzdy.

Tabulka č. 23 Počet zpravodajských jednotek dle segmentů zdravotní péče

Souhrn dle druhu poskytovatelů	Počet poskytovatelů AKUTNÍ PÉČE	Počet poskytovatelů OSTATNÍ LŮŽKOVÉ PÉČE	Počet poskytovatelů NELŮŽKOVÉ PÉČE	Počet poskytovatelů CELKEM
	N	N	N	N
Odměňování platem	53	44	112	209
Odměňování mzdou	84	70	695	849
CELKEM	137	114	807	1 058

3.5.2 Odměňování u poskytovatelů akutní péče

V tabulce č. 24 je uveden vývoj průměrných platů a mezd u poskytovatelů akutní péče. Celkové průměrné platy a mzdy za všechny kategorie pracovníků v tomto segmentu tvoří vyšší podíl jak platů, tak mezd oproti průměru za všechny segmenty. Tento vyšší podíl může způsobovat právě vliv pracovišť s nepřetržitým provozem a náročnost poskytovaných zdravotních služeb.

V tomto segmentu vzrostly celkové průměrné platy za všechny kategorie pracovníků v roce 2015 oproti roku 2010 o 18 %, tj. o 5 164 Kč, a celkové průměrné mzdy o 14 %, tj. o 3 402 Kč.

Tabulka č. 24 Vývoj průměrných mezd a platů u poskytovatelů akutní péče

Kategorie pracovníka	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	50 066	49 629	57 884	56 221	61 255	58 463	60 701	56 612	61 393	56 436	66 542	60 641
Farmaceuti	41 147	44 160	41 699	44 789	43 249	44 442	42 301	44 185	42 903	44 806	43 560	46 189
Všeobecné sestry a porodní asistentky	27 411	23 833	28 142	24 077	29 144	24 111	28 663	24 023	29 145	24 634	30 687	26 003
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	26 756	24 012	27 293	24 013	28 152	24 393	27 700	24 335	28 077	24 617	29 474	26 128
Nelékaři s odbornou a specializ. způsobilostí	27 895	22 694	28 660	23 173	29 687	23 961	29 360	24 216	30 087	23 562	31 196	25 837
Nelékaři pod odborným dohledem	17 302	14 902	17 679	14 942	18 221	15 162	17 873	15 152	18 043	15 506	18 891	16 464
Jiní odborní pracovníci a dentisté	28 073	26 477	28 198	26 589	28 687	27 514	28 530	27 836	29 232	27 984	31 259	29 436
Pedagogičtí pracovníci	22 583	18 398	25 638	19 708	33 399	17 629	28 306	20 454	25 007	17 354	25 716	15 294
Technicko-hospodářští pracovníci	26 693	26 590	27 239	27 309	27 991	28 360	28 149	26 786	29 033	27 278	30 155	27 879
Dělníci	15 728	12 777	15 766	12 792	16 032	12 883	15 942	12 923	16 219	13 348	17 224	14 117
Průměrná hrubá mzda/plat	28 258	24 929	29 980	26 143	31 279	26 753	30 957	26 399	31 505	26 825	33 423	28 331

V tabulce č. 25 je vyčíslen meziroční rozdíl v odměňování zaměstnanců u poskytovatelů akutní lůžkové péče v roce 2014 a 2015.

V tomto segmentu se celkové průměrné platy a mzdy v úhrnu za všechny kategorie pracovníků vyvíjely shodně, a to meziročním růstem o 6 %. V případě meziročního rozdílu je zřejmá diference mezi průměrnými platy a mzdami ve všech kategoriích pracovníků.

Tabulka č. 25 Meziroční porovnání průměrných mezd a platů u poskytovatelů akutní péče v letech 2014 a 2015

Kategorie pracovníka	Meziroční rozdíl v odměňování 15-14		Meziroční index v odměňování 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	5 149	4 205	108%	107%
Farmaceuti	657	1 383	102%	103%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	1 542	1 370	105%	106%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	1 397	1 511	105%	106%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	1 109	2 276	104%	110%
Nelékaři pod odborným dohledem	848	958	105%	106%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	2 027	1 453	107%	105%
Pedagogičtí pracovníci	709	-2 060	103%	88%
Technicko-hospodářští pracovníci	1 122	601	104%	102%
Dělníci	1 005	769	106%	106%
Průměrná hrubá mzda/plat	1 918	1 506	106%	106%

Podrobné porovnání vývoje průměrných platů a mezd v kategoriích Lékaři a zubní lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky je uvedeno v příloze č. 3.

3.5.3 Odměňování u poskytovatelů ostatní lůžkové péče

V tabulce č. 26 je uveden vývoj průměrných platů a mezd u poskytovatelů ostatní lůžkové péče. Celkové průměrné platy a mzdy za všechny kategorie pracovníků v tomto segmentu představují nejnižší podíl oproti průměru za všechny segmenty. Jelikož v tomto segmentu došlo i k meziročnímu úbytku pracovníků v úvazcích, a to především v kategoriích Lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky, lze usuzovat, že pokles úvazků může být zapříčiněn právě nejnižšími průměrnými platy a mzdami mezi jednotlivými segmenty.

V tomto segmentu vzrostly celkové průměrné platy za všechny kategorie pracovníků v roce 2015 oproti roku 2010 o 14 %, tj. o 3 397 Kč, a celkové průměrné mzdy sice shodně o 14 %, v korunovém vyjádření však tento rozdíl činí 2 805 Kč.

Tabulka č. 26 Vývoj průměrných mezd a platů u poskytovatelů ostatní lůžkové péče

Kategorie pracovníka	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	43 350	44 368	48 419	48 247	51 288	51 490	50 801	51 118	53 677	54 017	58 407	56 979
Farmaceuti	39 062	27 033	37 527	41 976	38 574	34 835	37 797	37 054	39 774	36 578	41 003	40 036
Všeobecné sestry a porodní asistentky	27 534	22 242	27 623	22 748	28 813	23 002	28 215	22 991	29 567	23 423	31 321	24 781

Kategorie pracovníka	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	22 283	21 420	22 684	21 214	23 503	21 728	23 244	21 312	24 837	21 362	25 723	22 724
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	24 701	20 940	25 559	21 583	26 363	22 202	26 139	22 895	27 628	22 950	28 712	23 776
Nelékaři pod odborným dohledem	17 721	14 716	17 709	15 326	18 406	15 056	18 154	15 272	18 842	15 113	19 846	15 846
Jiní odborní pracovníci a dentisté	22 087	19 723	21 939	20 948	23 206	22 673	22 456	22 610	23 587	23 593	23 900	23 598
Pedagogičtí pracovníci	21 100	13 080	22 172	12 423	23 325	13 735	22 780	13 214	23 967	18 417	26 809	15 927
Technicko-hospodářští pracovníci	26 700	31 067	26 861	32 261	27 364	36 647	27 000	28 076	29 420	29 934	28 690	32 023
Dělníci	14 955	12 418	14 833	12 497	15 093	12 792	14 772	12 775	15 461	13 514	16 282	13 692
Průměrná hrubá mzda/plat	23 435	20 524	23 878	21 432	24 743	22 225	24 311	21 658	25 536	22 227	26 833	23 329

V tabulce č. 27 je vyčíslen meziroční rozdíl v odměňování zaměstnanců u poskytovatelů ostatní lůžkové péče v letech 2014 a 2015.

V tomto segmentu se celkové průměrné platy a mzdy v úhrnu za všechny kategorie pracovníků vyvíjely shodně, a to meziročním růstem o 5 %. V případě meziročního rozdílu je však zřejmá diference mezi průměrnými platy a mzdami ve všech kategoriích pracovníků.

Tabulka č. 27 Meziroční porovnání průměrných mezd a platů u poskytovatelů ostatní lůžkové péče v letech 2014 a 2015

Kategorie pracovníka	Meziroční rozdíl v odměňování 15-14		Meziroční index v odměňování 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	4 731	2 961	109%	105%
Farmaceuti	1 229	3 458	103%	109%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	1 753	1 357	106%	106%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	886	1 362	104%	106%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	1 084	826	104%	104%
Nelékaři pod odborným dohledem	1 004	733	105%	105%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	313	5	101%	100%
Pedagogičtí pracovníci	2 842	-2 490	112%	86%
Technicko-hospodářští pracovníci	-730	2 089	98%	107%
Dělníci	821	178	105%	101%
Průměrná hrubá mzda/plat	1 297	1 102	105%	105%

Podrobné porovnání vývoje průměrných platů a mezd v kategoriích Lékaři a zubní lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky je uveden v příloze č. 3.

3.5.4 Odměňování u poskytovatelů nelůžkové péče

V tabulce č. 28 je uveden vývoj průměrných platů a mezd u poskytovatelů nelůžkové péče. Průměrné platy a mzdy v jednotlivých kategoriích pracovníků představují největší rozdíly v odměňování mezi státními a nestátními ZZ v rámci porovnání s ostatními sledovanými segmenty péče. Tyto rozdíly mohou být způsobeny metodou výběru zpravodajských jednotek. Statistický výkaz E (MZ) 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích vyplňují každoročně vybraní poskytovatelé zdravotních služeb, kteří uplatňují pro odměňování svých zaměstnanců platné předpisy o mzdě. To znamená, že výsledky v jednotlivých letech jsou vyčíslovány na rozdílné skupině PZS nelůžkové péče. Od roku 2016 již nebude tato metodika uplatňována, jelikož došlo k zásadním úpravám statistických výkazů, a to i v oblasti okruhu zpravodajských jednotek. Od tohoto období budou statistické výkazy rezortu zdravotnictví v ekonomické oblasti povinné pro všechny PZS.

V segmentu nelůžkové péče vzrostly celkové průměrné platy za všechny kategorie pracovníků v roce 2015 oproti roku 2010 o 14 %, tj. o 3 989 Kč, a celkové průměrné mzdy o 27 %, tj. o 5 084 Kč.

Tabulka č. 28 Vývoj průměrných mezd a platů u poskytovatelů nelůžkové péče

Kategorie pracovníka	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	56 758	46 640	62 870	50 400	66 673	43 462	67 314	46 820	67 178	46 754	70 500	50 443
Farmaceuti	61 210	32 847	62 719	31 853	53 382	34 200	52 882	35 970	58 936	32 801	55 874	30 305
Všeobecné sestry a porodní asistentky	28 721	18 905	29 209	19 770	29 878	20 036	30 172	21 432	31 247	20 434	32 345	21 650
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	28 907	21 003	30 439	21 826	31 243	24 117	32 076	22 659	32 617	23 095	34 064	23 920
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	29 537	20 269	29 052	20 535	28 894	21 278	29 244	23 484	30 103	26 014	31 540	25 737
Nelékaři pod odborným dohledem	24 685	13 867	24 873	14 487	25 676	14 960	25 983	14 825	26 305	15 024	27 196	15 314
Jiní odborní pracovníci a dentisté	24 605	13 497	23 069	14 729	23 177	23 195	23 381	19 688	24 776	35 083	24 883	17 955
Pedagogičtí pracovníci	25 591	16 923	29 681	16 811	30 909	19 096	27 401	17 410	25 929	26 924	29 766	22 960
Technicko-hospodářští pracovníci	28 341	32 408	27 931	31 859	28 994	31 042	29 105	30 646	30 462	32 066	32 365	32 259
Dělníci	15 191	14 829	15 011	15 056	15 109	15 370	15 305	15 172	15 877	16 605	16 399	16 348
Průměrná hrubá mzda/plat	29 040	19 109	30 038	19 851	31 109	22 098	31 450	22 886	32 004	23 905	33 029	24 192

V tabulce č. 29 je vyčíslen meziroční rozdíl v odměňování zaměstnanců u poskytovatelů nelůžkové péče v letech 2014 a 2015.

V tomto segmentu se celkové průměrné platy a mzdy vyvíjely odlišně. Celkové průměrné platy rostly o 3 % a celkové průměrné mzdy o 1 %. Tento segment je jediný, kde je zaznamenán vyšší růst mezd v kategoriích Lékaři a zubní lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky.

Tabulka č. 29 Meziroční porovnání průměrných mezd a platů u poskytovatelů nelůžkové péče v letech 2014 a 2015

Kategorie pracovníka	Meziroční rozdíl v odměňování 15-14		Meziroční index v odměňování 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Lékaři a zubní lékaři	3 323	3 689	105%	108%
Farmaceuti	-3 062	-2 496	95%	92%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	1 098	1 216	104%	106%
Ostatní nelékaři s odbornou způsobilostí	1 447	825	104%	104%
Nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí	1 437	-277	105%	99%
Nelékaři pod odborným dohledem	891	290	103%	102%
Jiní odborní pracovníci a dentisté	108	-17 128	100%	51%
Pedagogičtí pracovníci	3 837	-3 964	115%	85%
Technicko-hospodářští pracovníci	1 903	194	106%	101%
Dělníci	522	-257	103%	98%
Průměrná hrubá mzda/plat	1 025	287	103%	101%

Podrobné porovnání vývoje průměrných platů a mezd v kategoriích Lékaři a zubní lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky je uvedeno v příloze č. 3.

3.6 Odměňování vybraných pracovníků dle územního členění ČR v letech 2014 a 2015

V rámci analýz o odměňování pracovníků ve zdravotnictví byly podrobně sledovány kategorie Lékaři a zubní lékaři a Všeobecné sestry a porodní asistentky. Z výsledků analýz jsou zřejmé diference nejen v rámci odměňování mezi PZS v jednotlivých segmentech, ale i v rámci krajů ČR. Výsledky analýz jsou podrobně uvedeny v příloze č. 3.

3.6.1 Odměňování lékařů dle územního členění ČR v letech 2014 a 2015

Odměňování lékařů a zubních lékařů je vyčísleno formou průměrných platů a mezd dle krajů v letech 2014 a 2015 v tabulce č. 30. Údaje jsou za všechny PZS bez rozlišení segmentů péče.

Nejvyšší průměrný plat v roce 2015 byl zaznamenán v Královéhradeckém kraji, nejnižší v Libereckém kraji. Průměrné platy nejvýrazněji rostly v Jihočeském kraji, nejméně pak v Olomouckém kraji.

Nejvyšší průměrná mzda v roce 2015 byla zaznamenána v Ústeckém kraji, nejnižší v Jihomoravském kraji. Průměrné mzdy nejvýrazněji rostly v Ústeckém kraji, jejich pokles byl naopak zaznamenán v Jihomoravském a Olomouckém kraji.

Tabulka č. 30 Porovnání průměrných platů a mezd lékařů a zubních lékařů ve zdravotnictví dle krajů

Kraj	Rok 2014		Rok 2015		Rozdíl 15-14		Index 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Hlavní město Praha	59 515	50 591	65 786	55 860	6 270	5 269	111%	110%
Středočeský	65 783	49 628	70 383	53 177	4 600	3 549	107%	107%
Jihočeský	56 799	61 783	67 207	64 862	10 408	3 080	118%	105%
Plzeňský	73 108	51 694	76 167	52 906	3 059	1 212	104%	102%
Karlovarský	76 569	51 995	77 113	56 159	543	4 165	101%	108%
Ústecký	54 388	58 721	58 255	70 624	3 867	11 903	107%	120%
Liberecký	51 020	57 635	55 385	61 612	4 365	3 976	109%	107%
Královéhradecký	70 015	55 514	79 385	58 117	9 370	2 603	113%	105%
Pardubický	63 365	46 682	70 259	46 958	6 894	275	111%	101%
Vysočina	54 625	45 909	59 139	51 253	4 514	5 345	108%	112%
Jihomoravský	56 139	43 604	59 972	43 412	3 833	-192	107%	100%
Olomoucký	74 159	61 608	76 737	61 498	2 577	-111	103%	100%
Zlínský	63 366	53 384	66 775	57 861	3 409	4 478	105%	108%
Moravskoslezský	64 454	65 029	68 565	65 517	4 112	488	106%	101%
Průměr ČR	61 393	55 068	66 373	58 828	4 979	3 761	108%	107%

V tabulce č. 31 jsou vyčísleny rozdíly průměrných platů a mezd v krajích oproti průměru ČR v jednotlivých letech za všechny zpravodajské jednotky, bez rozlišení segmentu péče.

Tabulka č. 31 Vyčíslení rozdílu průměrných platů a mezd lékařů a zubních lékařů v krajích oproti průměru ČR

Kraj	Rozdíly v roce 2014 oproti průměru ČR		Rozdíly v roce 2015 oproti průměru ČR	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Hlavní město Praha	-1 878	-4 476	-587	-2 968
Středočeský	4 389	-5 440	4 010	-5 651
Jihočeský	-4 594	6 715	834	6 034
Plzeňský	11 714	-3 374	9 794	-5 922
Karlovarský	15 176	-3 073	10 740	-2 669
Ústecký	-7 005	3 654	-8 118	11 796
Liberecký	-10 374	2 568	-10 988	2 783
Královéhradecký	8 621	446	13 012	-711
Pardubický	1 971	-8 385	3 886	-11 871
Vysočina	-6 768	-9 159	-7 234	-7 575
Jihomoravský	-5 255	-11 463	-6 401	-15 416
Olomoucký	12 766	6 541	10 364	2 669
Zlínský	1 972	-1 684	402	-967
Moravskoslezský	3 060	9 962	2 193	6 689
Průměr ČR	0	0	0	0

3.6.2 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek dle územního členění ČR v letech 2014 a 2015

Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek je vyčísleno formou průměrných platů a mezd dle krajů v letech 2014 a 2015 v tabulce č. 32. Údaje jsou za všechny PZS bez rozlišení segmentů péče.

Nejvyšší průměrný plat v roce 2015 byl zaznamenán v Karlovarském kraji, nejnižší v Kraji Vysočina. Největší růst průměrných platů byl zaznamenán v Libereckém kraji, nejnižší v Karlovarském kraji.

Nejvyšší průměrná mzda v roce 2015 byla zaznamenána v Libereckém kraji, nejnižší v Kraji Vysočina. Největší růst průměrných mezd byl zaznamenán v Plzeňském kraji, pokles průměrných mezd pak v Jihomoravském kraji.

Tabulka č. 32 Porovnání průměrných platů a mezd všeobecných sester a porodních asistentek ve zdravotnictví dle krajů

Kraj	Rok 2014		Rok 2015		Rozdíl 15-14		Index 15/14	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Hlavní město Praha	31 540	23 795	33 360	25 455	1 820	1 660	106%	107%
Středočeský	27 283	25 318	29 769	27 139	2 486	1 821	109%	107%
Jihočeský	26 910	25 793	29 388	26 888	2 477	1 095	109%	104%
Plzeňský	33 149	24 133	34 498	26 288	1 349	2 155	104%	109%
Karlovarský	33 454	23 142	34 699	23 280	1 245	138	104%	101%
Ústecký	26 192	24 352	27 507	25 664	1 315	1 312	105%	105%
Liberecký	25 319	26 332	27 861	27 764	2 542	1 432	110%	105%
Královéhradecký	30 537	23 908	31 821	25 111	1 284	1 203	104%	105%
Pardubický	28 520	23 669	30 402	24 684	1 882	1 015	107%	104%
Vysočina	25 772	19 102	27 125	19 406	1 353	304	105%	102%
Jihomoravský	27 415	21 927	28 834	21 859	1 418	-68	105%	100%
Olomoucký	29 750	23 977	31 318	24 903	1 568	926	105%	104%
Zlínský	28 072	22 211	30 168	23 649	2 096	1 438	107%	106%
Moravskoslezský	28 454	23 498	29 549	24 003	1 095	505	104%	102%
Průměr ČR	29 322	24 208	30 866	25 434	1 544	1 226	105%	105%

V tabulce č. 33 jsou vyčísleny rozdíly průměrných platů a mezd v krajích oproti průměru ČR v jednotlivých letech za všechny zpravodajské jednotky, bez rozlišení segmentu péče.

Tabulka č. 33 Vyčíslení rozdílu průměrných platů a mezd všeobecných sester a porodních asistentek v krajích oproti průměru ČR

Kraj	Rozdíly v roce 2014 oproti průměru ČR		Rozdíly v roce 2015 oproti průměru ČR	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Hlavní město Praha	2 218	-413	2 494	21
Středočeský	-2 038	1 111	-1 097	1 705
Jihočeský	-2 411	1 585	-1 478	1 454
Plzeňský	3 827	-75	3 632	854
Karlovarský	4 132	-1 066	3 834	-2 154
Ústecký	-3 129	144	-3 359	230

Kraj	Rozdíly v roce 2014 oproti průměru ČR		Rozdíly v roce 2015 oproti průměru ČR	
	Plat	Mzda	Plat	Mzda
Liberecký	-4 002	2 124	-3 005	2 330
Královéhradecký	1 215	-300	955	-323
Pardubický	-801	-538	-464	-750
Vysočina	-3 550	-5 106	-3 741	-6 028
Jihomoravský	-1 906	-2 281	-2 032	-3 575
Olomoucký	429	-231	452	-531
Zlínský	-1 250	-1 997	-698	-1 785
Moravskoslezský	-868	-710	-1 317	-1 431
Průměr ČR	0	0	0	0

4. Shrnutí

Rezortní statistické zjišťování již druhým rokem probíhalo v elektronické podobě. Přes všechny prvotní technické problémy v předchozím roce se podařilo statistická zjišťování pro rok 2015 zjednodušit, a tím ulehčit zpravodajskou povinnost všem poskytovatelům zdravotních služeb.

Bohužel se však ani ve stávajícím statistickém zjišťování nepodařilo zajistit 100% zpracování všech výkazů. Výjimkou jsou poskytovatelé lůžkové péče, kteří až na jednoho statistické výkazy řádně zpracovali. S ohledem na tuto skutečnost bylo v případě vyčíslení přepočteného počtu pracovníků v úvazcích opět přistoupeno k modelaci u chybějících nelůžkových zpravodajských jednotek. Oproti loňskému roku byla však modelace na úrovni 4 % z celkového počtu úvazků. V roce 2014 byl shodný metodický postup modelace aplikován na 13 % z výsledného přepočteného počtu pracovníků v úvazcích.

Pro ověření správnosti modelace přepočteného počtu pracovníků v úvazcích u chybějících zpravodajských jednotek byla provedena analýza vývoje úvazků u zpravodajských jednotek, které každoročně výkaz odevzdaly. Cílem bylo především ověřit, zda modelací nedochází ke zkreslení vývojových trendů v rámci sledovaných ukazatelů. **Výsledky analýzy jsou uvedeny v příloze č. 1. Analytická validace hlavních časových trendů proběhla na časově ověřeném vzorku. Z výsledků analýzy lze konstatovat, že vývoj sledovaných ukazatelů u zpravodajských jednotek, které každoročně výkaz odevzdaly, potvrzuje shodný trend v rámci celkových prezentovaných výsledků, včetně modelace, dopočtu u chybějících zpravodajských jednotek, tj. údaj z roku 2014.**

Modelace počtu chybějících úvazků nebyla jediným zásahem do zdrojových dat poskytovatelů. Při zpracování jednotlivých statistických výkazů byly identifikovány i metodické chyby zpravodajských jednotek. Ze strany ÚZIS musely být například opraveny některé výkazy stomatologických zařízení, které uváděly počty pracovníků v položce Lékaři, nikoli v položce Zubní lékaři. Dalším metodickým pochybením zpravodajských jednotek byly chybně uvedeny smluvní úvazky, tj. úvazky vyplývající z dohod o provedení práce a dohod o činnosti. V případě, že se v řádcích výkazu E 4-01 Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců a smluvních pracovnících shodoval počet úvazků zaměstnanců v evidenčním počtu i u smluvních pracovníků, nebyl údaj z kategorie smluvních pracovníků započítáván.

Mezi další odchylky patří opravy z loňského roku, kdy jeden poskytovatel chybně vyčíslil smluvní úvazky v kategorii lékařů, další uvedl chybu v kategorii Zubní technik § 16. U jednoho poskytovatele došlo k přeřazení zaměstnanců mezi kategoriemi Sociální pracovník a Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví §28. Východiskem pro eliminaci chybných vyčíslení stavu pracovníků v úvazcích by měl být od příštího roku nově schválený Registr zdravotnických pracovníků pod správou ÚZIS.

Rozdíl v odměňování může být způsoben i typem smlouvy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Tento rozdíl mohou způsobovat dohody o provedení práce a dohoda o činnosti. Do statistického zjišťování za rok 2015 se bohužel nepodařilo ÚZIS v rámci legislativního procesu prosadit nové statistické výkazy, které budou platné až pro rok 2016, kde je povinností zpravodajské jednotky vyčíslit nejen úvazky a výši finančních prostředků na platy, popř. mzdy, ale i odpracované hodiny, přepočtené na úvazky z dohod o práci a činnosti a výši finančních prostředků za tyto dohody. U některých zpravodajských jednotek může totiž stále přetrvávat trend vyplacení odměn za služby lékařů přes ostatní osobní náklady, tj. dohody.

V nejsledovanějších kategoriích lékařů a všeobecných sester je v roce 2015 zaznamenán mírný nárůst v počtu pracovníků v úvazcích. U všeobecných sester však dochází k přelivu počtu pracovníků v úvazcích mezi lůžkovým a nelůžkovým segmentem. Zatímco v lůžkové části, a to jak v akutní, tak ostatní lůžkové péči, dochází ke každoročnímu poklesu všeobecných sester, u nelůžkových zdravotnických zařízení dochází k nárůstu v úvazcích. Při porovnání odměňování všeobecných sester v jednotlivých segmentech lze zaznamenat vyšší platy právě v nelůžkových zdravotnických zařízeních, což může být jednou z příčin přechodu sester do tohoto segmentu. Druhým důvodem může být i rozdílná pracovní doba, kdy v nelůžkových zařízeních je většinou zaveden jednosměnný provoz. Stejný trend je i u lékařů – nejvyšší platy jsou v nelůžkových zařízeních, nejnižší v následné a dlouhodobé péči, kde dochází i k poklesu úvazků lékařů.

Dílní závěry z analýz jsou uvedeny v následujících bodech.

4.1 Stručné shrnutí výsledků: hlavní trendy

Analýza dat za rok 2015 prokázala následující obecné trendy.

Kapacita – úvazky pracovníků

Celkem v českém zdravotnictví v roce 2015 působilo 211 909 přepočtených úvazků všech kategorií zdravotnických pracovníků, což je o 2 884 úvazků více než v roce 2014. Z toho tvoří:

Lékaři: 41 290 úvazků (celkový nárůst oproti roku 2014 o 558; +1 %)

Zubní lékaři: 7 577 úvazků (celkový nárůst oproti roku 2014 o 285; +4 %)

Farmaceuti: 6 521 úvazků (celkový nárůst oproti roku 2014 o 46; +1 %)

Všeobecné sestry a porodní asistentky: 82 688 úvazků (celkový pokles oproti roku 2014 o 56 úvazků)

Odměňování pracovníků

Průměrné měsíční příjmy lékařů a zubních lékařů i všeobecných sester a porodních asistentek v českém zdravotnictví u poskytovatelů zdravotních služeb rostou, a to v celkovém meziročním průměru o 7 % (lékaři a zubní lékaři) a 5 % (všeobecné sestry a porodní asistentky). Mzdy i platy rostou srovnatelným tempem ve většině segmentů péče, tedy v péči lůžkové i nelůžkové.

Z analýzy dat výkazů nelze vzhledem k jejím objektivním limitům usuzovat na:

- dostatečnost/nedostatečnost personálních kapacit v různých segmentech péče
- zatíženost zdravotnických profesionálů přesčasovou prací
- místně specifické problémy v dostupnosti péče

4.1.1 Stručné shrnutí výsledků: lékaři

Analýza dat za rok 2015 prokázala následující fakta:

- Vývoj úvazků lékařů je ve srovnání se všeobecnými sestrami a porodními asistentkami relativně stabilizovaný ve všech hlavních segmentech péče
- Mírně rostoucí celkový trend v počtu úvazků lékařů v akutní lůžkové a nelůžkové péči

- Naopak klesající trend počtu úvazků lékařů v následné lůžkové péči, kde mohou mít vliv celkově nižší mzdy a platy
- Problém v rozložení úvazků lékařů mezi regiony a v distribuci kapacit mezi hlavními segmenty péče
  - vysoké rozdíly v přepočtu úvazků na 1 000 obyvatel mezi lůžkovou a nelůžkovou péčí
  - významné rozdíly v počtu obyvatel na úvazek lékaře mezi kraji, které mohou mít vliv na dostupnost péče, tj. delší čekací lhůty a v jejich důsledku migraci pacientů za zdravotními službami
- Stále existující rozdíly v odměňování mezi platem a mzdou ve prospěch platů
  - podíl mezd vůči platům v roce 2015 na úrovni 89 %

Počet úvazků lékařů

V úvazcích lékařů pozorujeme mírně rostoucí celkový trend v akutní lůžkové a nelůžkové péči a naopak mírně klesající trend počtu úvazků lékařů v následné lůžkové péči, kde mohou mít vliv celkově nižší mzdy a platy.

- U akutní lůžkové péče je patrný nárůst o 1,94 % ve srovnání s rokem 2014 (tj. celkem o 381 úvazků), u nelůžkové péče nárůst o 1,11 %; pokles počtu úvazků lékařů je patrný pouze u neakutní lůžkové péče – oproti roku 2014 o 40 úvazků, což činí 2,53 % stavu v roce 2014 (ve srovnání s rokem 2010 jde o kumulativní pokles o 50 úvazků).

Odměny lékařů

Průměrný příjem lékaře a zubního lékaře (průměr platů a mezd) v roce 2015 byl 63 125 Kč (v roce 2014 to bylo 58 732 Kč).

Nadále však přetrvává významný rozdíl v odměňování mezi nestátním a státním sektorem, který nastal v letech 2011–2012. V čase se tento rozdíl dále nezmenšuje, spíše mírně narůstá. Konkrétně:

- Průměrný plat lékaře (státní sektor) dosáhl v roce 2015 hodnoty 66 373 Kč (nárůst o 8,11 % oproti roku 2014); průměrná mzda (nestátní sektor) dosáhla v roce 2015 hodnoty 58 828 Kč (nárůst o 6,83 % oproti roku 2014).

4.1.2 Stručné shrnutí výsledků: všeobecné sestry a porodní asistentky

Analýza dat za rok 2015 prokázala následující fakta

- Meziroční rostoucí trend v počtu úvazků všeobecných sester a porodních asistentek pouze v segmentu nelůžkové péče
- Dlouhodobý pokles u úvazků v akutní lůžkové péči (zrychlující trend kumulativního poklesu již od roku 2010) a v ostatní lůžkové péči
- Meziroční nárůst průměrných mezd a platů na úrovni 5 % (méně než u lékařů, a to o 2,47 %)
- Stále existující rozdíly v odměňování mezi platem a mzdou ve prospěch platů
  - podíl mezd vůči platům v roce 2015 na úrovni 82 %

Počet úvazků všeobecných sester a porodních asistentek

U všeobecných sester a porodních asistentek srovnání v čase odhalilo významné změny, při kterých dochází k přelivu úvazků z lůžkové do nelůžkové péče. Zatímco v lůžkovém segmentu, a to jak v akutní, tak i v ostatní lůžkové péči, dochází ke každoročnímu poklesu kapacit všeobecných sester, u nelůžkových zdravotnických zařízení dochází k nárůstu.

- Nejvýznamnější pokles kapacit všeobecných sester a porodních asistentek je dlouhodobě patrný u akutní lůžkové péče, a to ročně ve stovkách úvazků. Konkrétně v období 2010–2015 opustilo tento segment kumulativně 1 530 úvazků sester. Pokles proti roku 2014 činí cca 0,3 % stavu a představuje dokonce zrychlující trend poklesu ve srovnání s předchozím obdobím (celkem pokles o 145 úvazků od roku 2014).
- Poněkud méně klesá dostupná kapacita sester u ostatní lůžkové péči, avšak i zde jde o stovky úvazků. Konkrétně mezi roky 2010 a 2015 opustilo tento segment kumulativně 478 úvazků sester. Pokles proti roku 2014 činí cca 1,52 % stavu (celkem úbytek o 104 úvazků).
- Naopak v nelůžkové péči pozorujeme nárůst úvazků sester o 0,69 % oproti roku 2014 (nárůst o 193 úvazků od roku 2014).

Odměny všeobecných sester a porodních asistentek

Průměrný příjem všeobecných sester a porodních asistentek (průměr platů a mezd) v roce 2015 byl 28 491 Kč (v roce 2014 to bylo 27 134 Kč).

Odměny všeobecných sester a porodních asistentek v čase celkově rostou, i když méně než u lékařů (meziročně o 5 %). I zde je od roku 2011 patrný významný rozdíl v odměňování mezi nestátním a státním sektorem. V čase se tento rozdíl nesnižuje.

- Plat dosáhl v roce 2015 průměru 30 866 Kč (nárůst o 5,27 % oproti roku 2014)
- Mzda dosáhla v roce 2015 průměru 25 434 Kč (nárůst o 5,07 % oproti roku 2014)

4.1.3 Stručné shrnutí výsledků: regionální rozdíly

Regionální rozdíly v dostupných personálních kapacitách

Dostupnou kapacitu zdravotnických pracovníků je ovšem nutné analyzovat i v rámci jednotlivých regionů. Lze konstatovat, že objektivně existuje problém v regionálním rozložení úvazků lékařů i všeobecných sester a porodních asistentek a v distribuci kapacit mezi hlavními segmenty péče.

- Nejvíce obyvatel na jeden úvazek lékaře připadá ve Středočeském a Ústeckém kraji (významně více než 300; tj. méně než 3,1 úvazku na 1 000 obyvatel), nejméně naopak v Praze (150 obyvatel na 1 úvazek lékaře). Praha tak s 6,7 úvazky lékaře na 1 000 obyvatel částečně kompenzuje situaci ve Středočeském kraji.
- Snížený počet lékařů na 1 000 obyvatel (tj. < 3,4 úvazky na 1 000 obyv.) je dále patrný v krajích Pardubickém, Libereckém, Zlínském a v Kraji Vysočina.
- Nejvíce obyvatel na jeden úvazek všeobecné sestry a porodní asistentky připadá ve Středočeském kraji (> 180) a v Libereckém kraji (> 150); naopak méně v Jihomoravském (118), Královéhradeckém (122) a Olomouckém kraji (122) a opět významně nejméně v Praze (83). Kraje jsou také různě postiženy poklesem počtu sester v lůžkové péči; největší absolutní poklesy počtu úvazků pozorujeme meziročně v Praze a v krajích Plzeňském, Moravskoslezském, Pardubickém a Libereckém.

Příloha č. 1: Analytická validace hlavních časových trendů na časově ověřeném vzorku

A. Analytická validace dat u vykazovaných úvazků

Z důvodu odchylek v počtu sledovaných PZS v jednotlivých letech byla provedena analýza stavu úvazků na kohortě PZS, kteří konzistentně odevzdali výkaz za sledované období 2010–2015.

A.1. Analytická validace dat u poskytovatelů akutní péče

A.1.1 Lékaři: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech

Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	18 419	18 833	19 208	19 214	19 594	19 975
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	16 588	16 863	17 189	17 278	17 693	18 583
Podíl úvazků každoročních PZS	90 %	90 %	89 %	90 %	90 %	93 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		414	789	795	1 175	1 556
Trend z každoročních výkazů		276	601	690	1 105	1 995
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	148	149	148	147	145	142
Počet PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	130	130	130	130	130	130
Podíl počtu každoročních PZS	88 %	87 %	88 %	88 %	90 %	92 %

A.1.2 Všeobecné sestry a porodní asistentky: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech

Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	49 025	48 406	48 435	47 871	47 640	47 495
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	45 591	44 880	44 930	44 676	44 639	44 540
Podíl úvazků každoročních PZS	93 %	93 %	93 %	93 %	94 %	94 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		-619	-590	-1 154	-1 385	-1 530
Trend z každoročních výkazů		-710	-661	-915	-951	-1 051
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	148	148	147	146	144	142
Počet PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	135	135	135	135	135	135
Podíl počtu každoročních PZS	91 %	91 %	92 %	92 %	94 %	95 %

A.2. Analytická validace dat u poskytovatelů ostatní lůžkové péče

A.2.1 Lékaři: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech

Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	1 601	1 669	1 605	1 567	1 592	1 551
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	1 493	1 514	1 461	1 421	1 441	1 407
Podíl úvazků každoročních PZS	93 %	91 %	91 %	91 %	91 %	91 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		68	4	-35	-10	-50
Trend z každoročních výkazů		22	-32	-72	-52	-86
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	177	180	178	179	181	184

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Počet PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	158	158	158	158	158	158
Podíl počtu každoročních PZS	89 %	88 %	89 %	88 %	87 %	86 %

A.2.2 Všeobecné sestry a porodní asistentky: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech
Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	7 239	7 341	7 222	6 964	6 865	6 761
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	6 805	6 839	6 747	6 479	6 372	6 334
Podíl úvazků každoročních PZS	94 %	93 %	93 %	93 %	93 %	94 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		103	-17	-275	-374	-478
Trend z každoročních výkazů		34	-58	-325	-433	-470
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	179	182	180	179	181	184
Počet PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	159	159	159	159	159	159
Podíl počtu každoročních PZS	89 %	87 %	88 %	89 %	88 %	86 %

A.3. Analytická validace dat u poskytovatelů nelůžkové péče

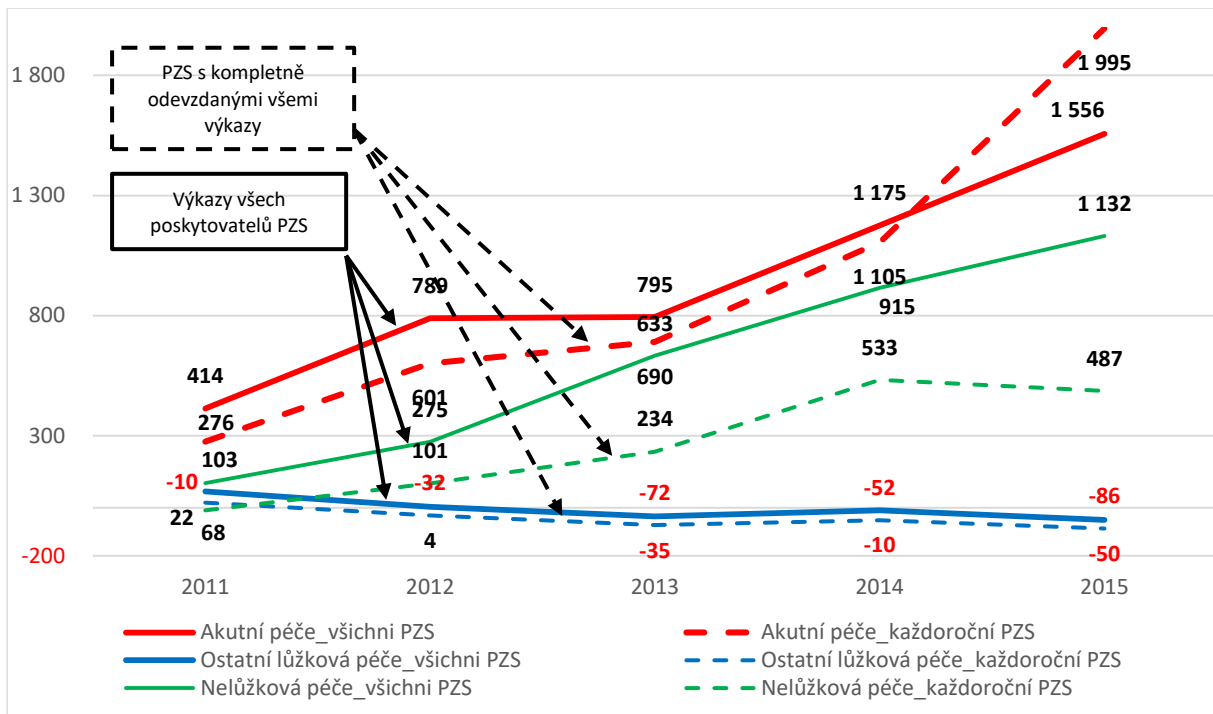
A.3.1 Lékaři: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech
Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	18 632	18 735	18 907	19 265	19 547	19 764
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	12 977	12 966	13 078	13 211	13 509	13 463
Podíl úvazků každoročních PZS	70 %	69 %	69 %	69 %	69 %	68 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		103	274	632	915	1 132
Trend z každoročních výkazů		-10	101	234	533	487
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	14 619	14 744	14 796	15 004	14 824	15 133
Počet PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	9 346	9 346	9 346	9 346	9 346	9 346
Podíl počtu každoročních PZS	64 %	63 %	63 %	62 %	63 %	62 %

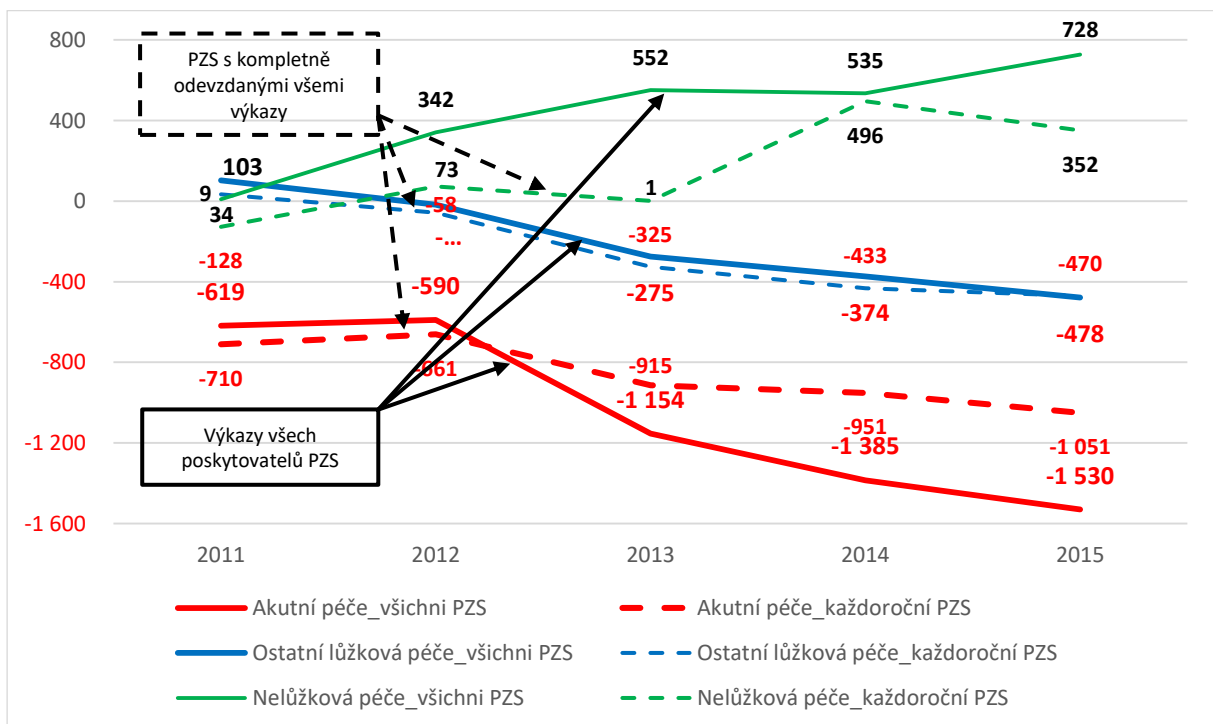
A.3.2 Všeobecné sestry a porodní asistentky: validace vykazovaných úvazků v jednotlivých letech
Výsledkem je potvrzení trendu vývoje počtu úvazků za všechny sledované PZS.

Validace výsledků počtu úvazků	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Úvazky u PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	27 704	27 713	28 046	28 256	28 238	28 432
Úvazky u PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz	19 034	18 907	19 107	19 035	19 530	19 386
Podíl úvazků každoročních PZS	69 %	68 %	68 %	67 %	69 %	68 %
Trend ze všech odevzdaných výkazů		9	342	552	535	728
Trend z každoročních výkazů		-128	73	1	496	352
Počet PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz	17 499	17 564	17 591	17 661	17 136	17 362
Počet PZS, které každoročně odevzdali výkaz	10 678	10 678	10 678	10 678	10 678	10 678
Podíl počtu každoročních PZS	61 %	61 %	61 %	60 %	62 %	62 %

A.4. Vývoj úvazků lékařů v čase – kumulativní změna od roku 2010

A.5. Vývoj úvazků všeob. sester a por. asist. v čase – kumulativní změna od roku 2010

B. Analytická validace dat u odměňování pracovníků

Porovnání všech statistických výkazů v roce 2014 a 2015, s homogenním vzorkem poskytovatelů, kteří ve sledovaném období vždy odevzdali výkaz.

B.1 Lékaři a zubní lékaři: Vývoj platů a mezd ve zdravotnictví v roce 2014 a 2015

Výsledkem je potvrzení trendu vývoje odměňování.

Lékaři a zubní lékaři	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	v % 15/14
Plat (PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz)	61 393	66 373	4 980	108%
Plat (N = 150) (PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz)	61 409	66 383	4 974	108%
Mzda (PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz)	55 068	58 828	3 760	107%
Mzda (N = 286) (PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz)	55 291	59 386	4 095	107%

B.2 Všeobecné sestry a porodní asistentky: Vývoj platů a mezd ve zdravotnictví v roce 2014 a 2015

Výsledkem je potvrzení trendu vývoje odměňování.

Všeobecné sestry a porodní asistentky	Rok 2014	Rok 2015	Rozdíl 15-14	v % 15/14
Plat (PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz)	29 322	30 866	1 544	105%
Plat (N = 163) (PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz)	29 333	30 886	1 553	105%
Mzda (PZS, kteří v daném roce odevzdali výkaz)	24 208	25 434	1 226	105%
Mzda (N = 292) (PZS, kteří každoročně odevzdali výkaz)	24 353	25 658	1 305	105%

Příloha č. 2: Vývoj počtu úvazků lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek (analytická část)

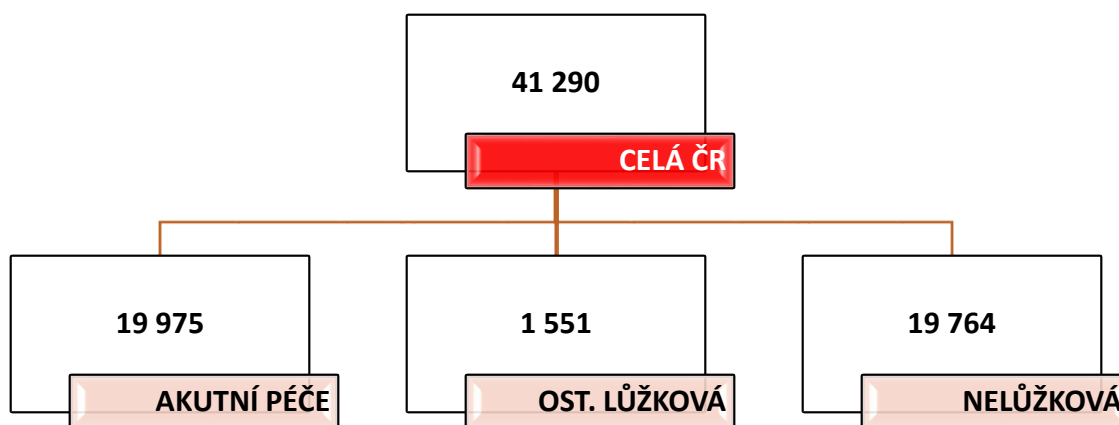
Příloha č. 2 obsahuje souhrnný grafický přehled výsledků analýz týkající se vývoje úvazků lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek.

Výstupy jsou děleny dle segmentu péče jednotlivých zpravodajských jednotek, jejich zřizovatelů a dle jejich územního působení v rámci krajů ČR.

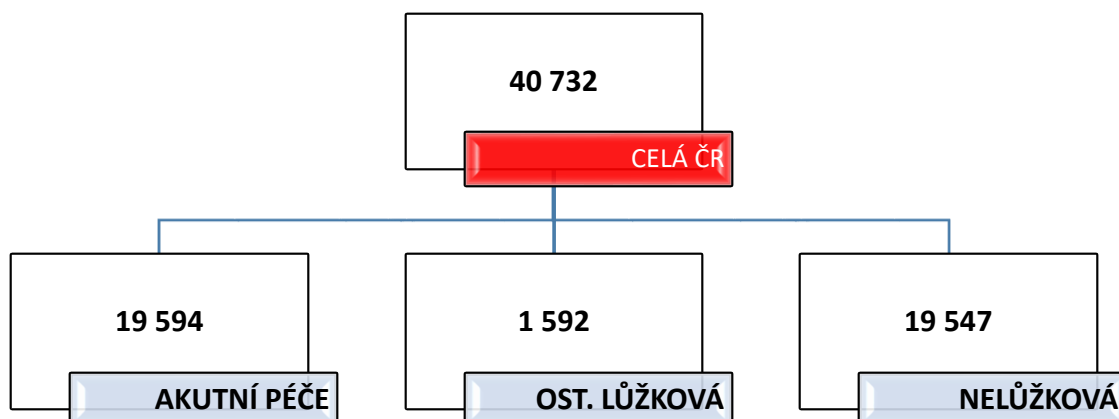
Zároveň je zde z důvodu objektivního hodnocení počtu úvazků lékařů provedena komparace výše úvazků na 1 000 obyvatel v krajích a počet obyvatel v krajích na jeden úvazek lékaře.

Nedílnou součástí je i grafické vyjádření rozdílu vykazovaných úvazků jednotlivými poskytovateli v roce 2015 oproti roku 2014.

Graf. č. 1 Počet úvazků lékařů v roce 2015

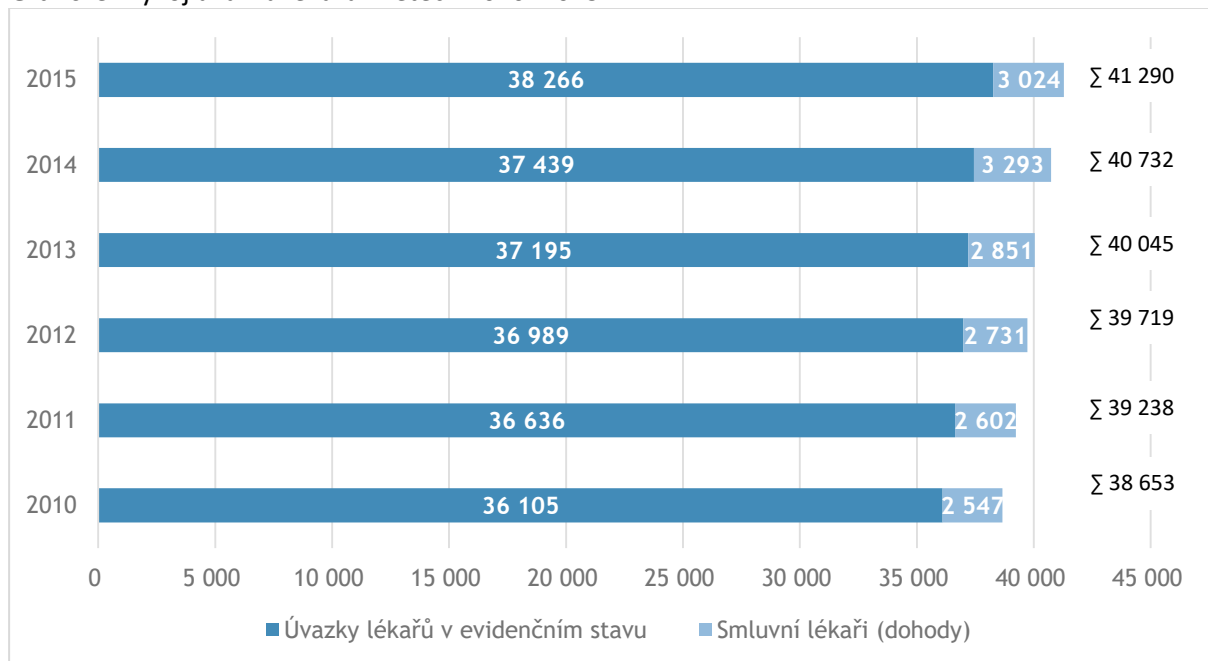

Graf č. 2 Počet úvazků lékařů v roce 2014

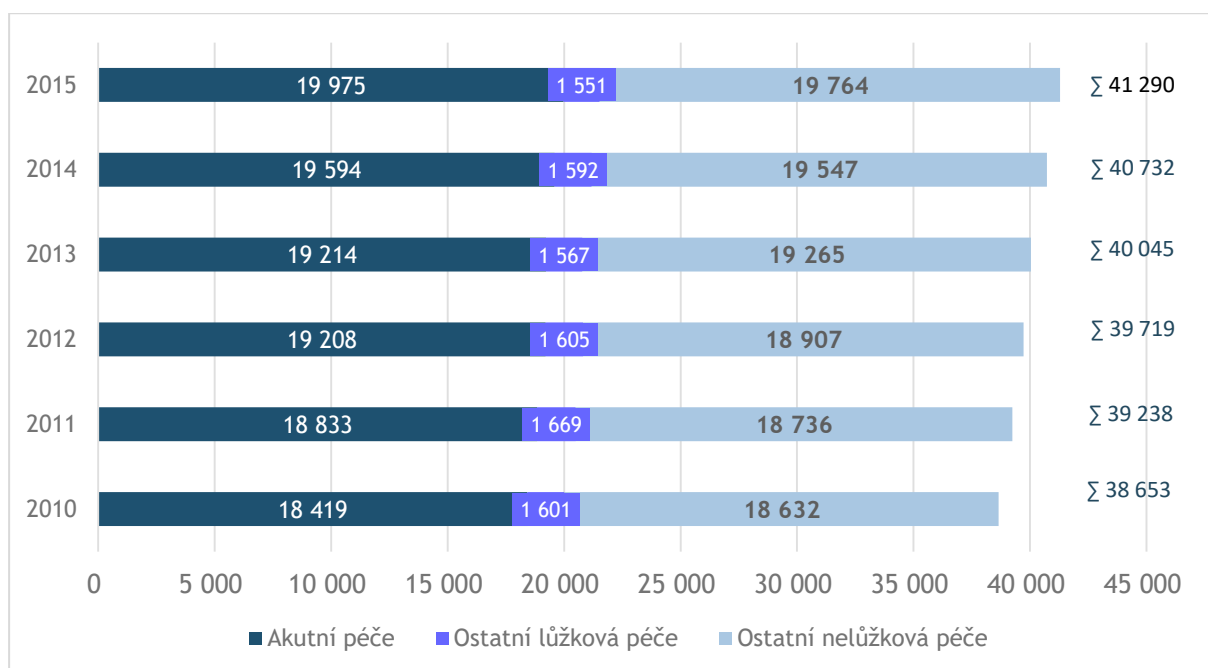

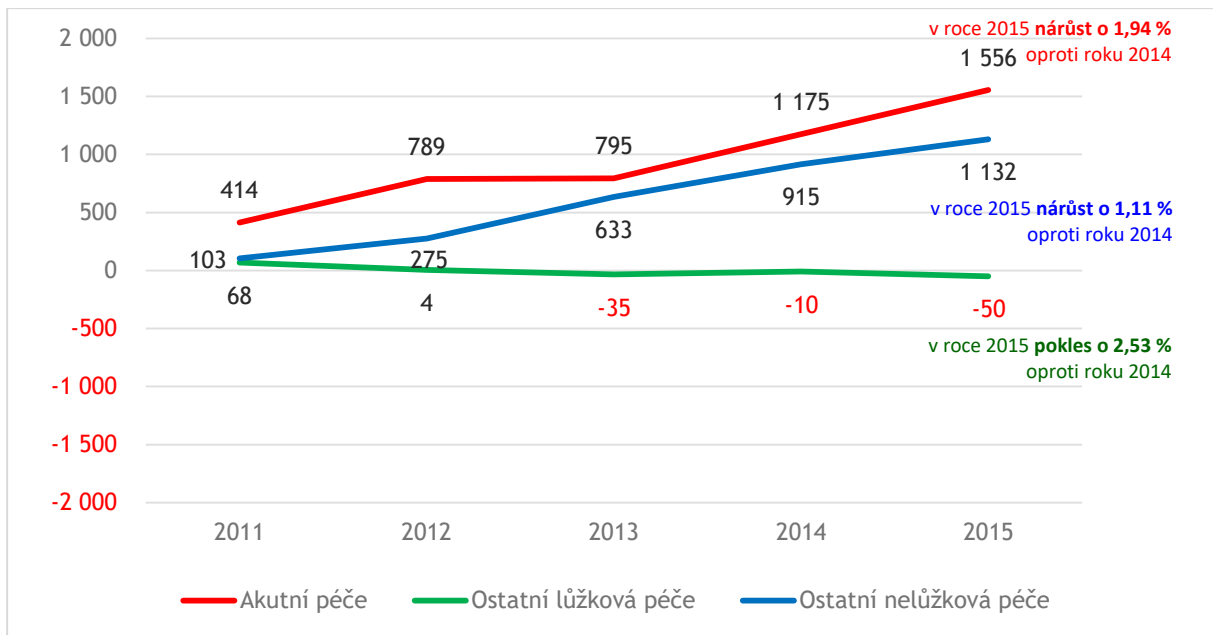
Graf č. 3 Vývoj úvazků lékařů v letech 2010–2015

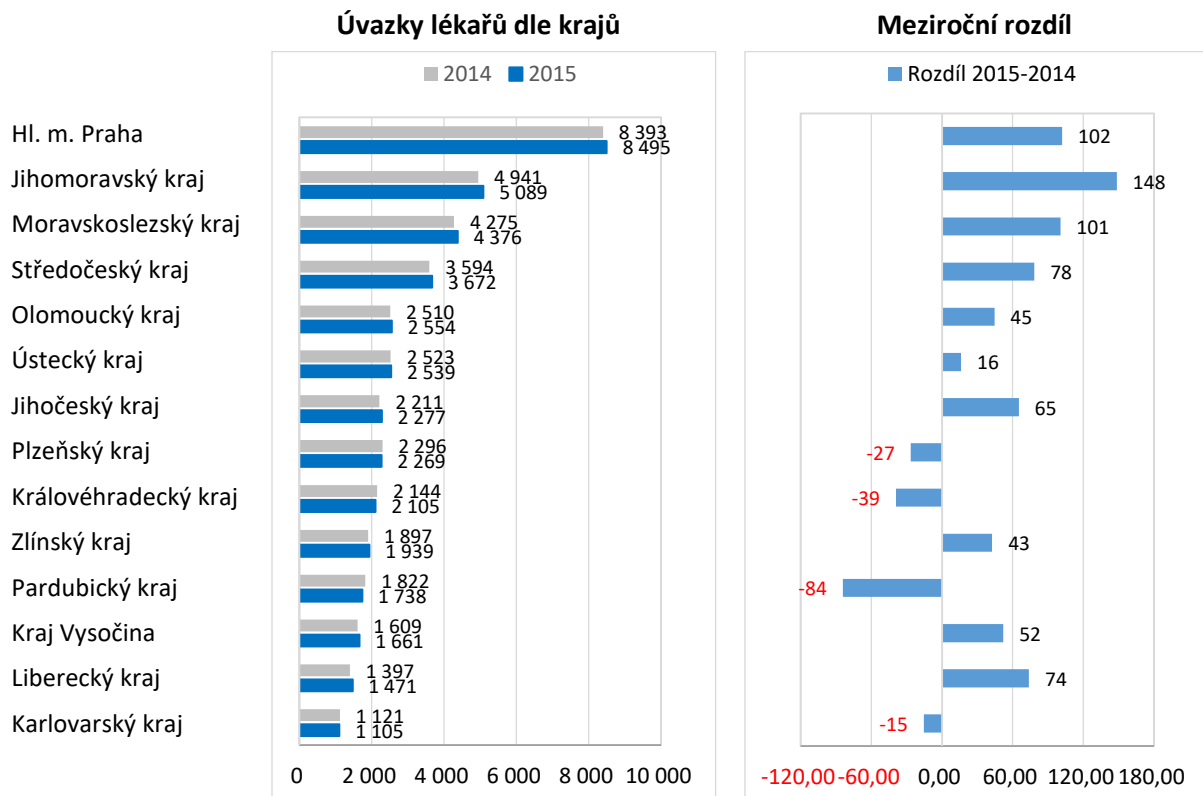
Graf č. 4 Vývoj úvazků lékařů v letech 2010–2015 v jednotlivých segmentech

Graf č. 5 Vývoj změny úvazků lékařů, kumulativně od r. 2010

Graf č. 6 Úvazky lékařů v regionech ČR – absolutní počty (všechny segmenty péče)

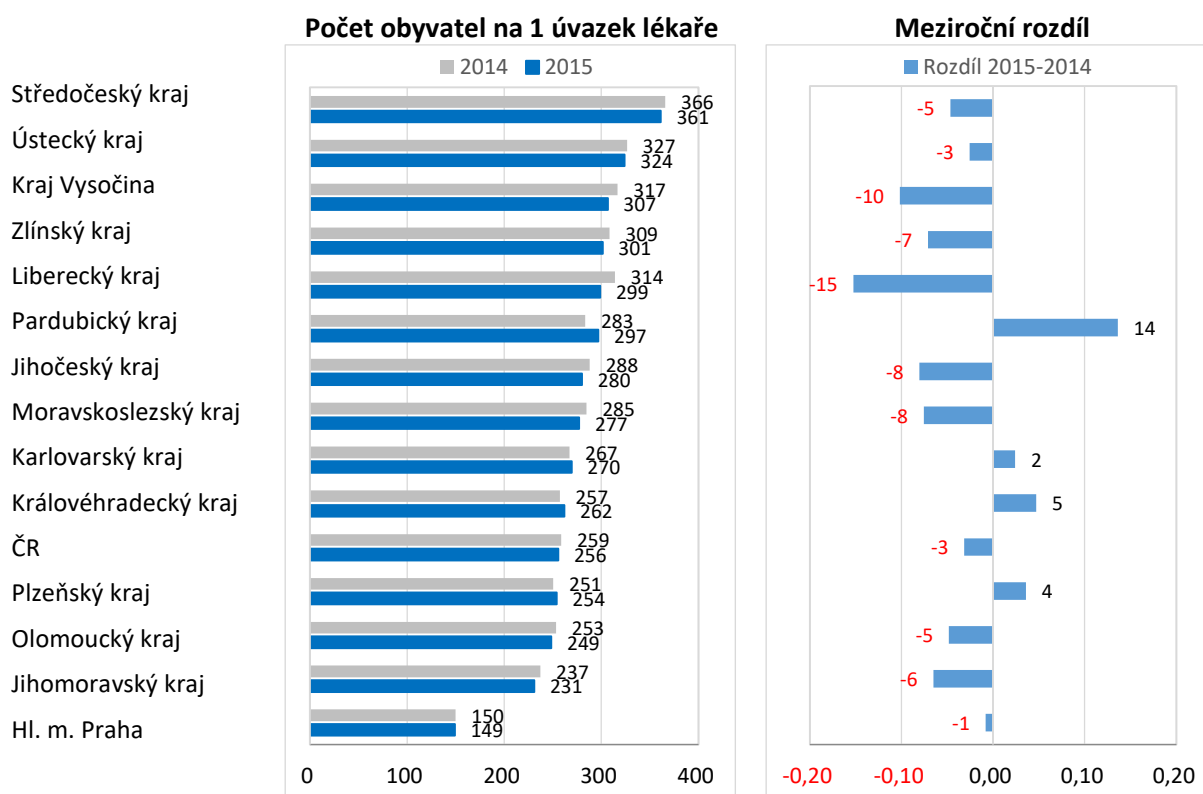

Tabulka č. 1 Úvazky lékařů v regionech ČR – komentář k významným meziročním rozdílům

Kraje s významným meziročním rozdílem úvazků	Rozdíl 2015-2014	Výše úvazků v roce 2015 (za ZJ, které odevzdaly výkaz v obou letech)	Výše úvazků v roce 2015 (za ZJ, které dodaly výkaz pouze v roce 2015)	Výše úvazků v roce 2015 (za ZJ, které dodaly výkaz pouze v roce 2014)	Celkem za rok 2015 (sl.3+sl.4)
sl. 1	sl. 2	sl. 3	sl. 4	sl. 5	sl. 6
Hlavní město Praha	103,9	8 218,10	278,51	244,78*	8 496,61
Jihomoravský kraj	148,5	4 915,38	174,06	143,58*	5 089,44
Moravskoslezský	100,6	4 211,14	164,76	134,63*	4 375,90
Pardubický kraj	-84,3	1 667,57	70,42	74,16*	1 737,99

* Výše úvazků nahlášených pouze v r. 2014 nebo pouze v r. 2015 představuje 2,1% - 4,4% celkového objemu úvazků lékařů v příslušném kraji. Tyto úvazky vždy nenahlášené v daném jednom roce nebyly automaticky připočteny k roku druhému, neboť existují objektivní důvody nahlášení pouze za jeden rok. Tato situace se týká drobných poskytovatelů ZS a ti v některém roce buď nahlásili nulové výkazy (pozastavená činnost) nebo činnost zrušili anebo změnili místo poskytování přesunem do jiného kraje. Nicméně, hlášení s velkými výkyvy na úrovni jednotlivých krajů budou detailně prošetřena. Stejný rozbor a následná verifikace se týká i všeobecných sester a porodních asistentek.

Graf č. 7 Úvazky lékařů v regionech ČR – přepočteno na počet obyvatel (všechny segmenty péče)

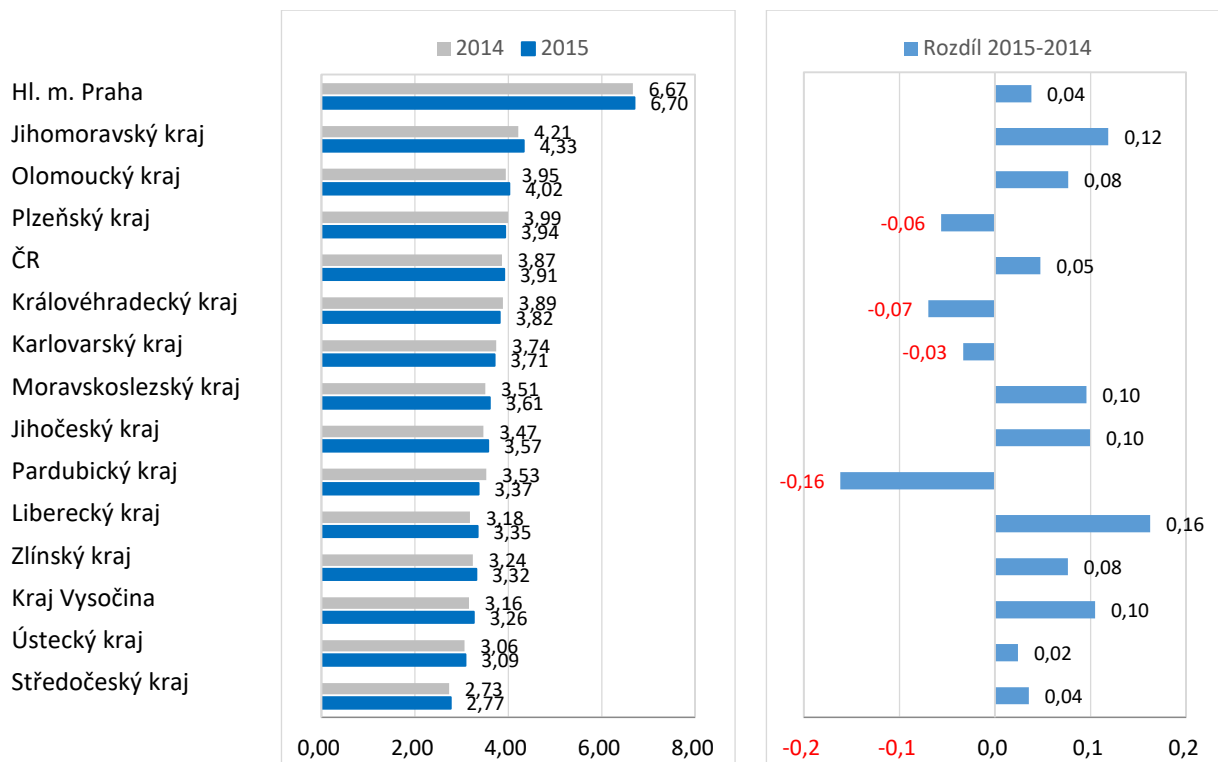

Graf č. 8 Úvazky lékařů v regionech ČR – přepočteno na počet obyvatel (všechny segmenty péče)

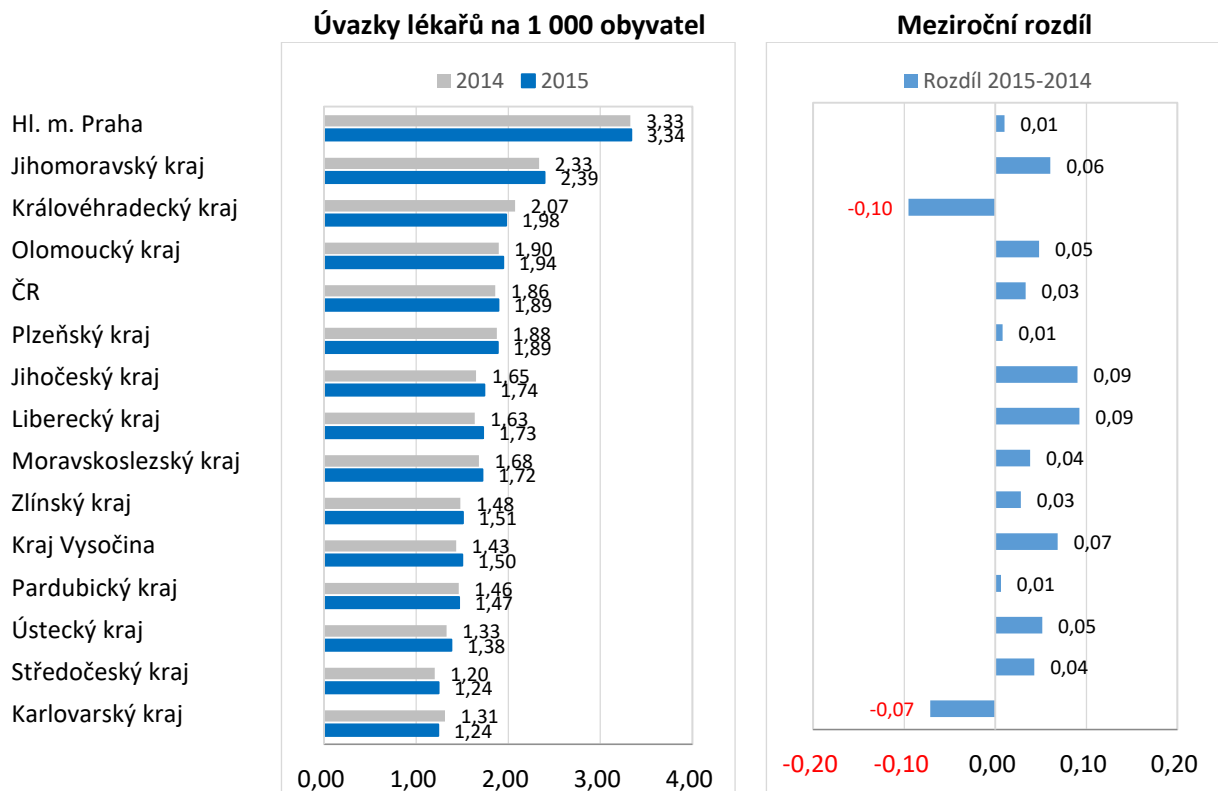
Počet úvazků lékařů na 1 000 obyvatel dle krajů

Úvazky lékařů na 1 000 obyvatel

Meziroční rozdíl

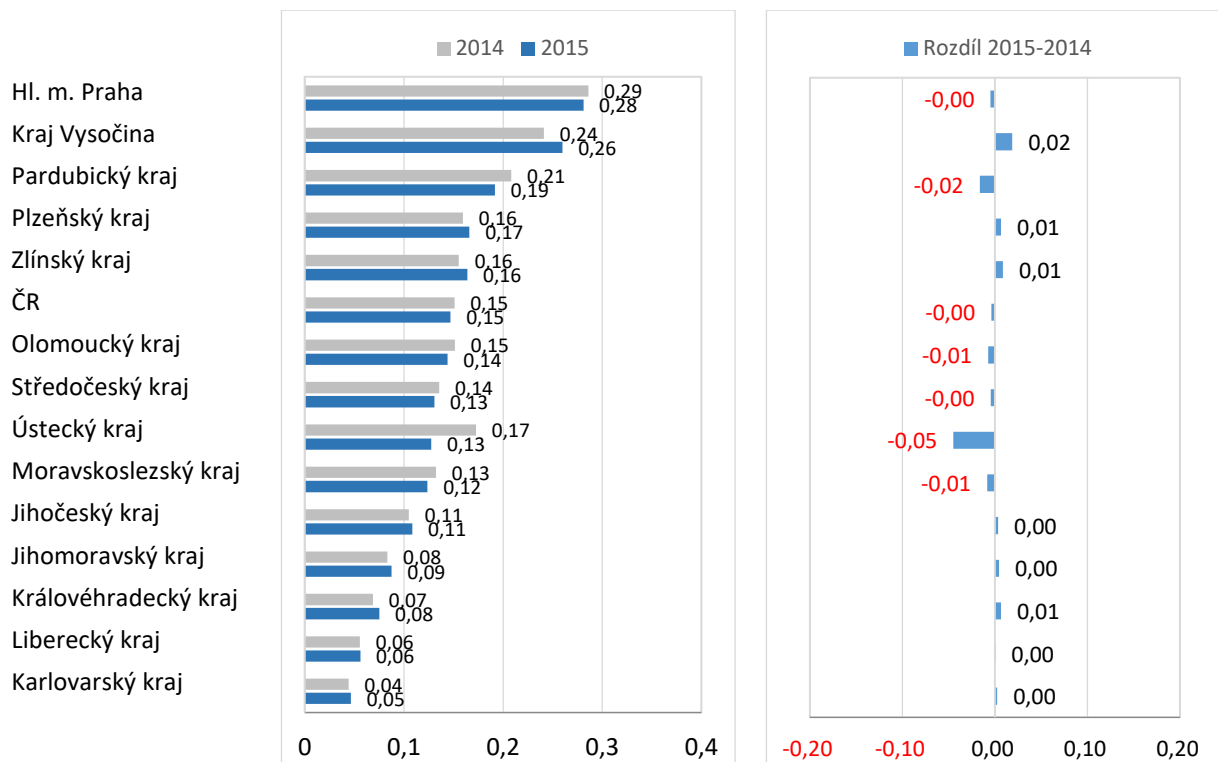
Graf č. 9 Úvazky lékařů v regionech ČR – přepočten na počet obyvatel (akutní péče)

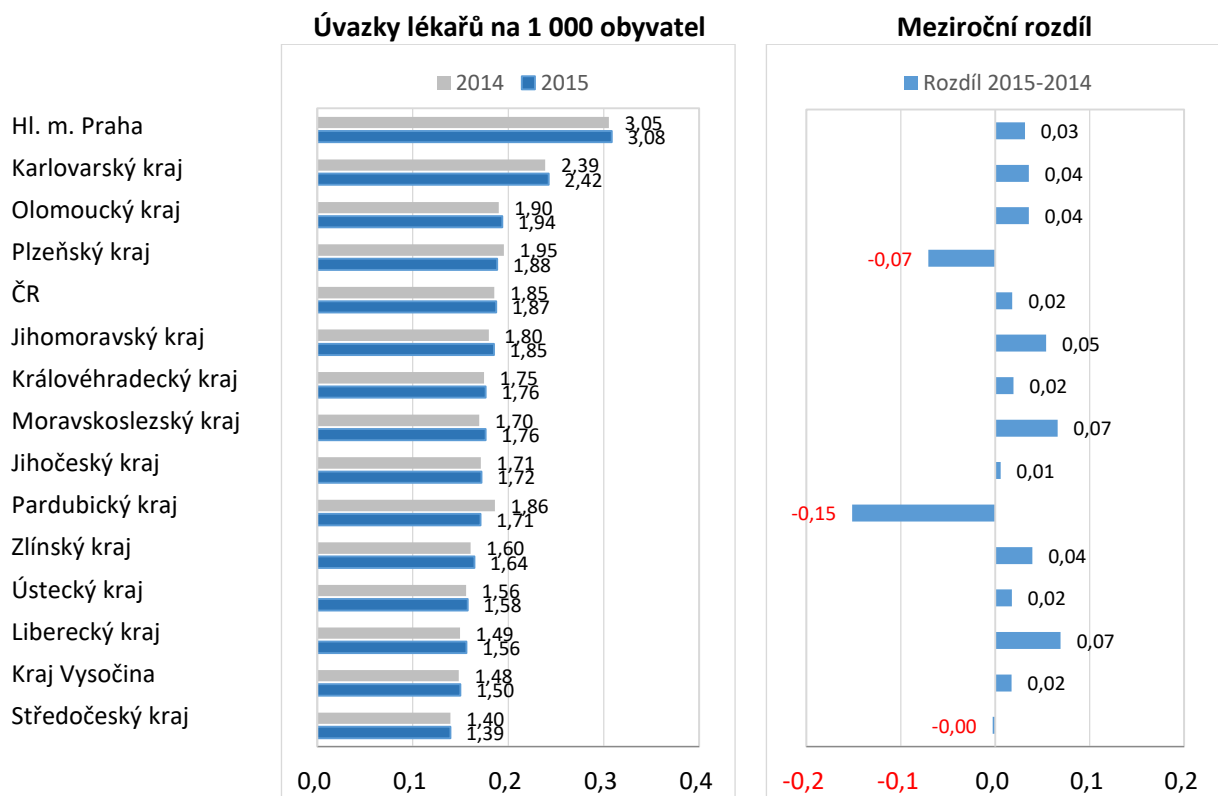
Graf č. 10 Úvazky lékařů v regionech ČR – přepočten na počet obyvatel (ost. lůžková péče)

Úvazky lékařů na 1 000 obyvatel

Meziroční rozdíl

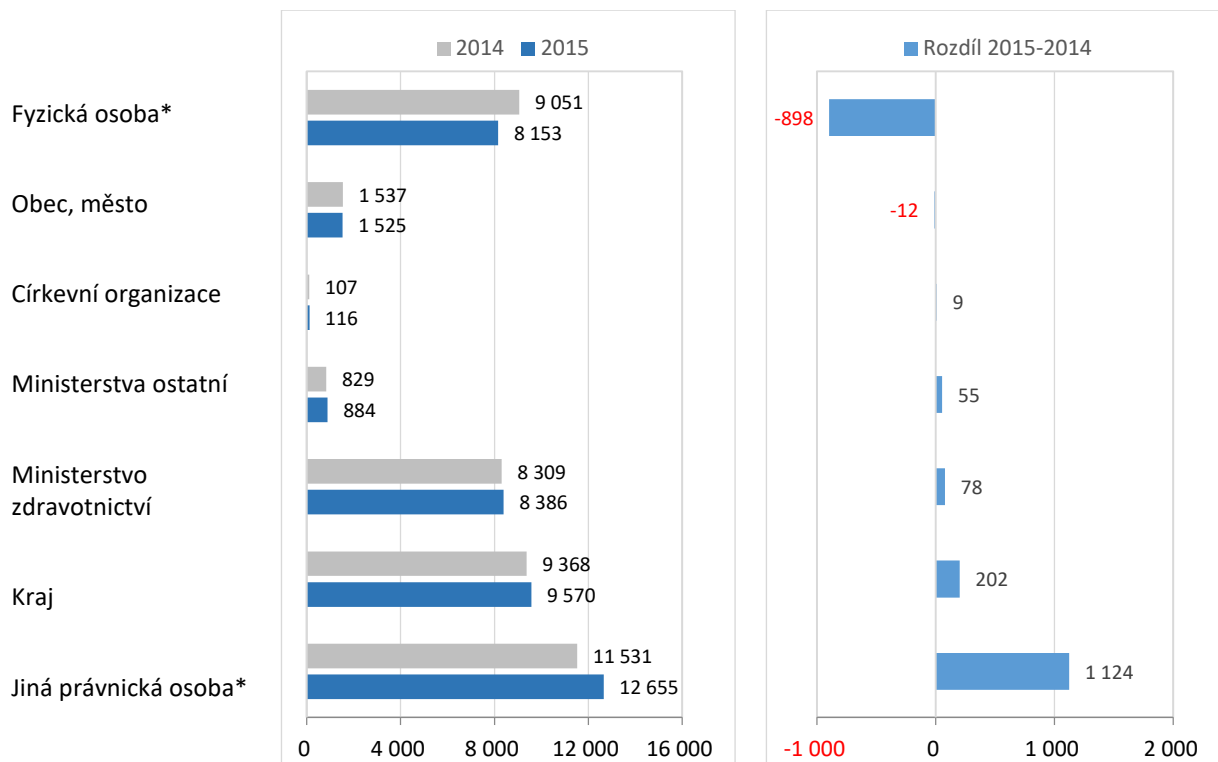
Graf č. 11 Úvazky lékařů v regionech ČR – přepočten na počet obyvatel (nelůžková péče)

Graf č. 12 Vývoj úvazků lékařů v čase dle zřizovatele

Úvazky lékařů

Meziroční rozdíl

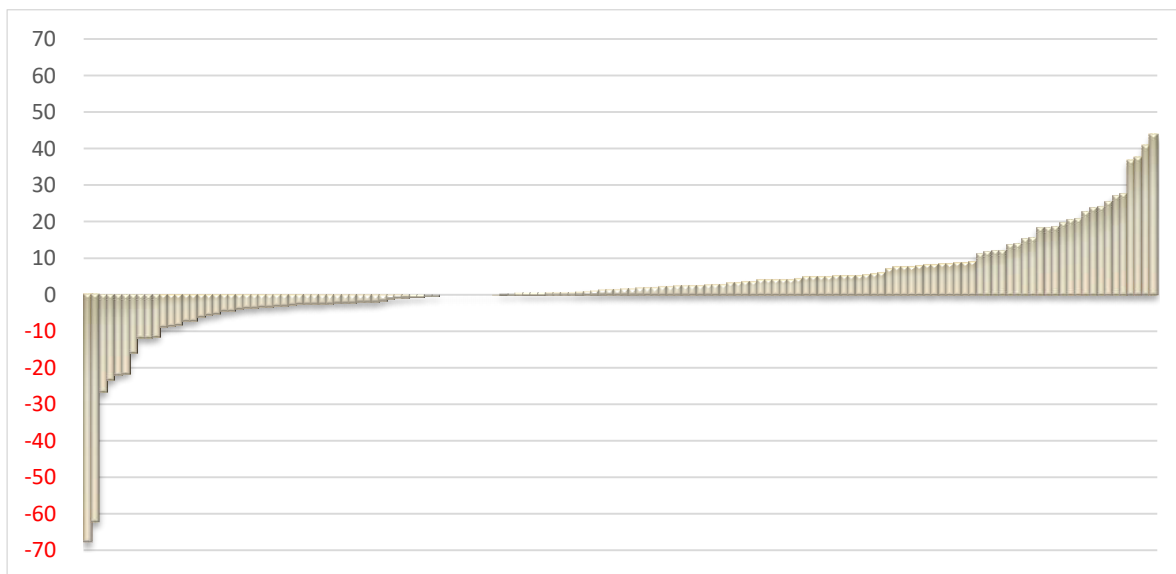

*Rozdíl mezi počty úvazků fyzické osoby vs. jiná právnická osoba je způsoben nově zakládanými s.r.o. z fyzických osob

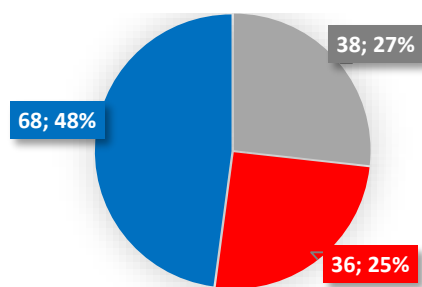
Vývoj úvazků lékařů v čase: jednotliví poskytovatelé

Graf č. 13 Rozdíl v úvazcích lékařů 2015–2014 (akutní péče)

V grafu jsou zobrazeni všichni poskytovatelé akutní péče s časově srovnatelnými záznamy (N = 142)

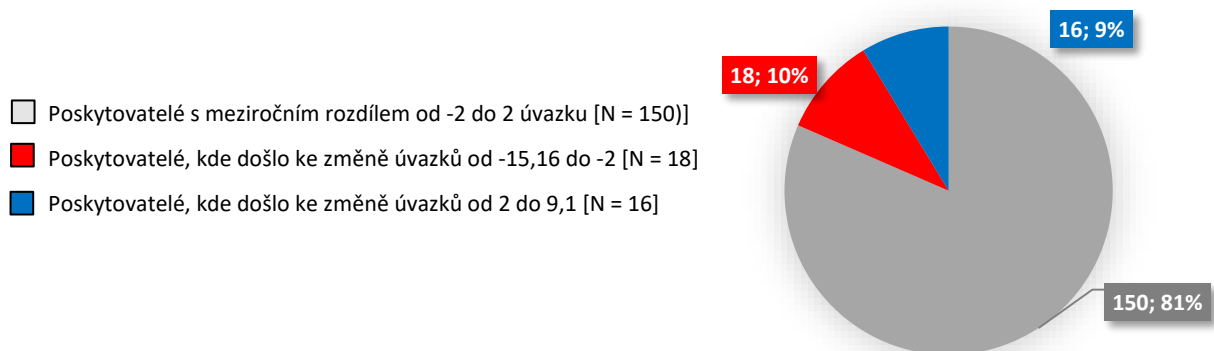
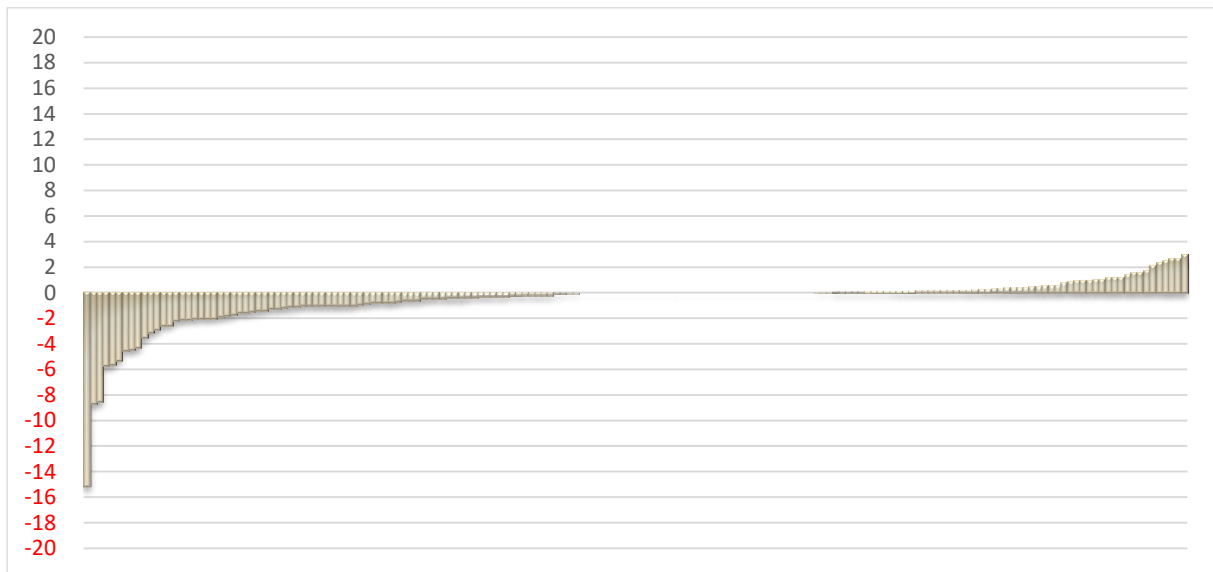

- Poskytovatelé s meziročním rozdílem od -2 do 2 úvazku [N = 38]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od -67,77 do -2 [N = 36]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od 2 do 43,92 [N = 68]

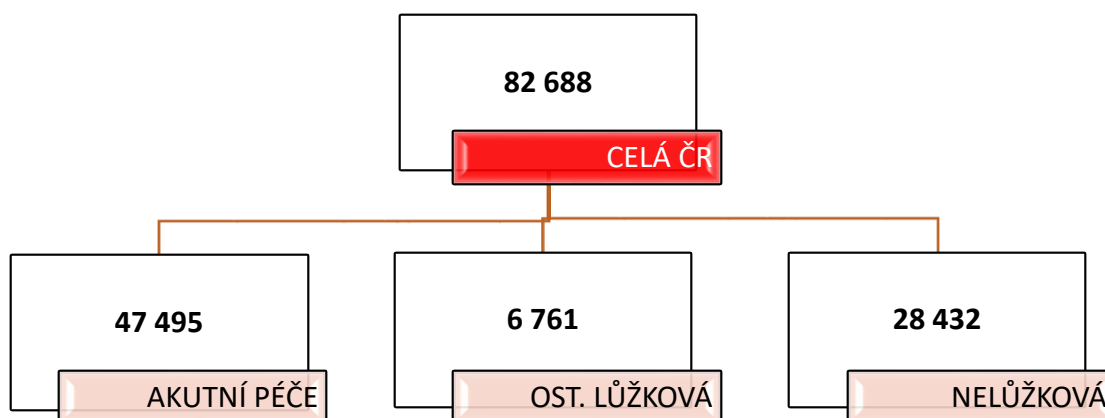

Graf č. 14 Rozdíl v úvazcích lékařů 2015-2014 (ostatní nelůžková péče)

V grafu jsou zobrazeni všichni poskytovatelé ostatní lůžkové péče s časově srovnatelnými záznamy (N = 184)

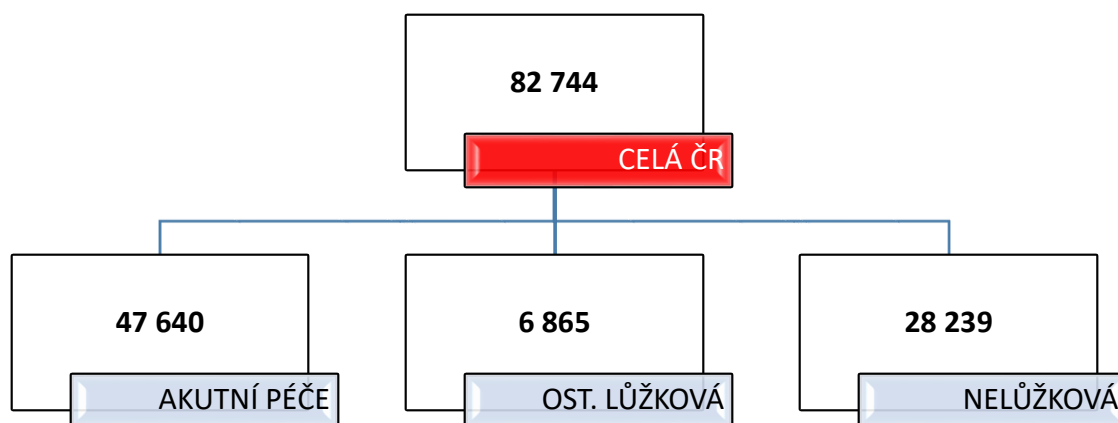

Graf č. 15 Celkové úvazky všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015

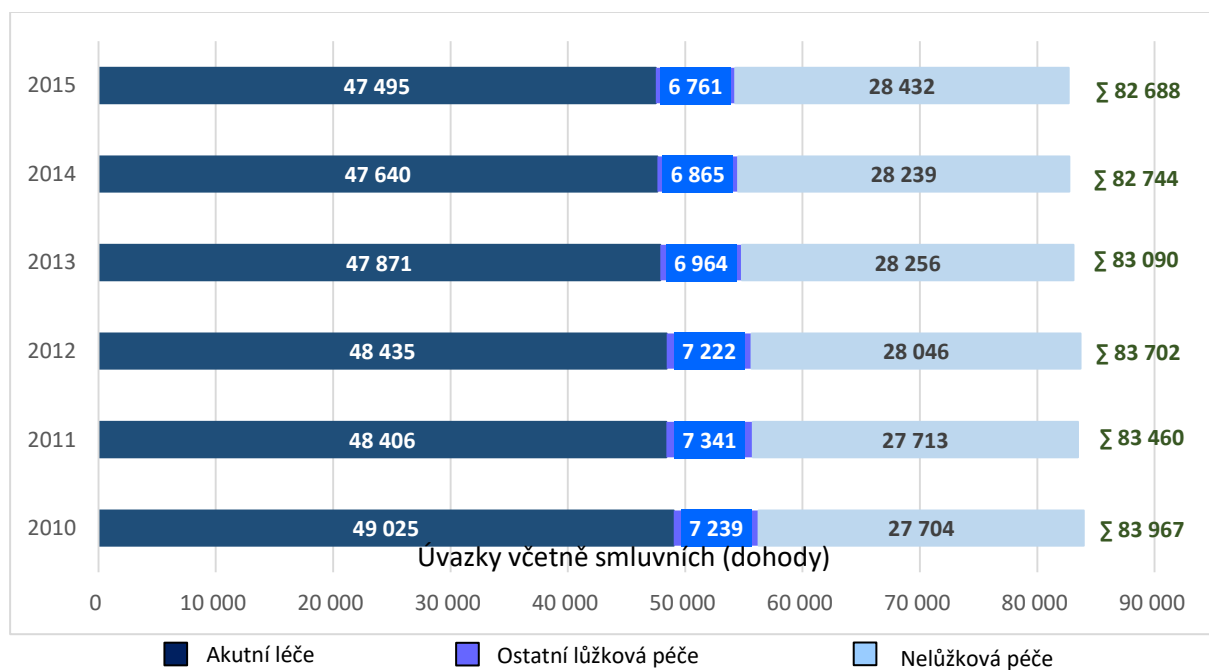

Graf č. 16 Celkové úvazky všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2014

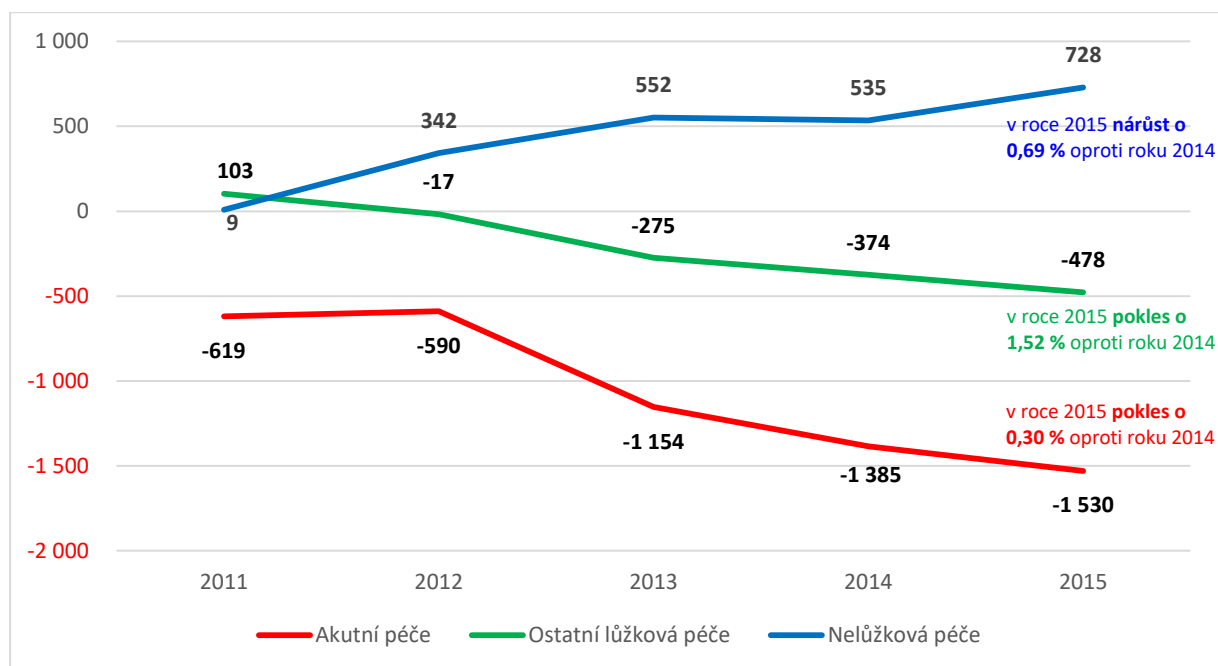

Graf č. 17 Úvazky všeobecných sester a porodních asistentek dle hlavních segmentů péče

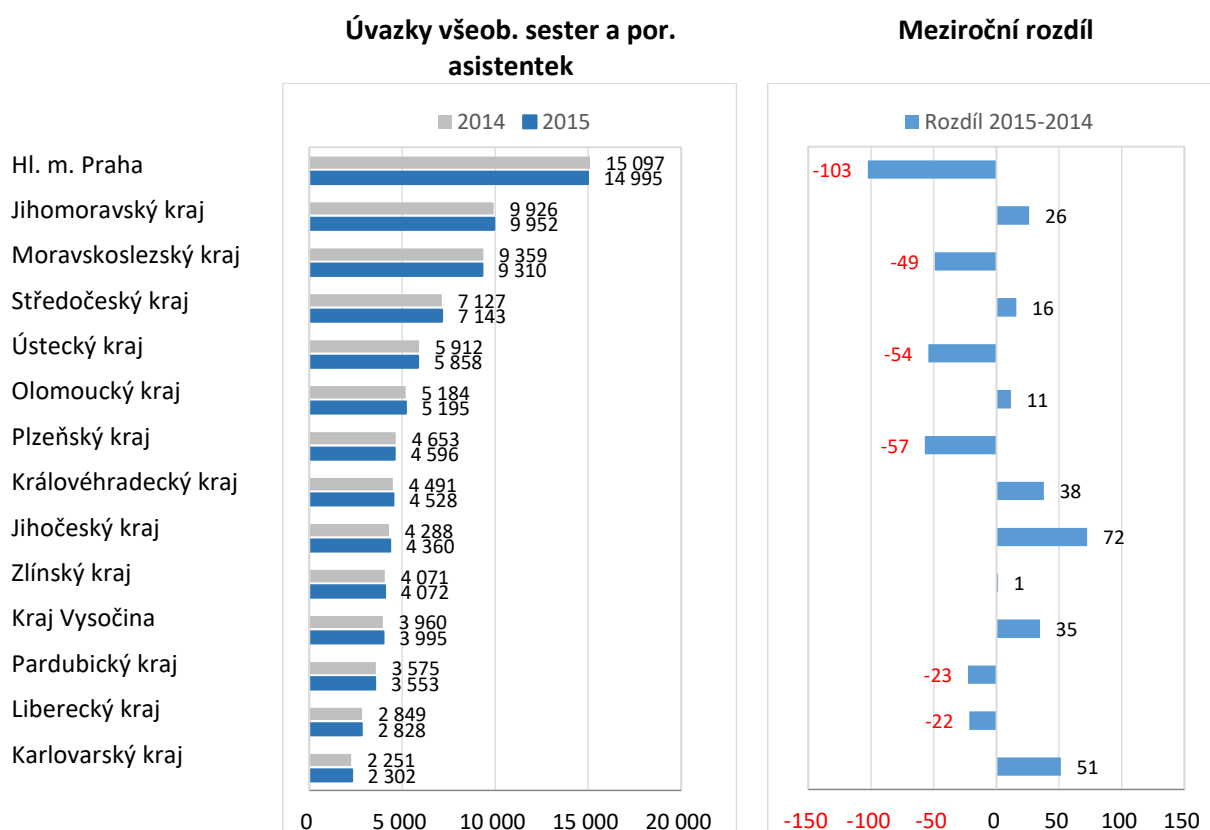

Graf č. 18 Vývoj počtu všeobecných sester a porodních asistentek – kumulativní změna od r. 2010

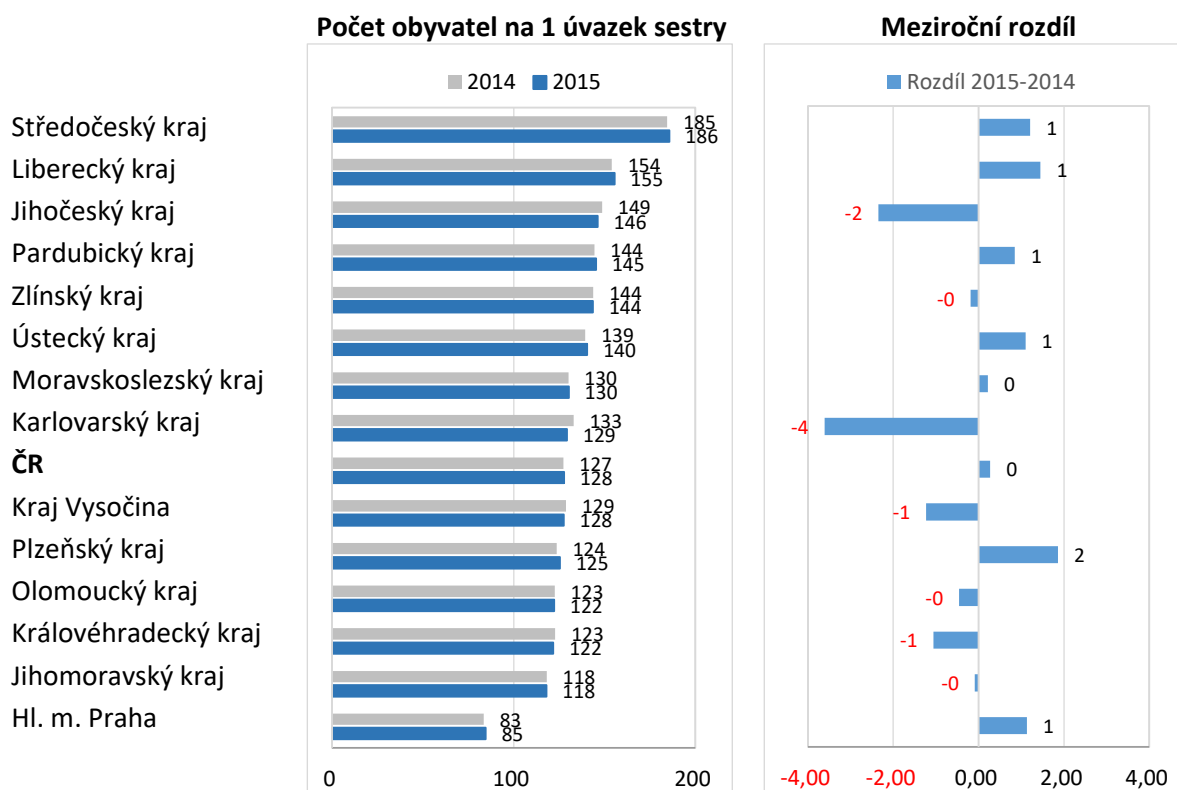
Vývoj úvazků všeobecných sester a porodních asistentek, včetně smluvních (dohody), od r. 2010

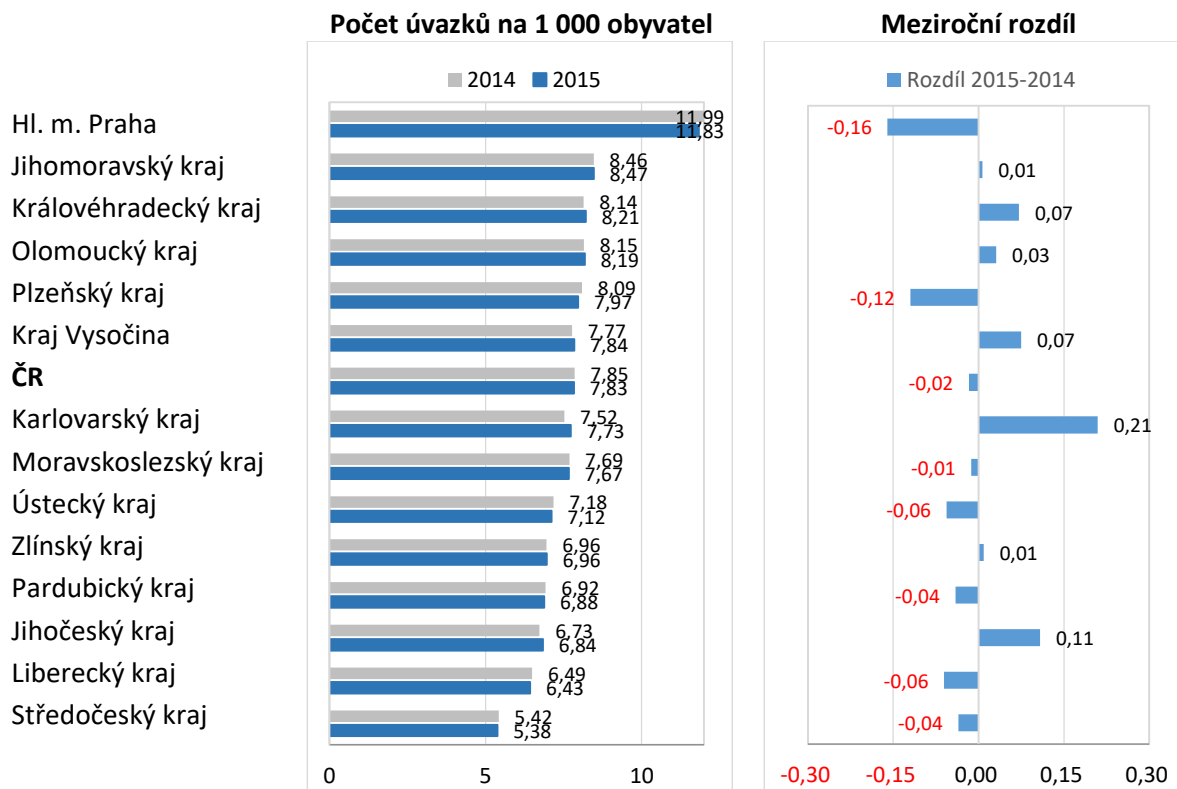
Graf č. 19 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (všechny segmenty péče)

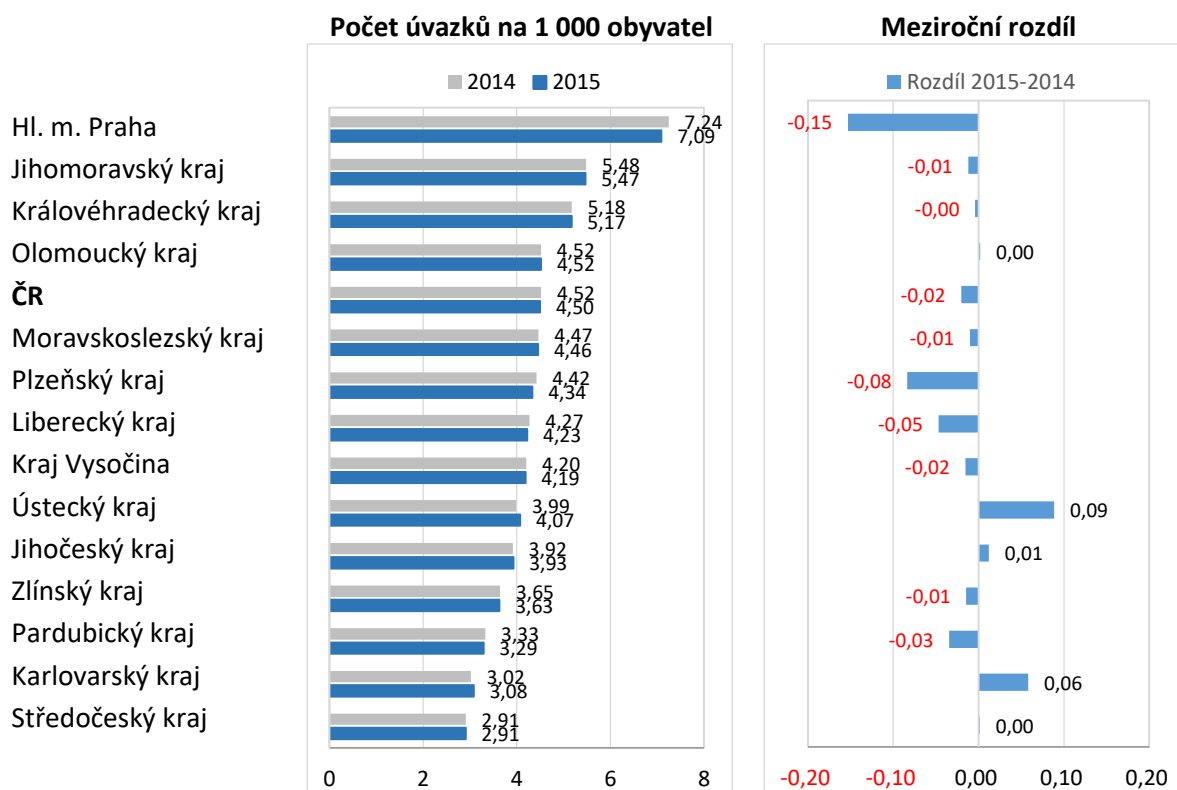
Graf č. 20 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (všechny segmenty péče)

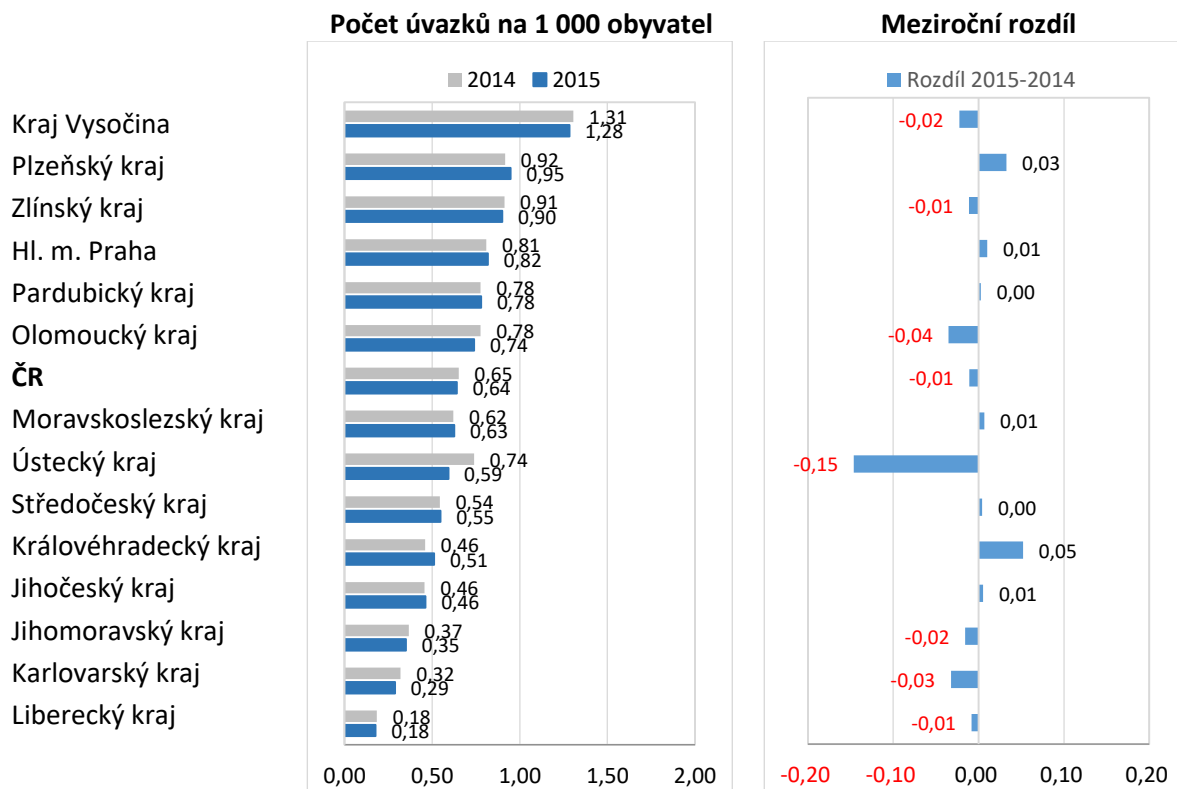
Graf č. 21 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (všechny segmenty)

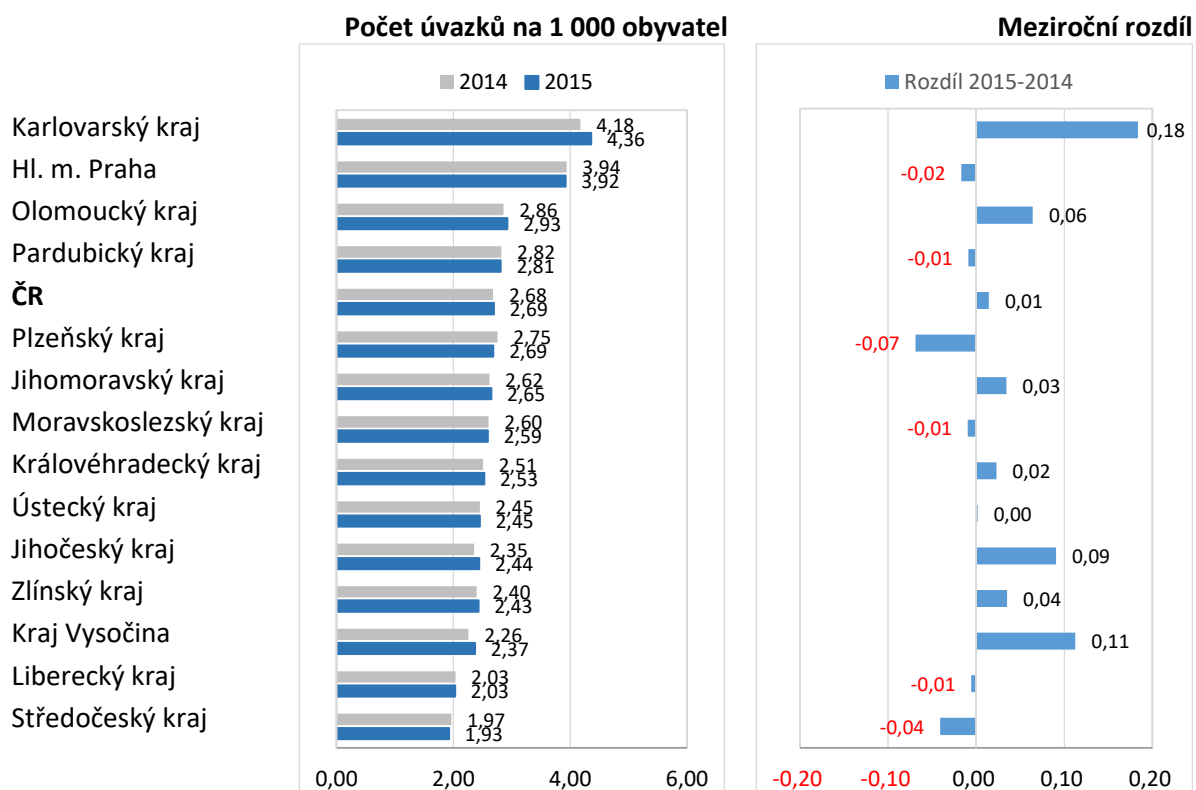
Graf č. 22 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (akutní péče)

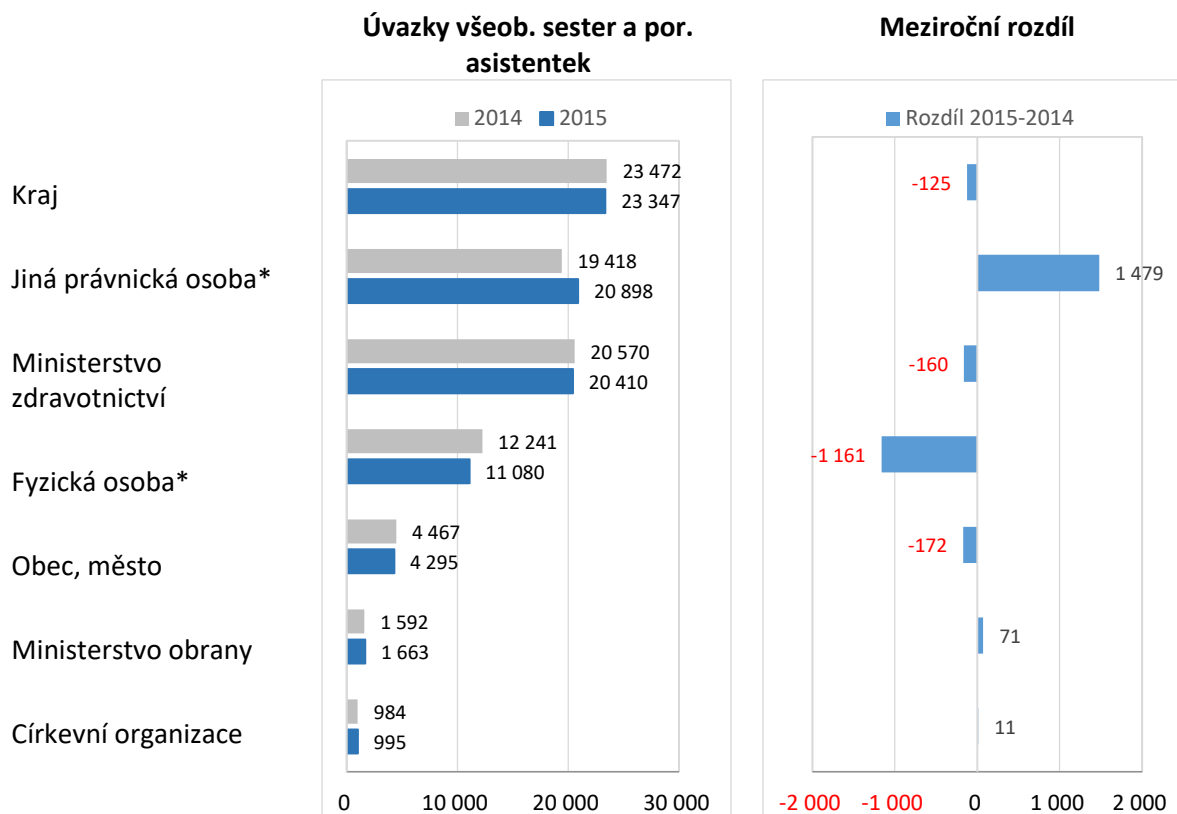
Graf č. 23 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (ost. lůžková péče)

Graf č. 24 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek v regionech (nelůžková péče)

Graf č. 25 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek dle zřizovatele

*Rozdíl mezi počty úvazků fyzické osoby vs. jiná právnická osoba je způsoben nově zakládanými s.r.o. z fyzických osob

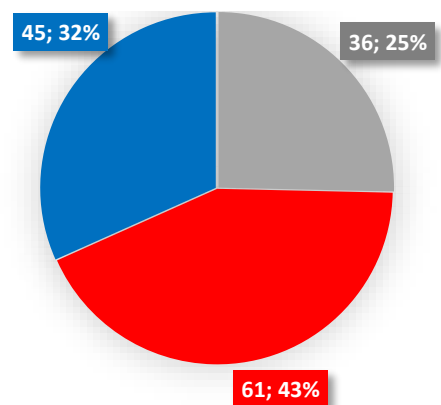
Graf č. 26 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek – jednotliví poskytovatelé (akutní péče)

Rozdíl v úvazcích lékařů 2015-2014

V grafu jsou zobrazeni všichni poskytovatelé akutní péče s časově srovnatelnými záznamy (N = 142)

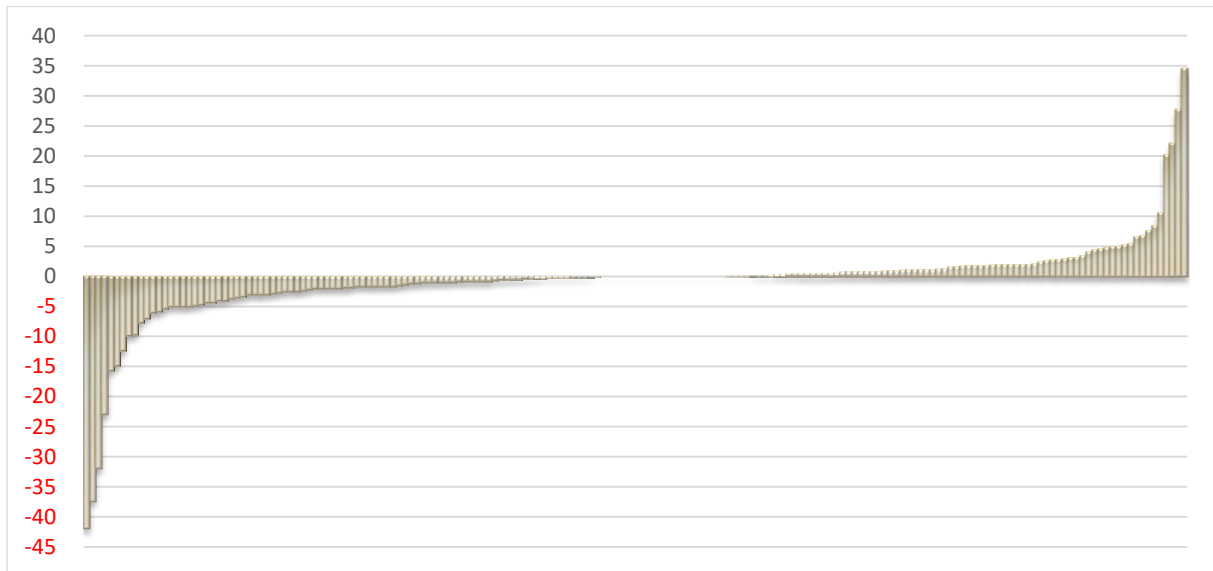
- Poskytovatelé s meziročním rozdílem od -2 do 2 úvazku [N = 36]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od -89,12 do -2 [N = 61]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od 2 do 83,13 [N = 45]

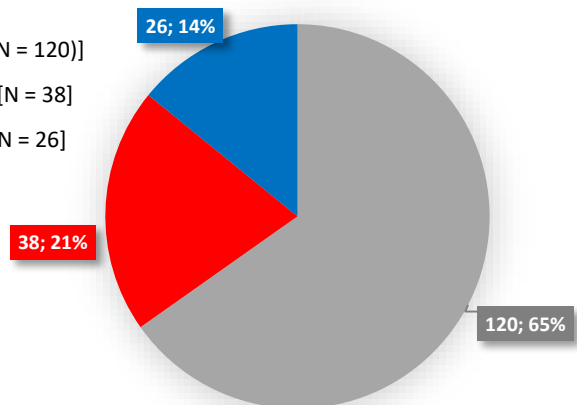
Graf č. 27 Vývoj úvazků všeobecných sester a por. asistentek – jednotliví poskytovatelé (ost.lůžková péče)

Rozdíl v úvazcích lékařů 2015-2014

V grafu jsou zobrazeni všichni poskytovatelé ostatní lůžkové péče s časově srovnatelnými záznamy (N = 184)

- Poskytovatelé s meziročním rozdílem od -2 do 2 úvazku [N = 120]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od - 42 do -2 [N = 38]
- Poskytovatelé, kde došlo ke změně úvazků od 2 do 34,6 [N = 26]

Příloha č. 3 Vývoj odměňování lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek (analytická část)

Příloha č. 3 je věnována vývoji v odměňování lékařů a zubních lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek.

I v této části jsou jednotlivá srovnání provedena v rámci jednotlivých segmentů péče zpravodajských jednotek, jejichž zřizovatelů a územního působení dle krajů ČR.

Z důvodu objektivního hodnocení jsou u vyčíslených průměrných platů a mezd uvedeny počty zpravodajských jednotek.

Tabulka č. 1 Průměrné hrubé mzdy a platy ve zdravotnictví a jednotlivých segmentech

Vývoj odměňování ve zdravotnictví v roce 2014 a 2015 (průměr platy a mzdy)

Kategorie pracovníka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři a zubní lékaři	49 848	56 842	58 920	58 184	58 732	63 125	4 393	107%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	25 827	26 283	26 703	26 500	27 134	28 491	1 357	105%

Vývoj odměňování v akutní péči v roce 2014 a 2015 (průměr platy a mzdy)

Kategorie pracovníka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři a zubní lékaři	49 892	57 216	60 107	59 023	59 349	64 113	4 764	108%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	25 884	26 389	26 922	26 637	27 175	28 632	1 458	105%

Vývoj odměňování v ost. lůžkové péči v roce 2014 a 2015 (průměr platy a mzdy)

Kategorie pracovníka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři a zubní lékaři	43 662	48 367	51 349	50 897	53 787	57 927	4 140	108%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	26 110	26 284	27 202	26 760	27 780	29 422	1 642	106%

Vývoj odměňování v nelůžkové péči v roce 2014 a 2015 (průměr platy a mzdy)

Kategorie pracovníka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rozdíl 15-14	Index 15/14
Lékaři a zubní lékaři	54 018	59 064	53 772	55 399	56 155	58 318	2 163	104%
Všeobecné sestry a porodní asistentky	24 716	24 967	24 114	24 965	25 789	26 145	356	101%

Tabulka č. 2 Odměňování zdravotnických pracovníků – celkové průměry platů a mezd v čase

Akutní lůžková péče (průměr ČR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lékař a zubní lékař	49 892	57 216	60 107	59 023	59 349	64 113
Všeob. sestra a por. asistentka	25 884	26 389	26 922	26 637	27 175	28 632

Ostatní lůžková péče (průměr ČR)

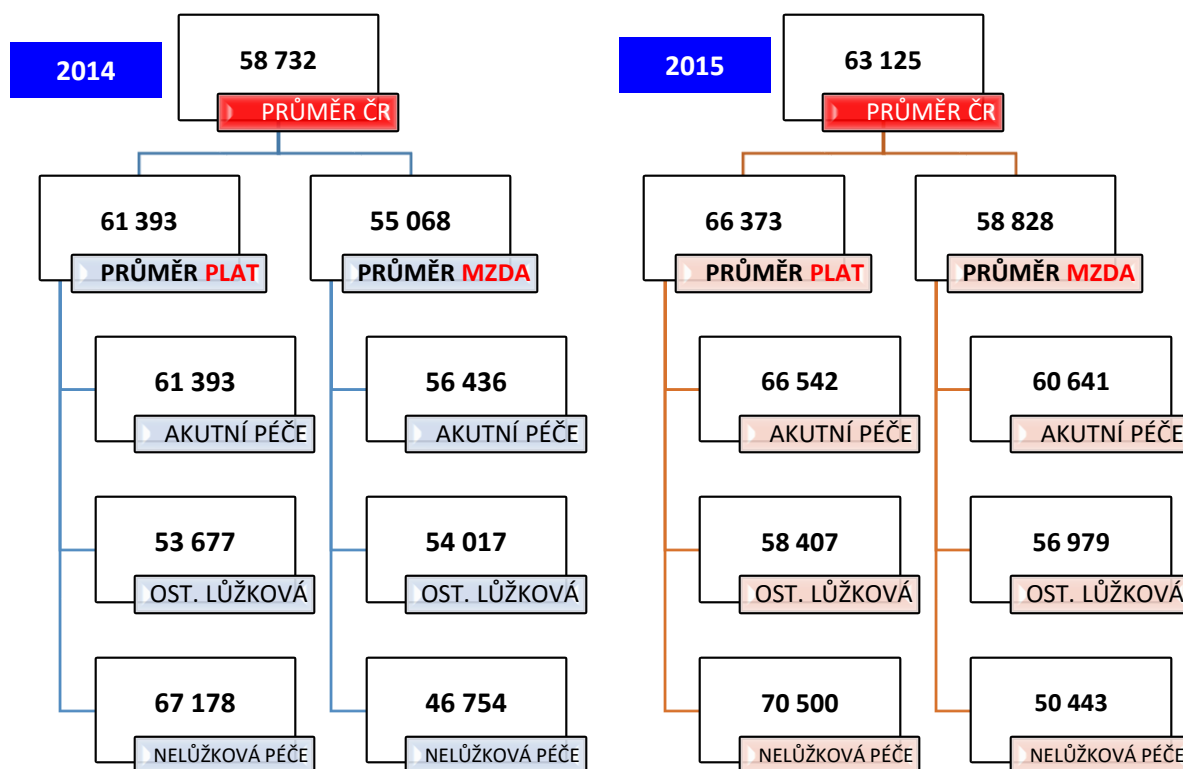

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lékař a zubní lékař	43 662	48 367	51 349	50 897	53 787	57 927
Všeob. sestra a por. asistentka	26 110	26 284	27 202	26 760	27 780	29 422

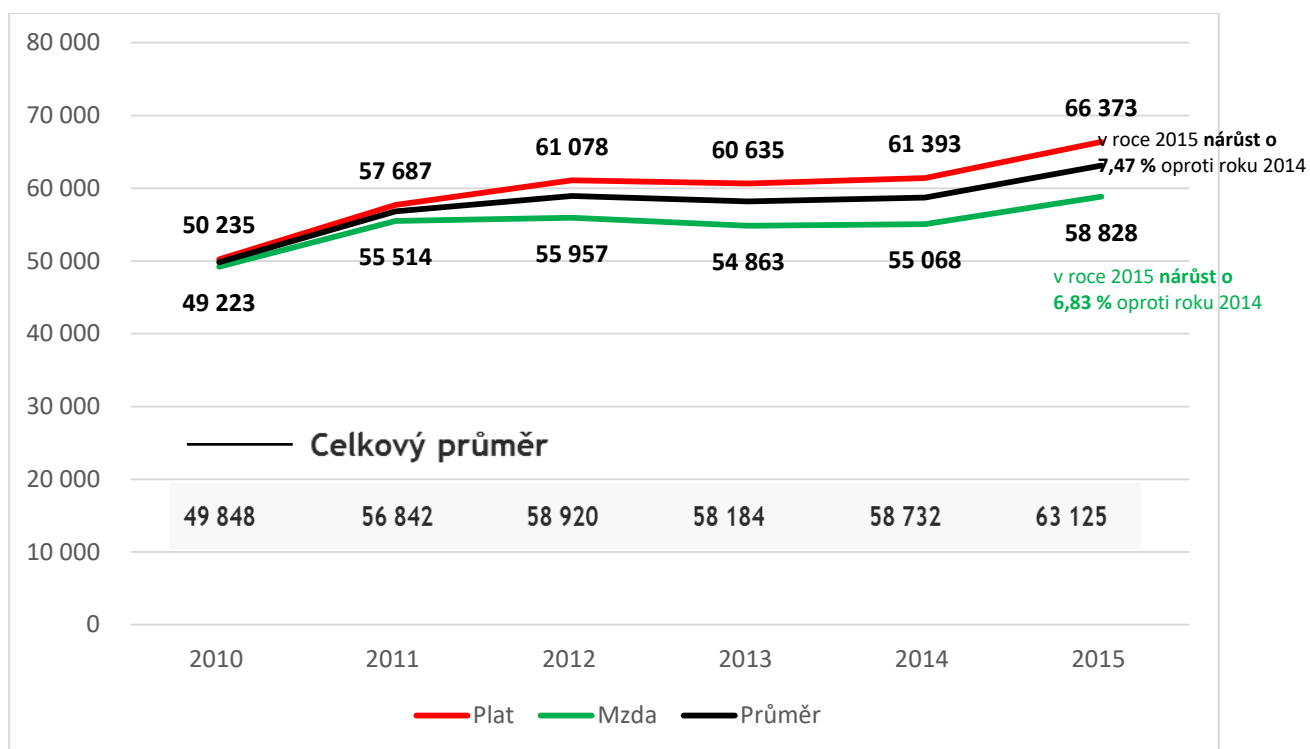
Nelůžková péče (průměr ČR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lékař a zubní lékař	54 018	59 064	53 772	55 399	56 155	58 318
Všeob. sestra a por. asistentka	24 716	24 967	24 114	24 965	25 789	26 145

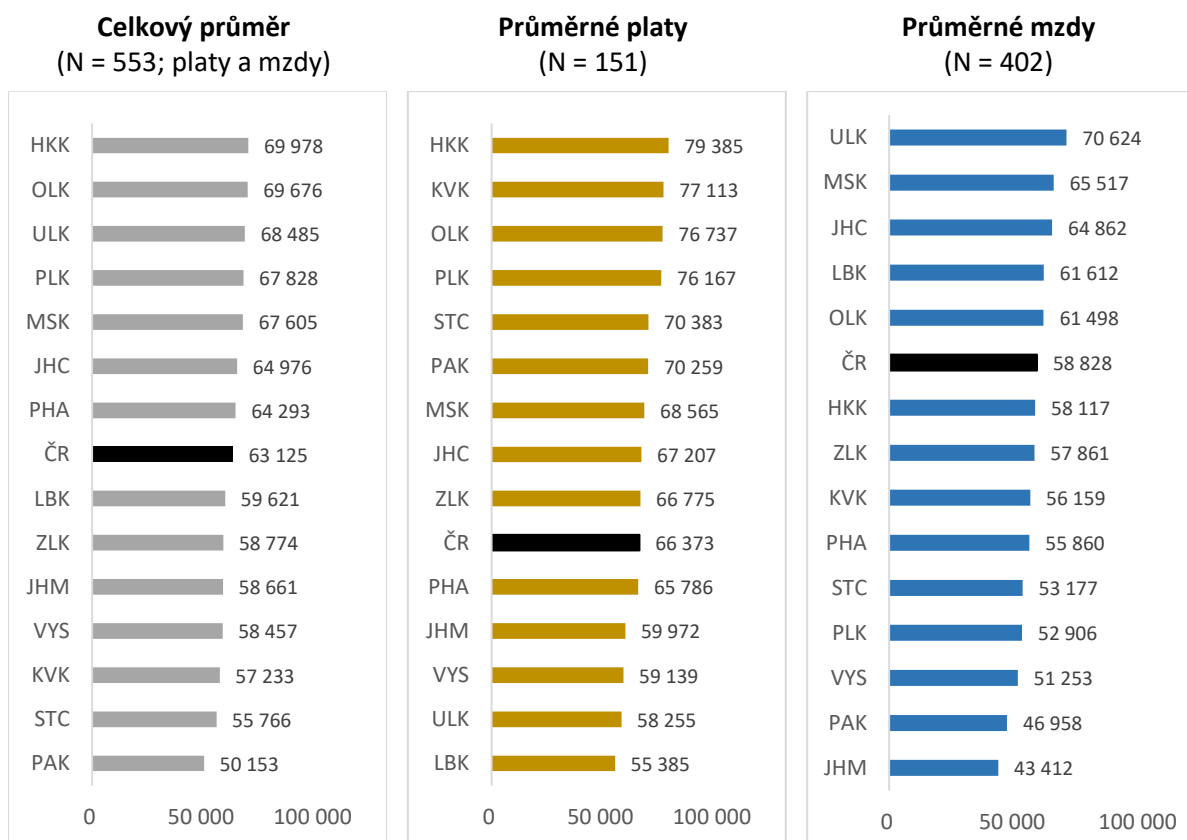
Graf č. 1 Odměňování lékařů a zubních lékařů v letech 2014 a 2015

Graf č. 2 Odměňování lékařů a zubních lékařů – vývoj v čase

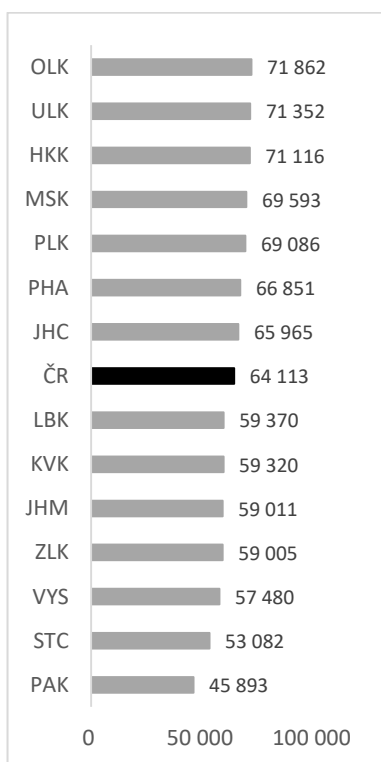
Graf č. 3 Odměňování lékařů a zubních lékařů v roce 2015: jednotlivé kraje (všechny segmenty péče)

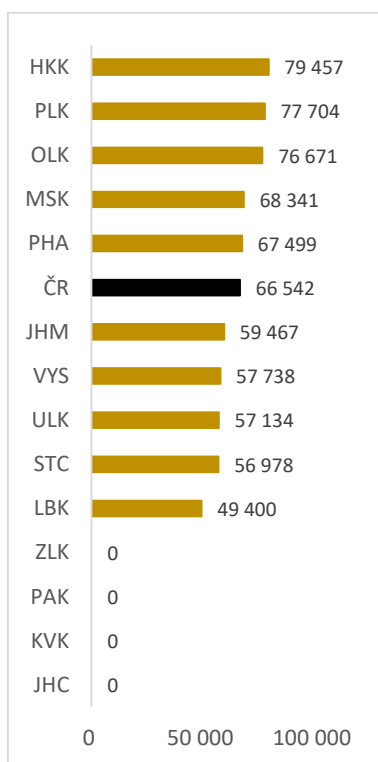
Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 4 Odměňování lékařů a zubních lékařů v roce 2015: jednotlivé kraje (akutní péče)

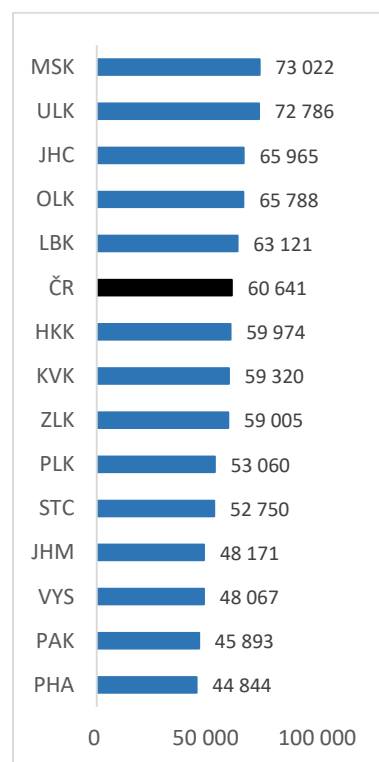
Celkový průměr
(N = 137; platy a mzdy)

Průměrné platy
(N = 53)

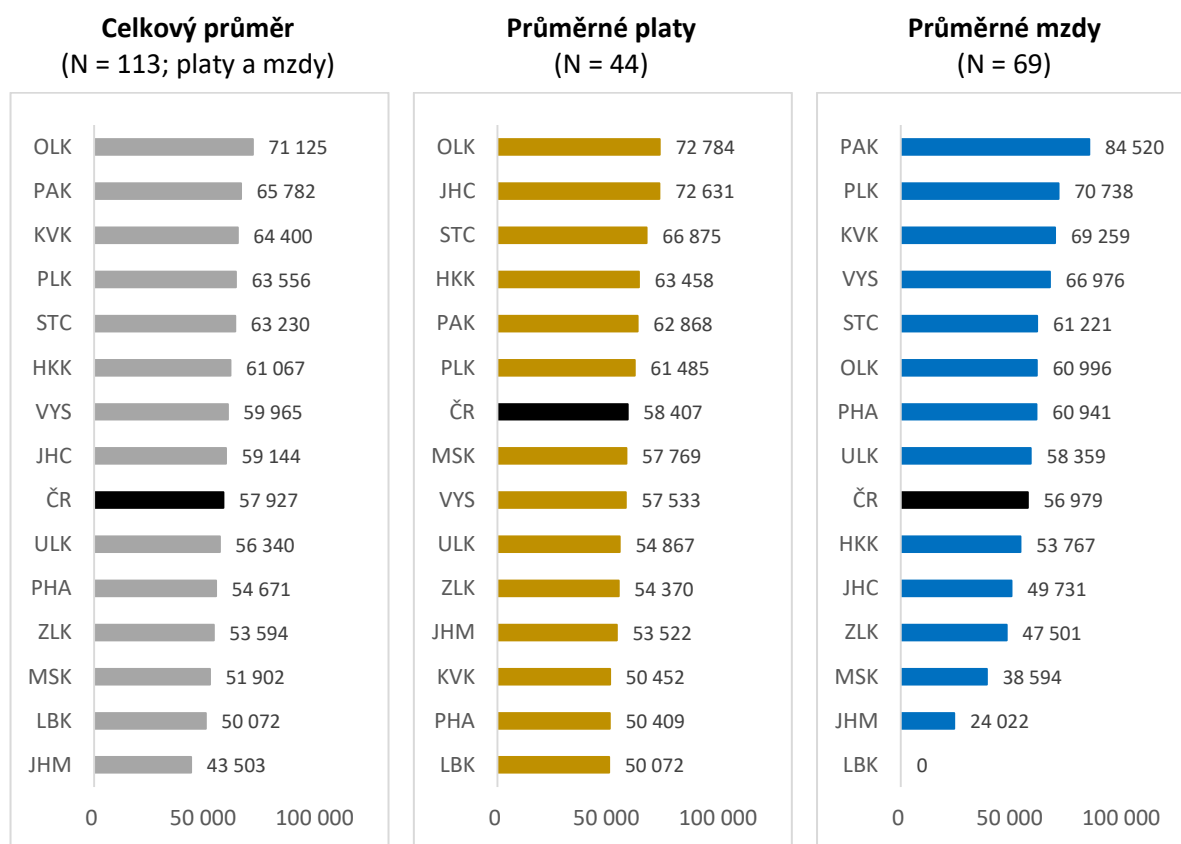

Průměrné mzdy
(N = 84)

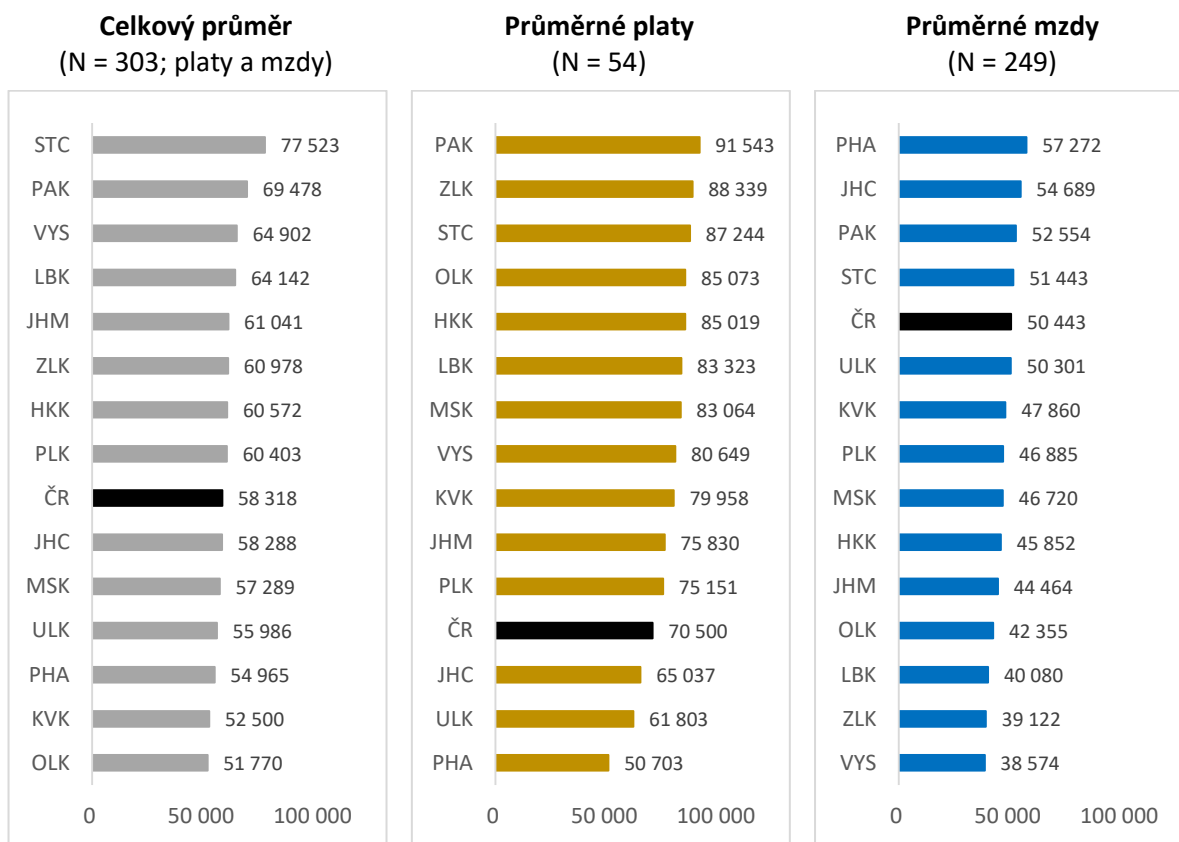
Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 5 Odměňování lékařů a zubních lékařů v roce 2015: jednotlivé kraje (ostatní lůžková péče)

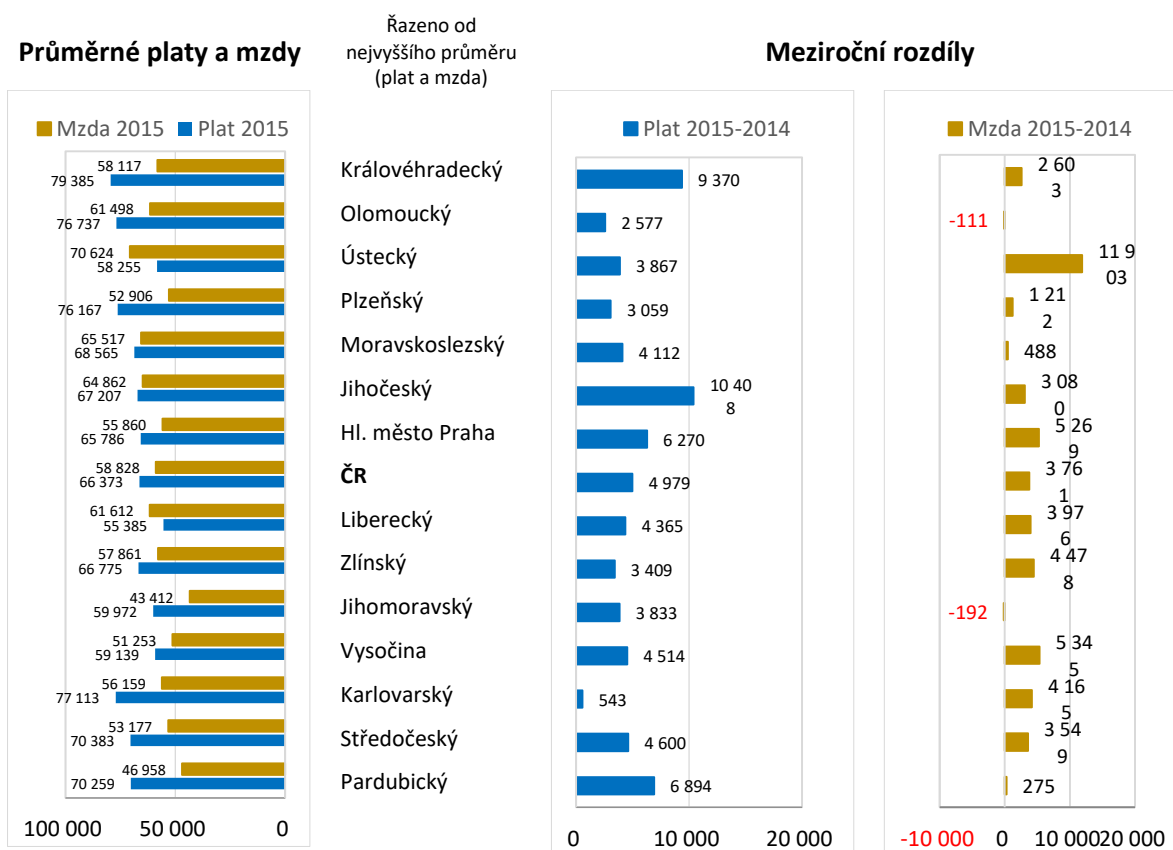
Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 6 Odměňování lékařů a zubních lékařů v roce 2015: jednotlivé kraje (nelůžková péče)

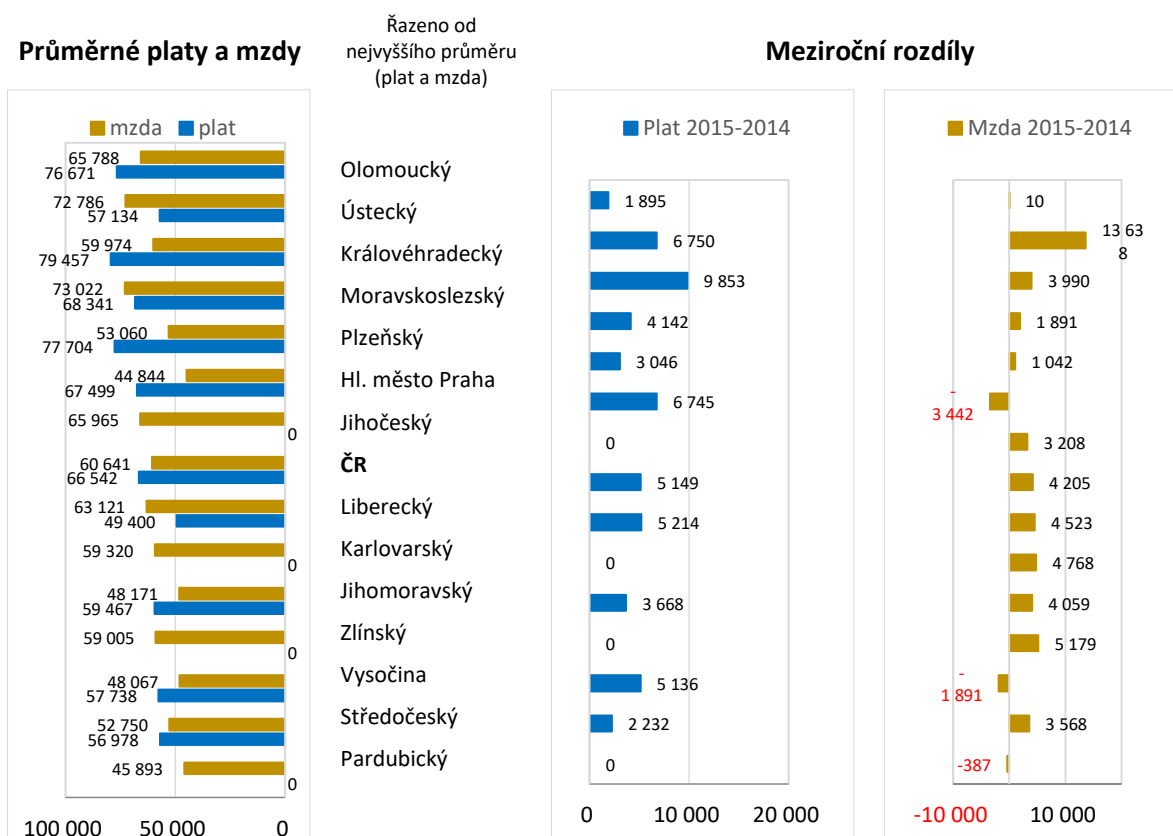

**Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)**

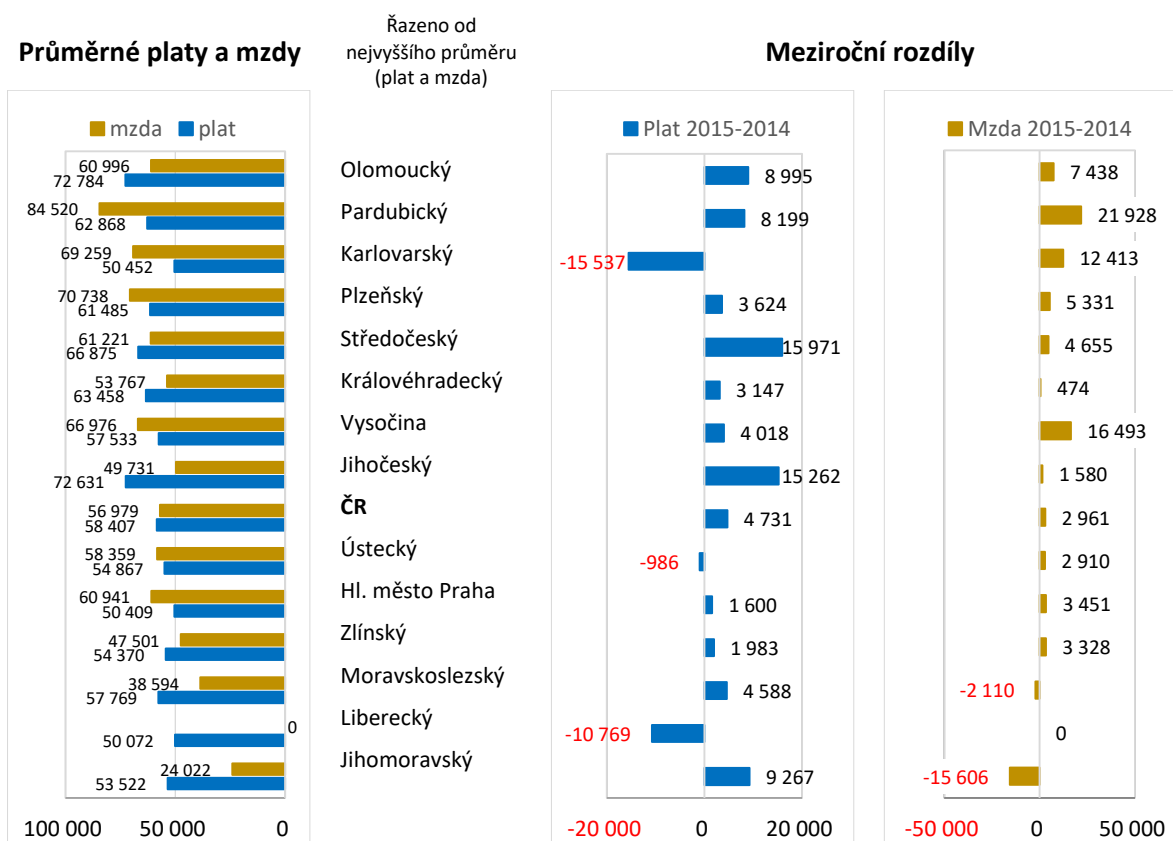
Graf č. 7 Odměňování lékařů a zubních lékařů: rozdíl mezd a platů (všechny segmenty péče)

Graf č. 8 Odměňování lékařů a zubních lékařů: rozdíl mezd a platů (akutní péče)

Graf č. 9 Odměňování lékařů a zubních lékařů: rozdíl mezd a platů (ostatní lůžková péče)

Odměňování lékařů a zubních lékařů: rozbor významných rozdílů (ostatní lůžková péče)

Příčiny velkých meziročních rozdílů v některých krajích

Příčina 1: Pokles platu v kraji způsoben meziročním poklesem nahlášeným zpravodajskou jednotkou

Karlovarský	2014		2015	
ICO	Plat	Mzda	Plat	Mzda
xxxxxxxx	65 989		50 452	

Pardubický	2014		2015	
ICO	Plat	Mzda	Plat	Mzda
xxxxxxxx		87 854		138 317

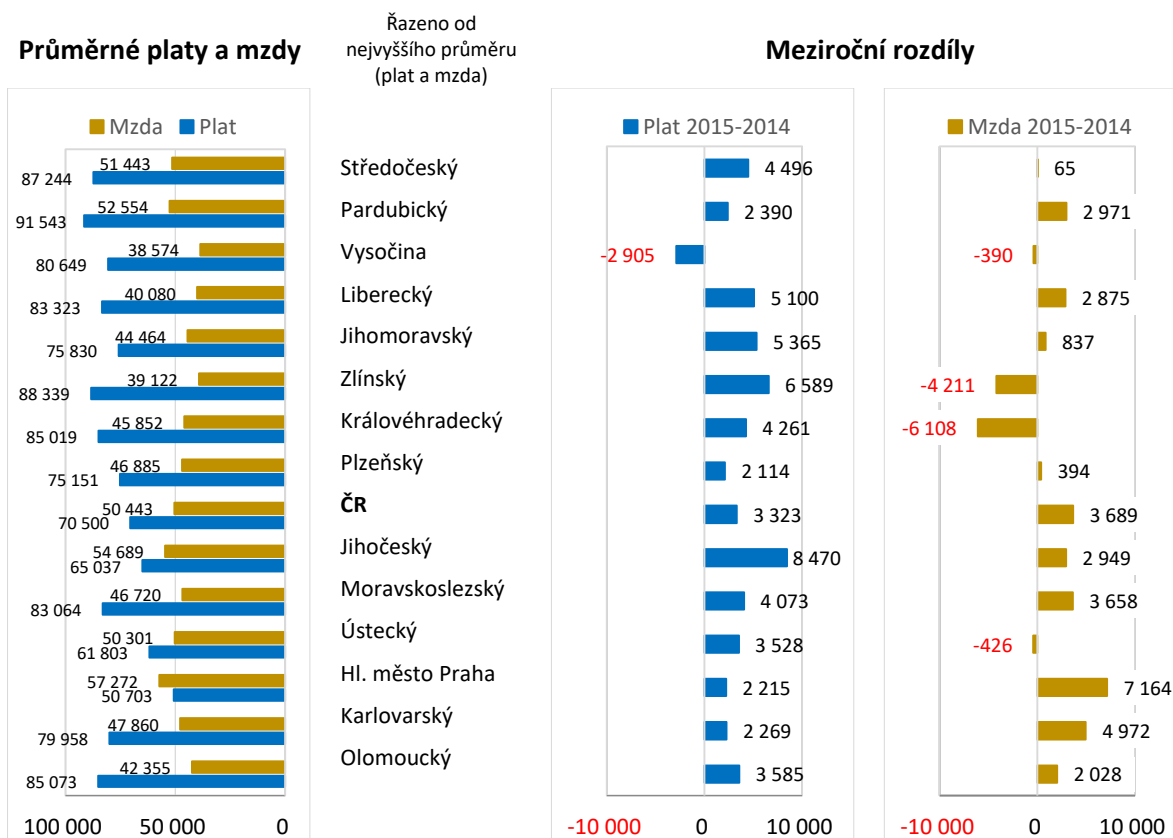
Liberecký	2014		2015	
ICO	Plat	Mzda	Plat	Mzda
xxxxxxxx	71 661		48 932	

Příčina 2: Problém malého počtu zpravodajských jednotek (změna znamená velký procentuální výkyv)

Zkratka kraje	Plat	Mzda
HKK	3	2
JHC	3	5
JHM	3	3
KVK	1	3
LBK	3	
MSK	3	6
OLK	3	3

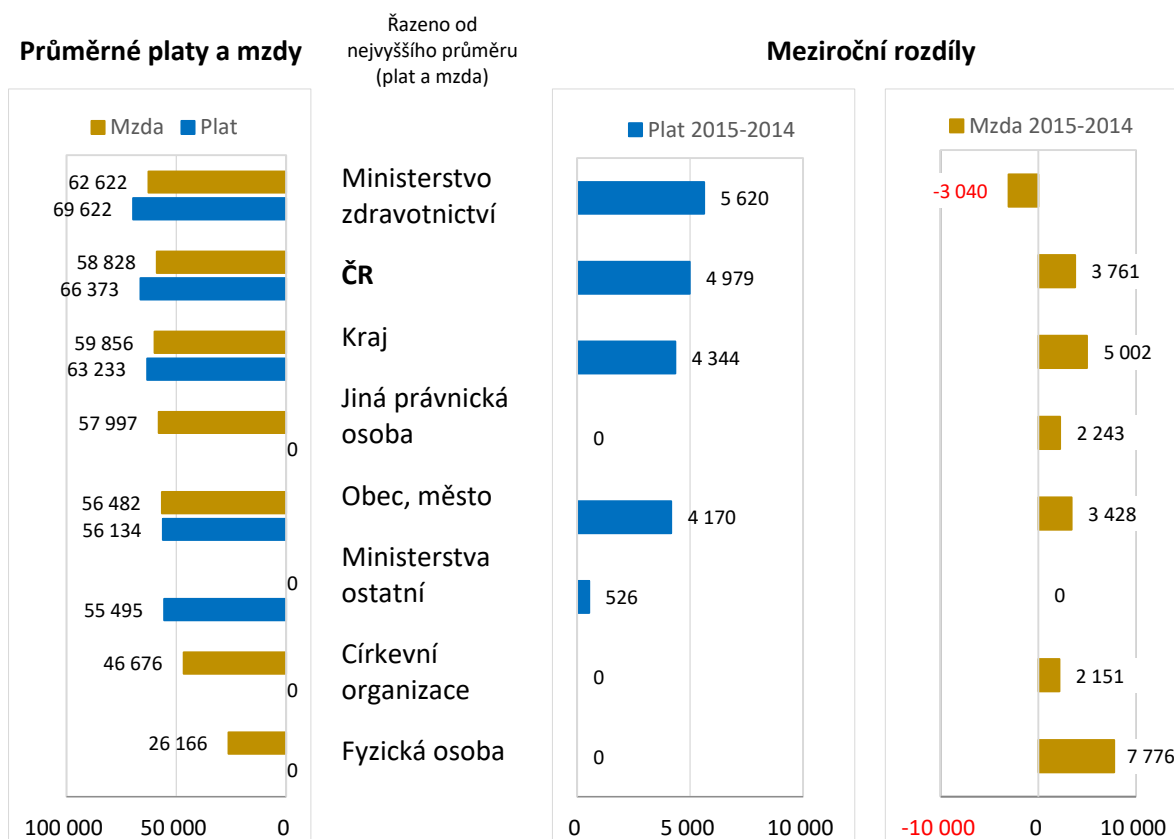
Zkratka kraje	Plat	Mzda
PAK	7	3
PHA	5	13
PLK	2	4
STC	2	11
ULK	4	10
VYS	3	4
ZLK	2	2

Graf č. 10 Odměňování lékařů a zubních lékařů: rozdíl mezd a platů (nelůžková péče)

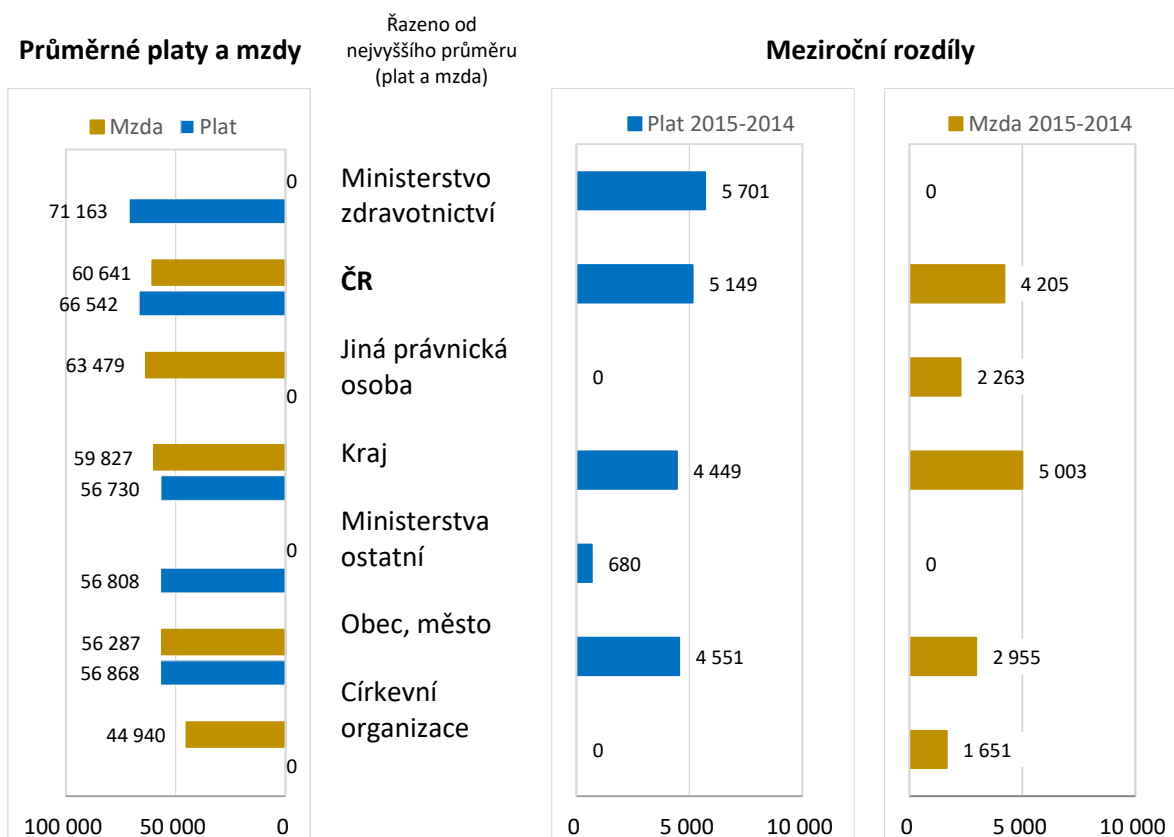

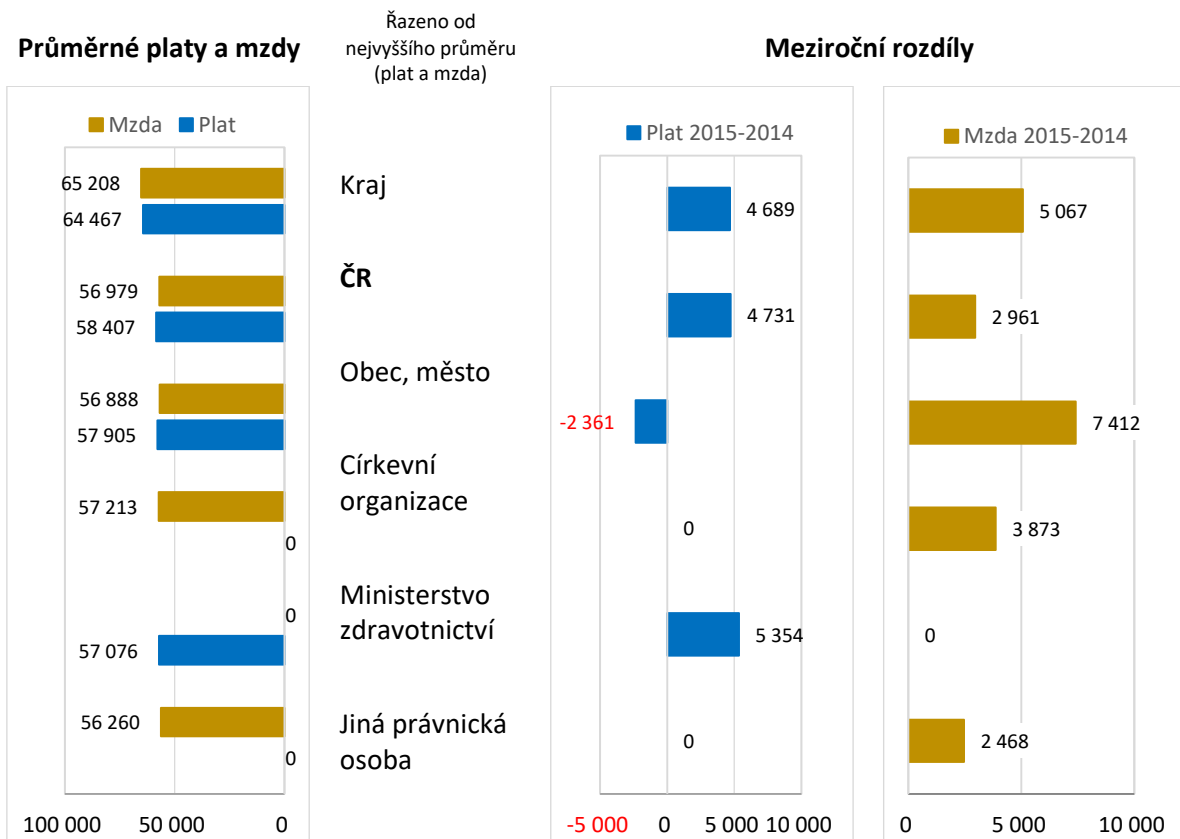
Graf č. 11 Odměňování lékařů a zubních lékařů dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (všechny segmenty péče)

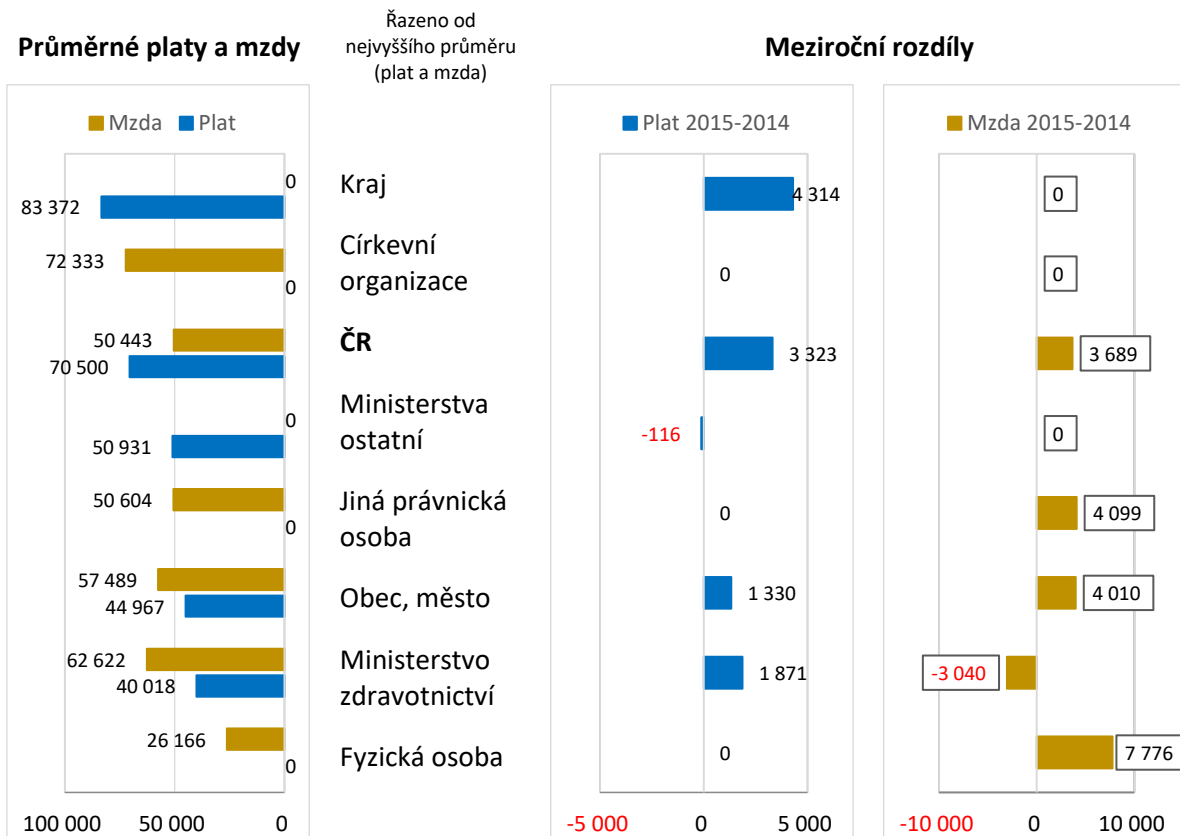
Graf č. 12 Odměňování lékařů a zubních lékařů dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (akutní péče)

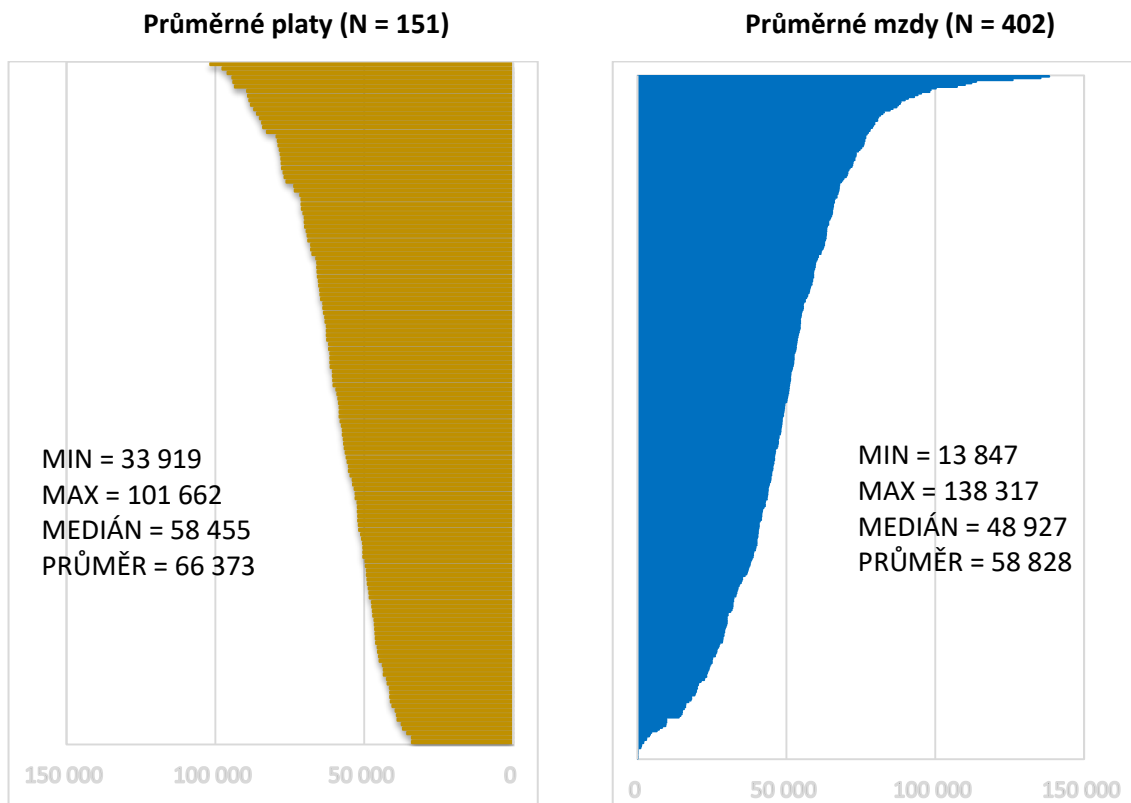
Graf č. 13 Odměňování lékařů a zubních lékařů dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (ost. lůžková péče)

Graf č. 14 Odměňování lékařů a zubních lékařů dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (nelůžková péče)

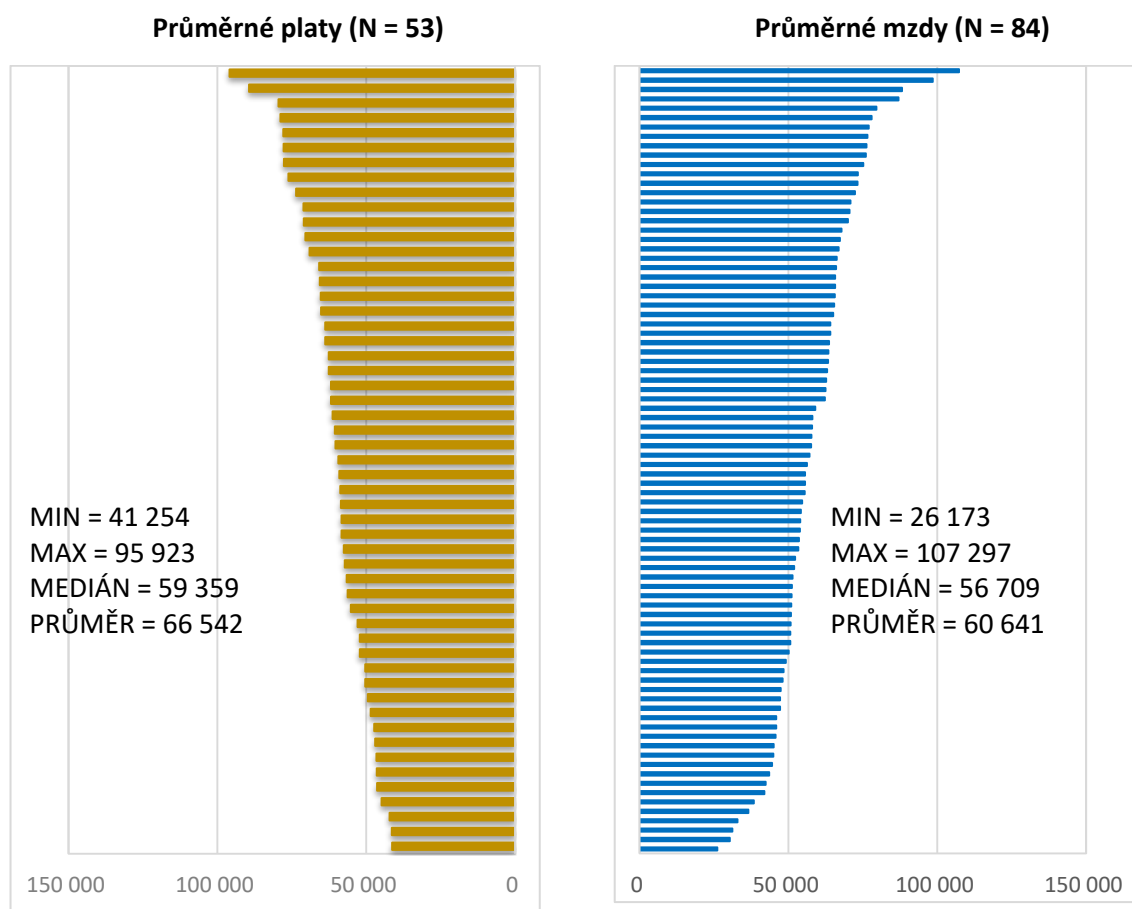

Graf č. 15 Odměňování lékařů a zubních lékařů v čase: jednotliví poskytovatelé (všechny segmenty péče)

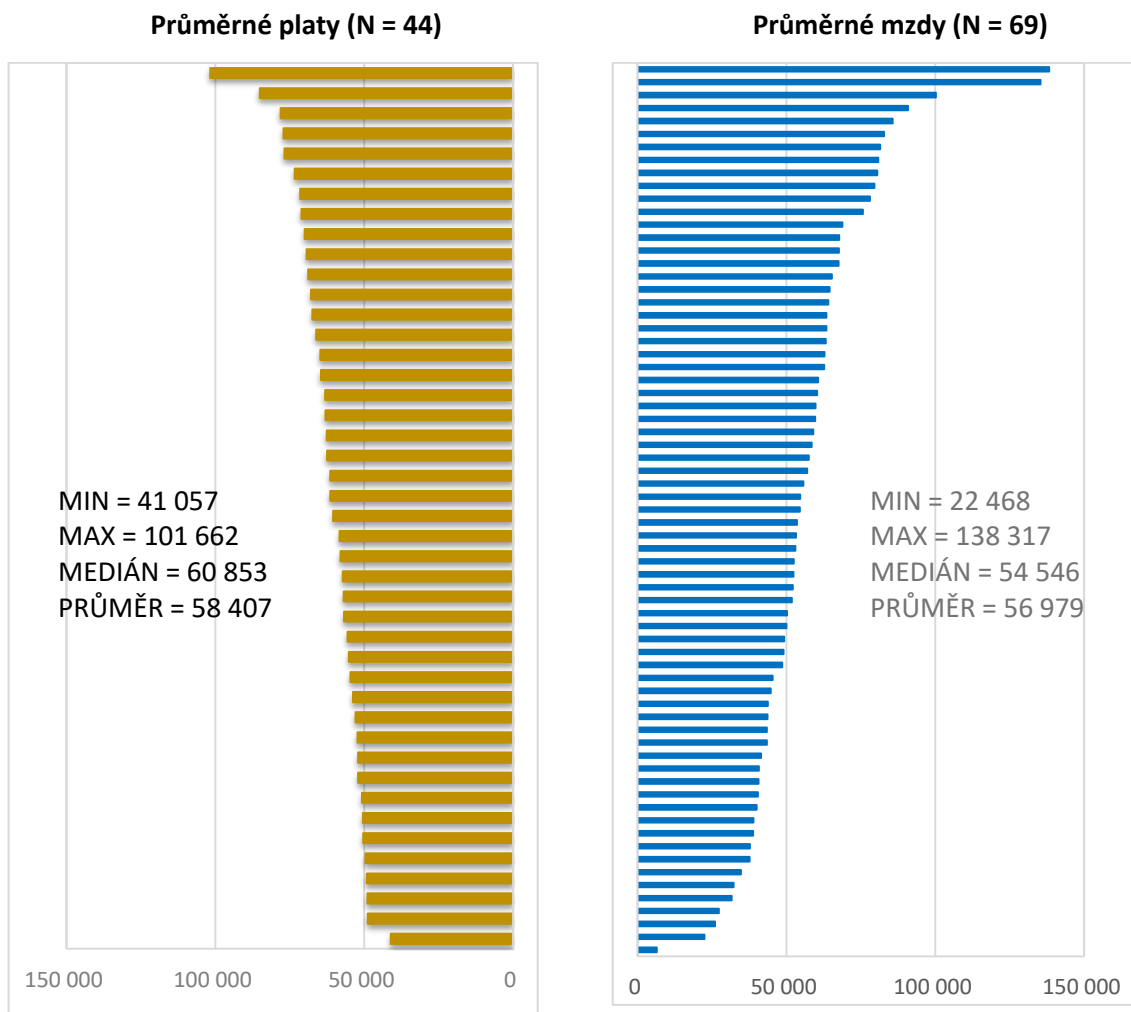
Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 16 Odměňování lékařů a zubních lékařů v čase: jednotliví poskytovatelé (akutní péče)

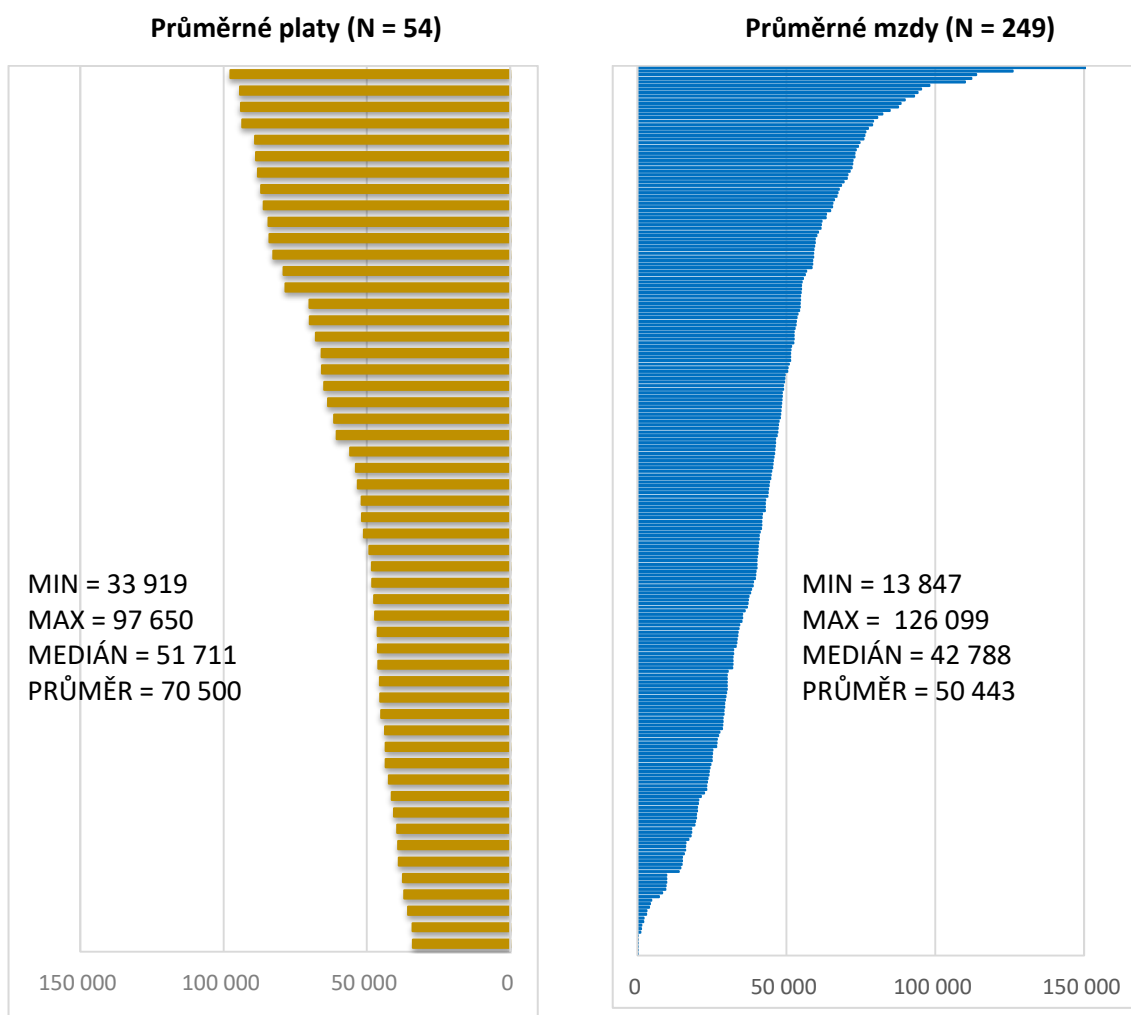
Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 17 Odměňování lékařů a zubních lékařů v čase: jednotliví poskytovatelé (ostatní lůžková péče)

Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

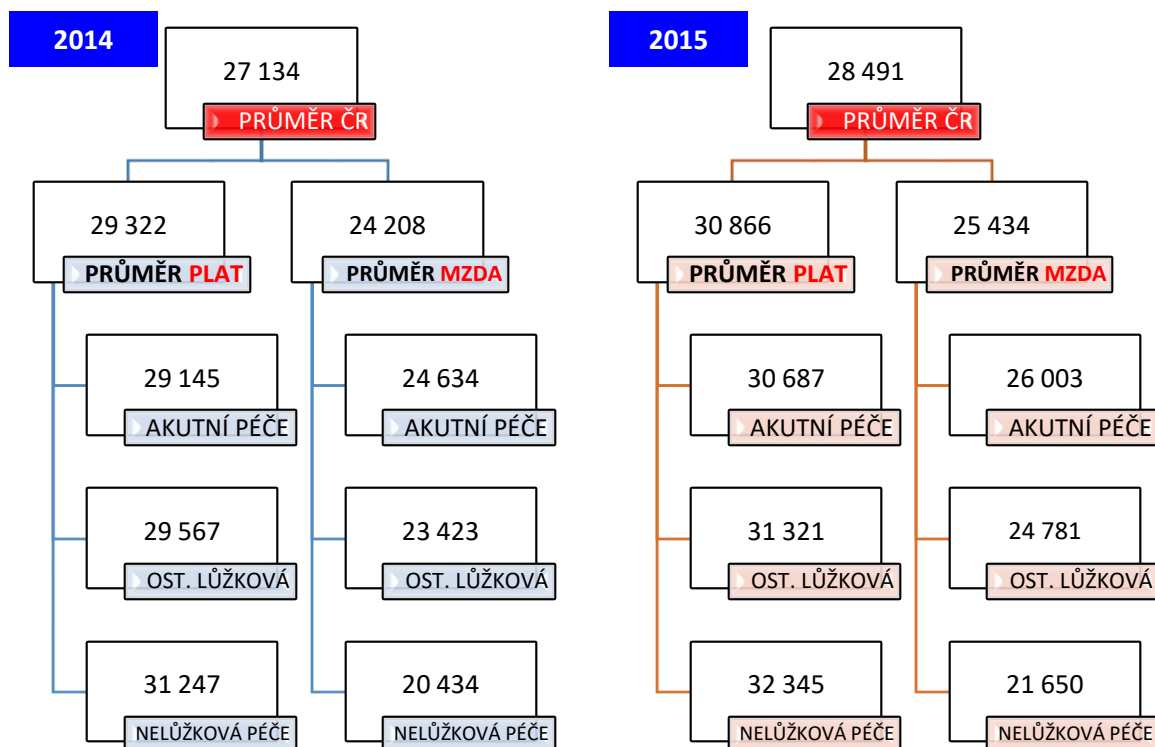
Graf č. 18 Odměňování lékařů a zubních lékařů v čase: jednotliví poskytovatelé (nelůžková péče)

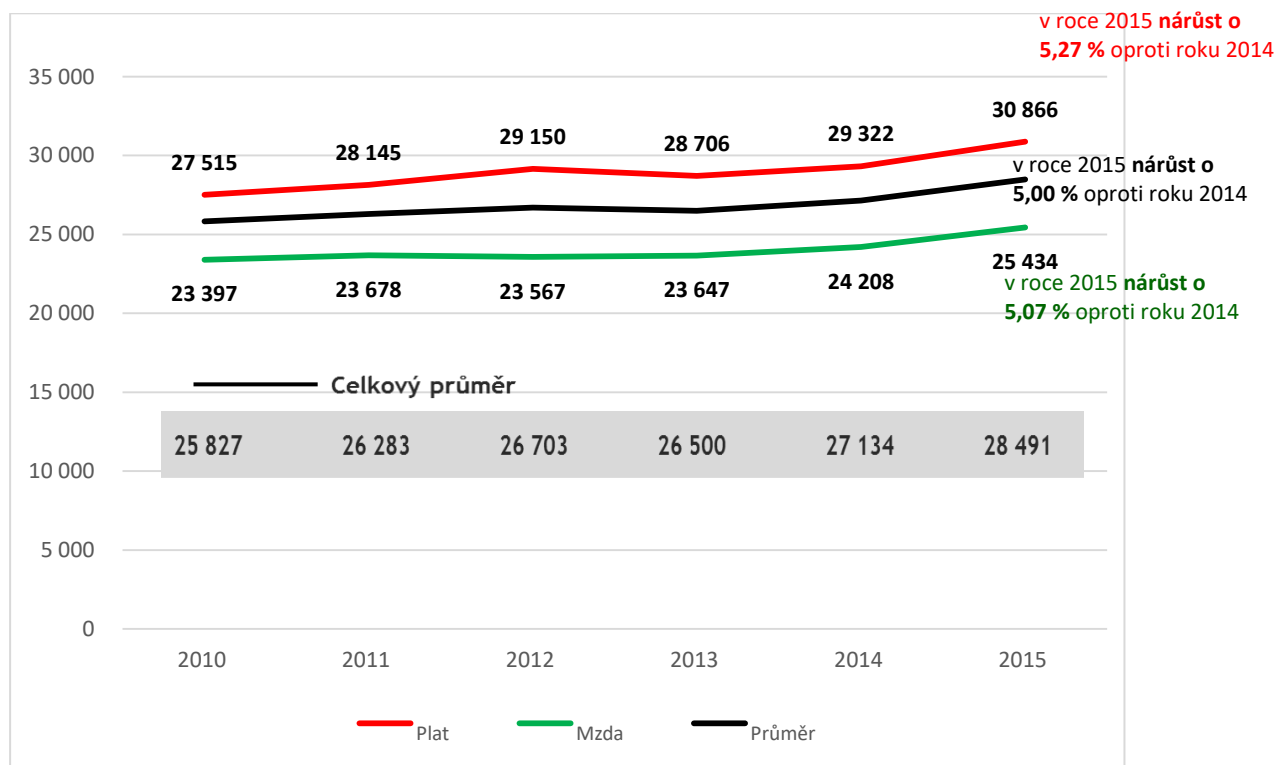
Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Všeobecné sestry a porodní asistentky

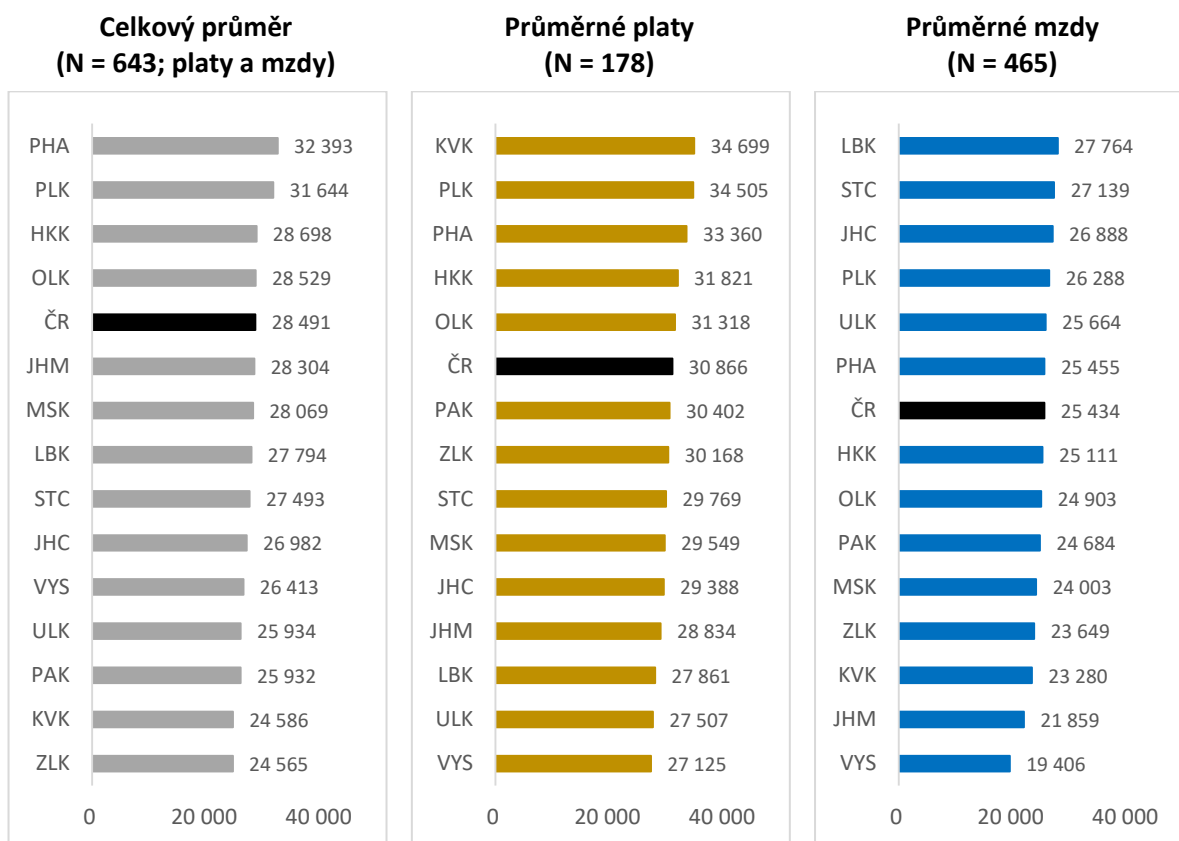
Graf č. 19 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek dle hlavních segmentů péče

Graf č. 20 Vývoj platů a mezd všeobecných sester a porodních asistentek ve zdravotnictví celkem

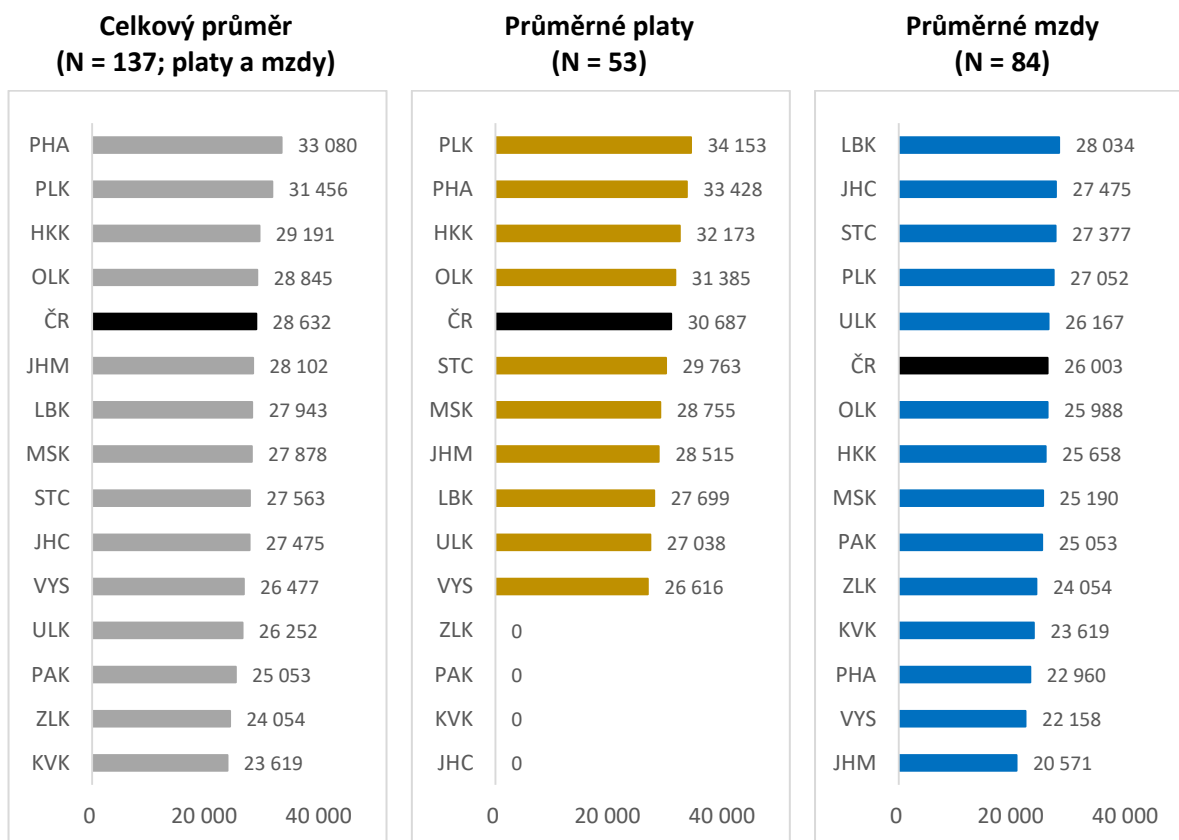
Graf č. 21 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015 (všechny segmenty péče)

Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

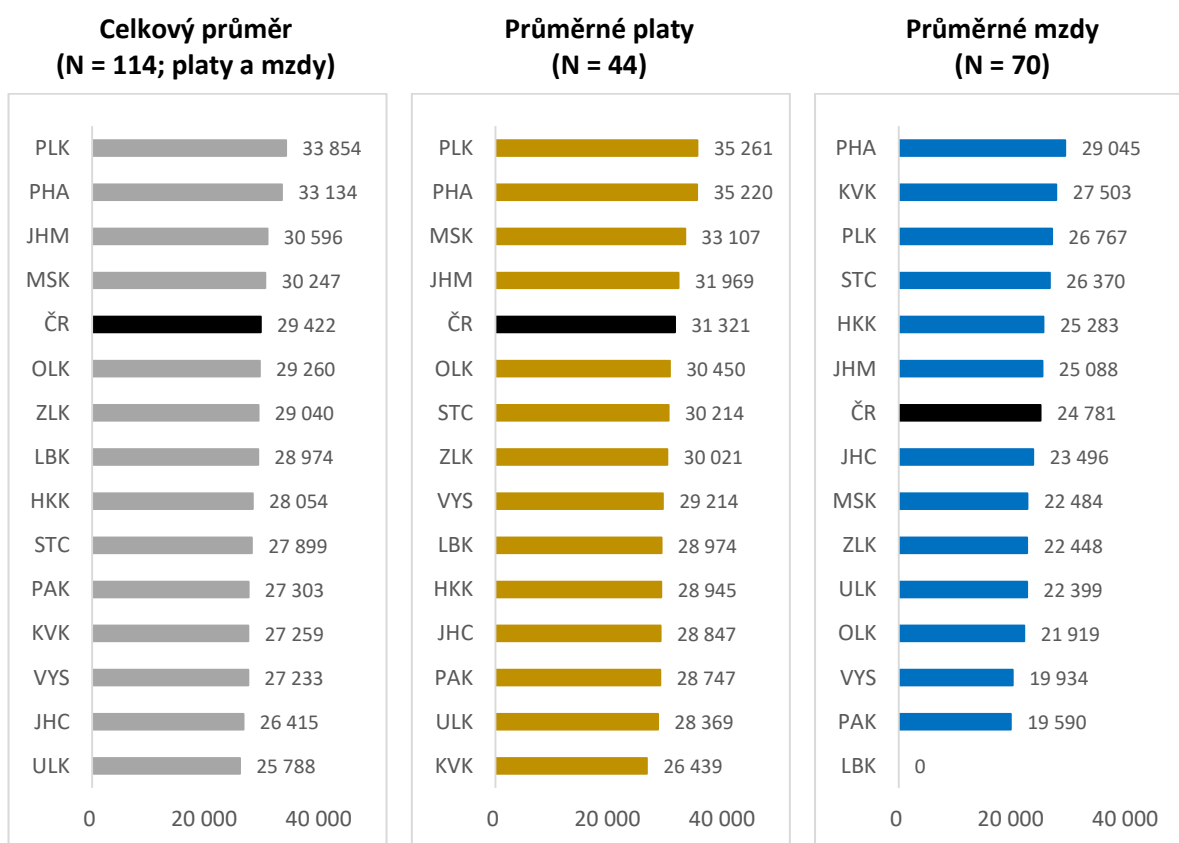

Graf č. 22 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015 (akutní péče)

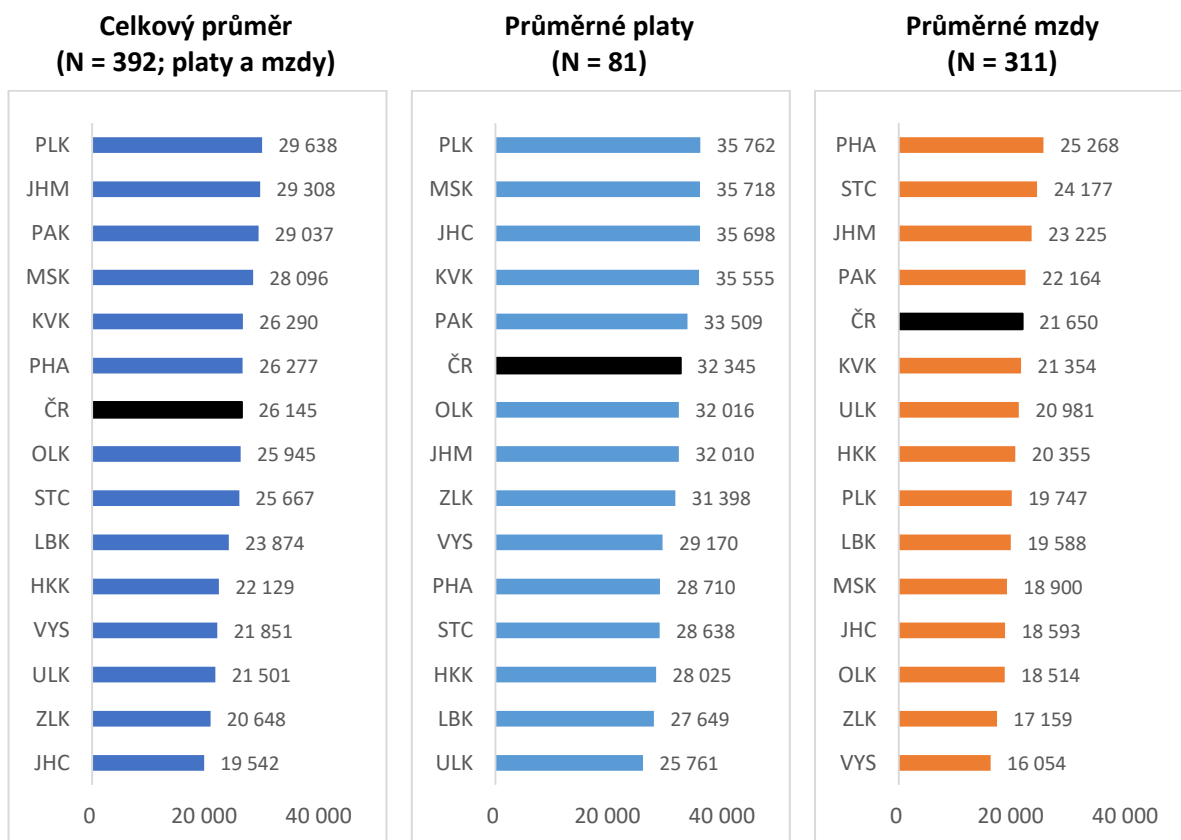
Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 23 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015 (ostatní lůžková péče)

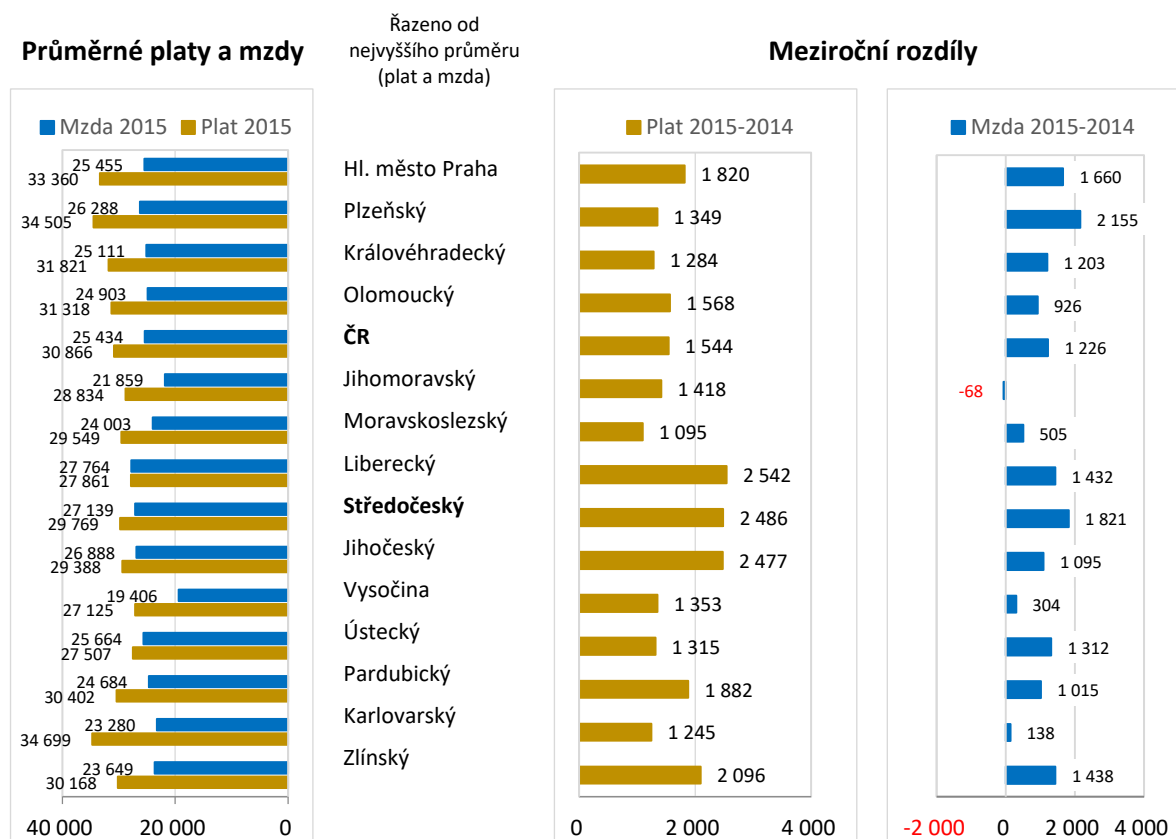
Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 24 Odměňování všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015 (nelůžková péče)

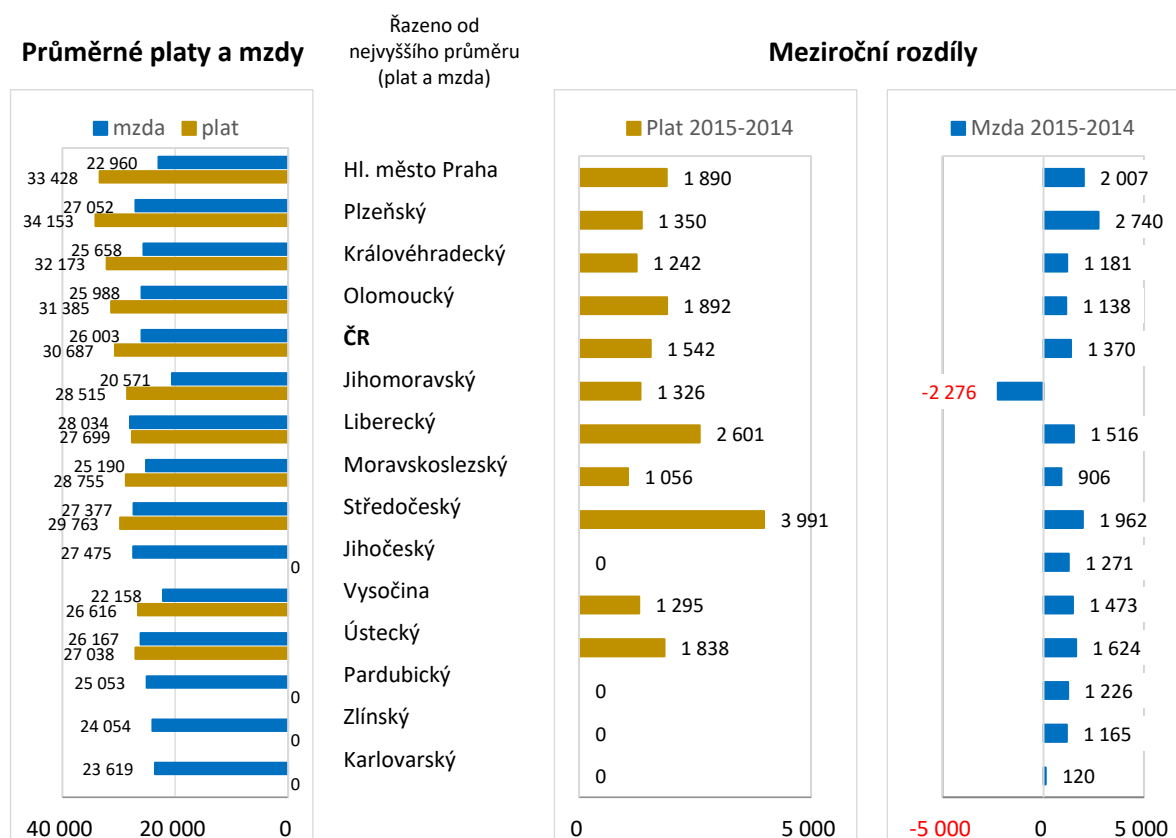

Průměr (platy a mzdy) 2015 dle krajů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

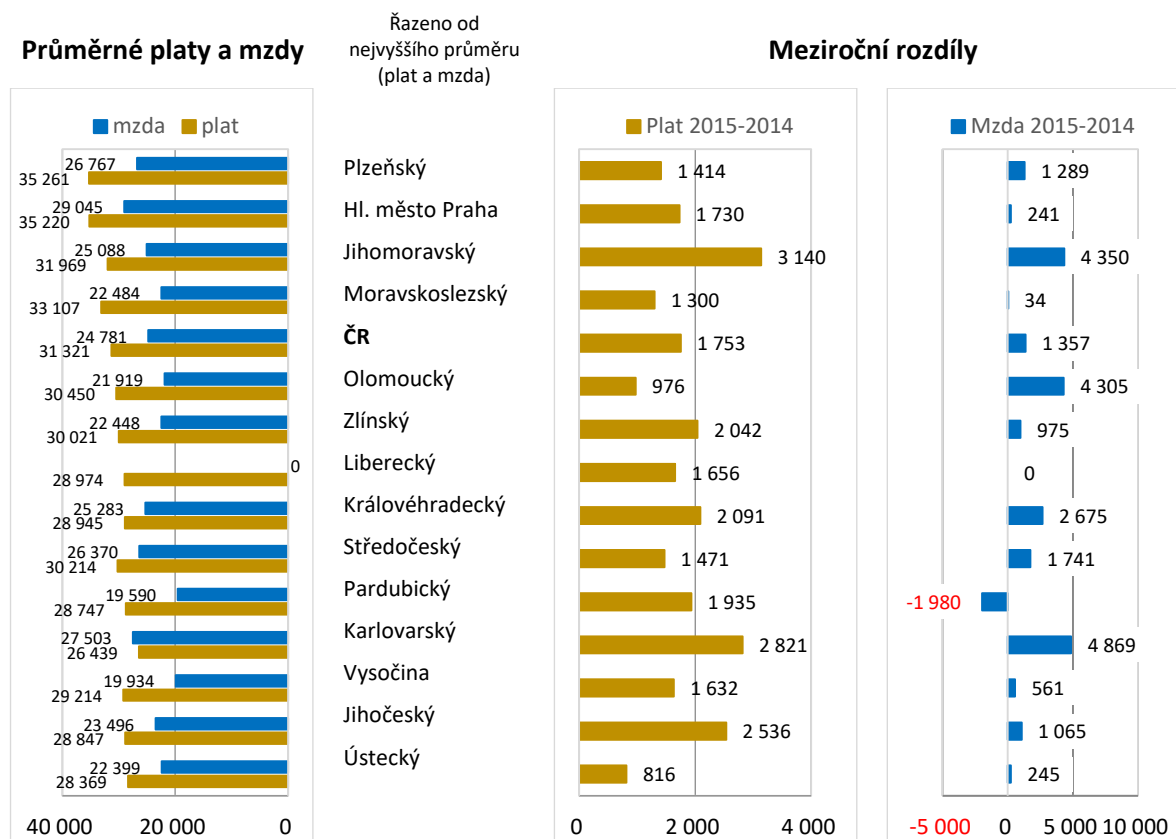
Graf č. 25 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle krajů: rozdíl mezd a platů (všechny segmenty péče)

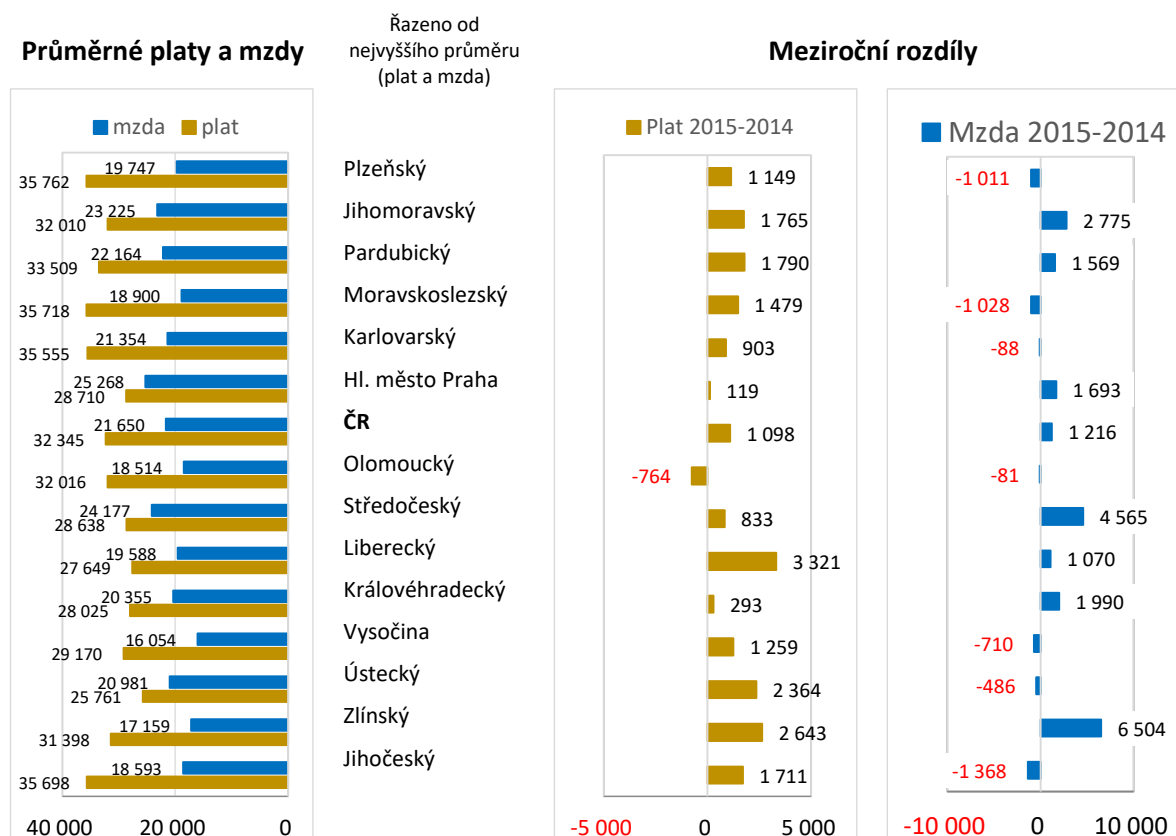
Graf č. 26 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle krajů: rozdíl mezd a platů (akutní péče)

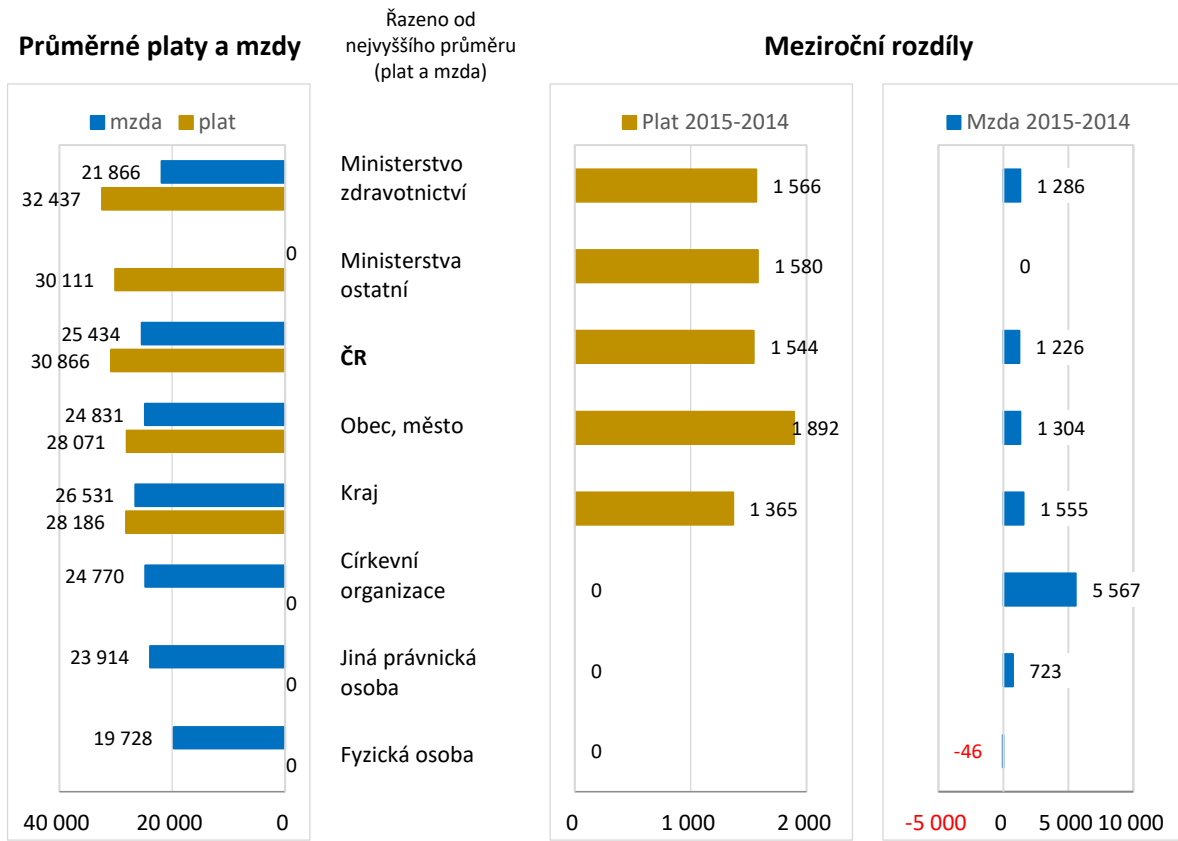
Graf č. 27 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle krajů: rozdíl mezd a platů (ostatní lůžková péče)

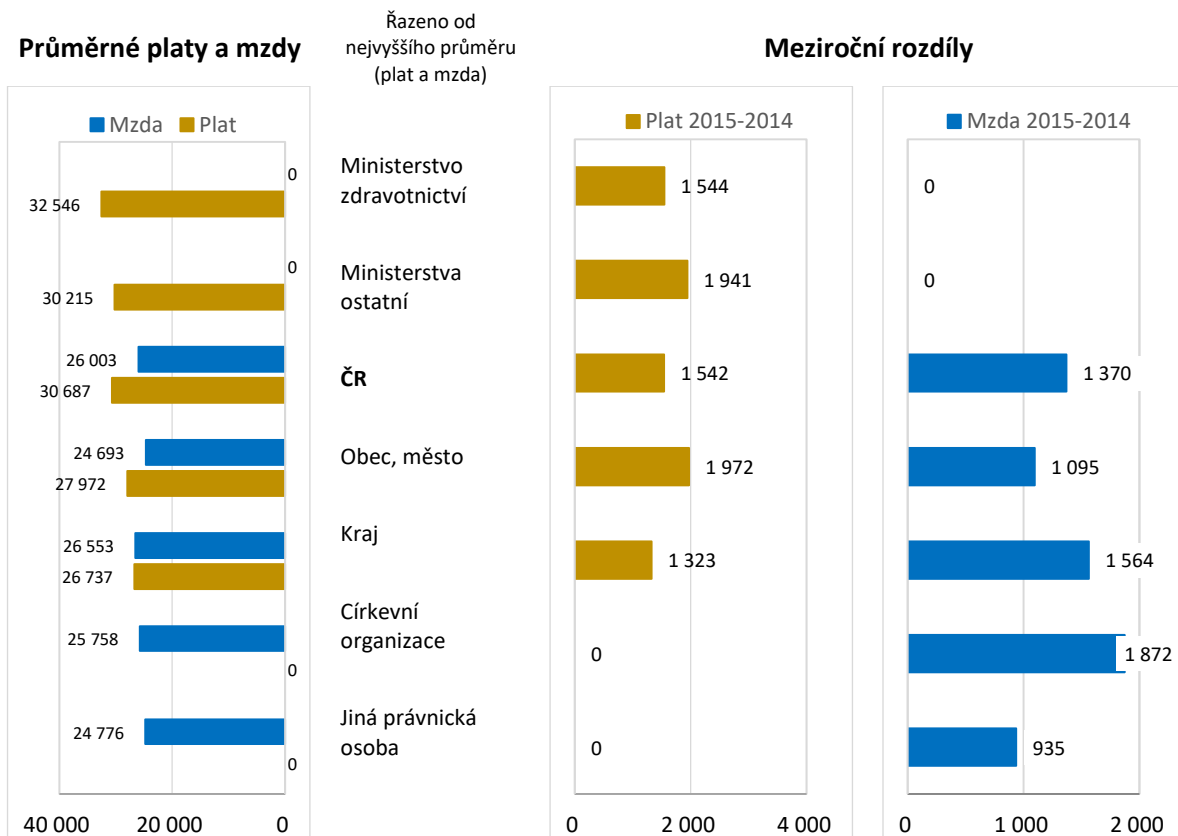
Graf č. 28 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle krajů: rozdíl mezd a platů (nelůžková péče)

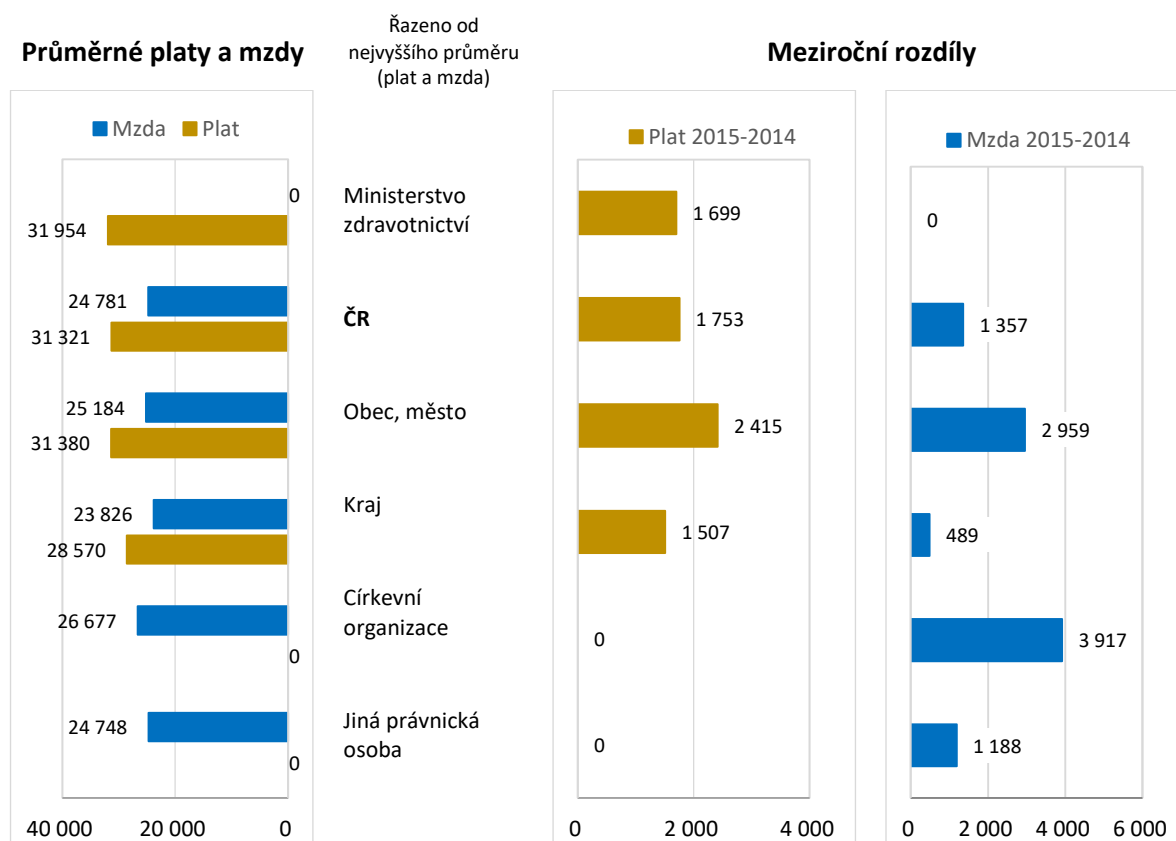
Graf č. 29 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (všechny segmenty péče)

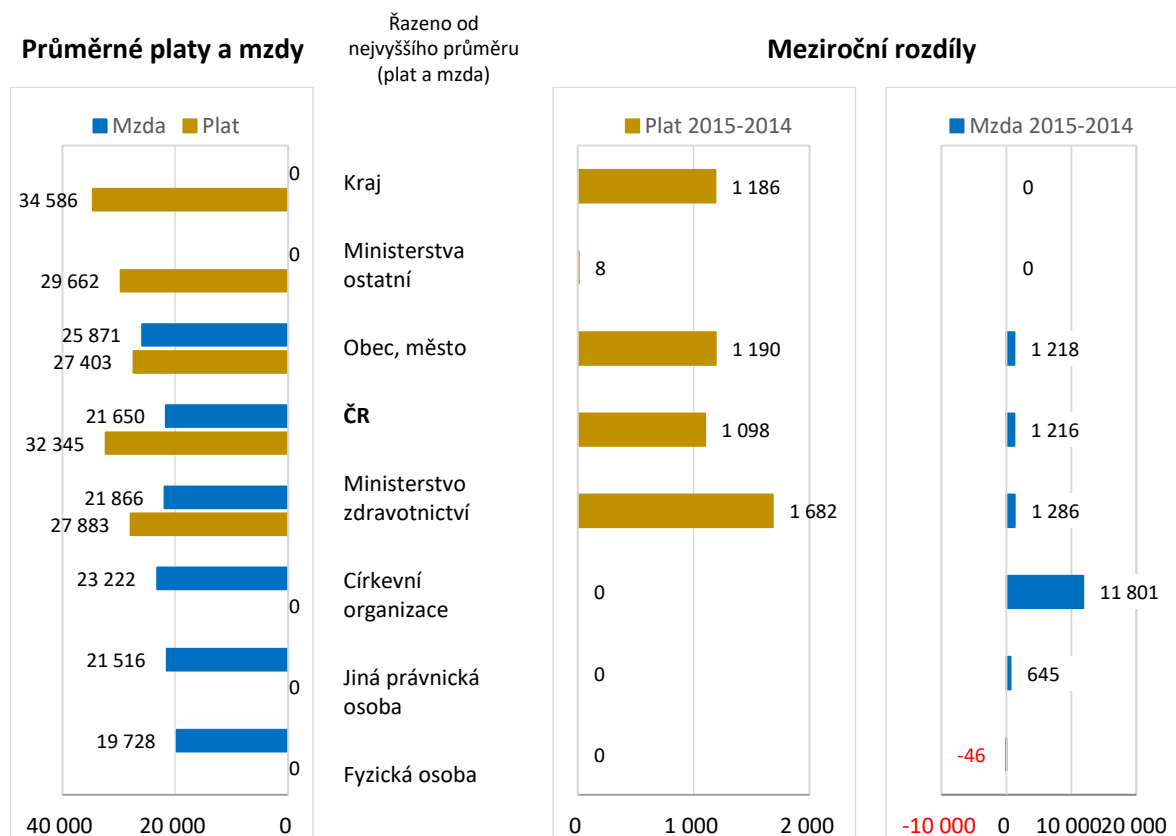
Graf č. 30 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (akutní péče)

Graf č. 31 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (ost. lůžk. péče)

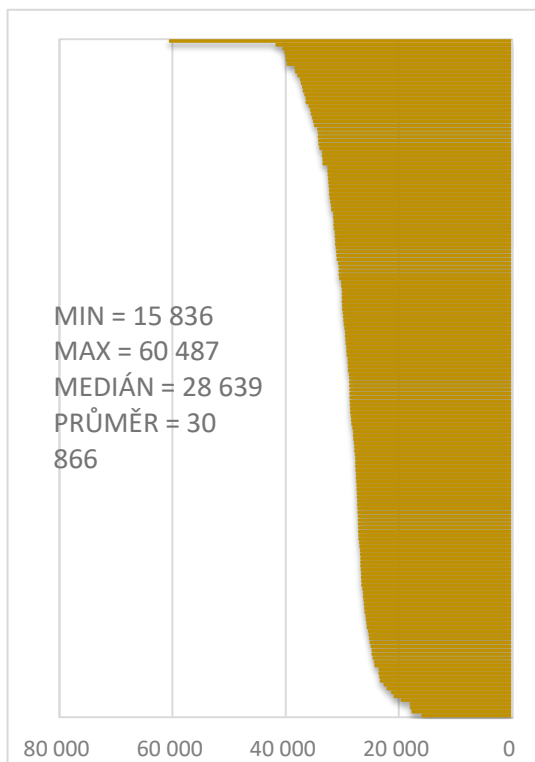

Graf č. 32 Všeobecné sestry a porodní asistentky dle zřizovatele: rozdíl mezd a platů (nelůžková péče)

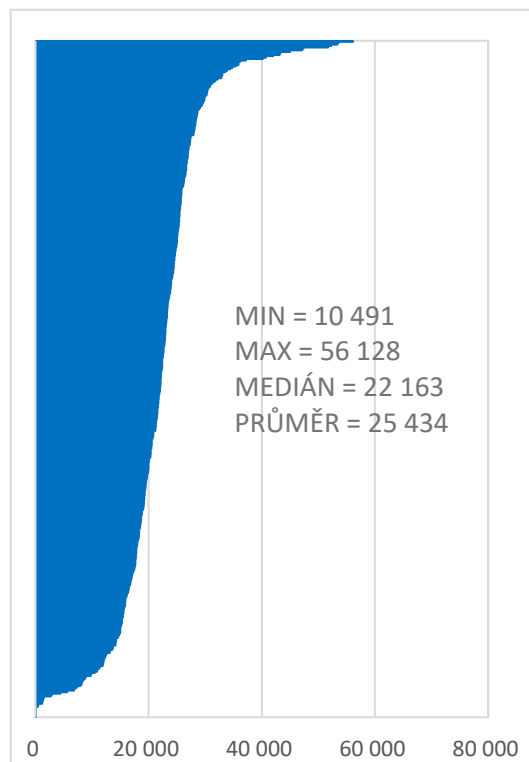

Graf č. 33 Odměňování všeob. sester a por. asistentek: jednotliví poskytovatelé (všechny segm. péče)

Průměrné platy (N = 178)

Průměrné mzdy (N = 465)

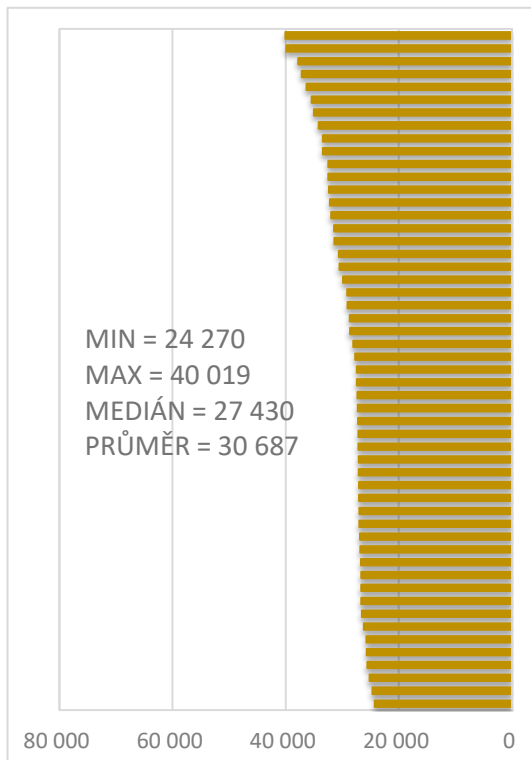

Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

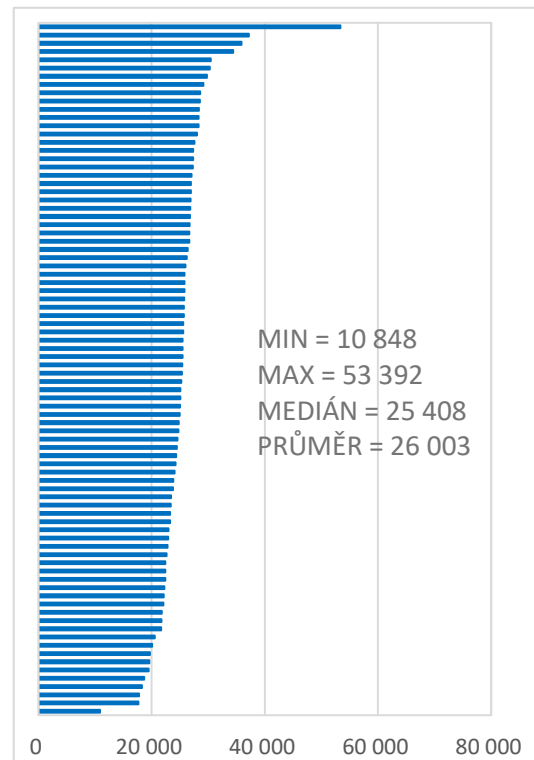

Graf č. 34 Odměňování všeob. sester a por. asistentek: jednotliví poskytovatelé (akutní péče)

Průměrné platy (N = 53)

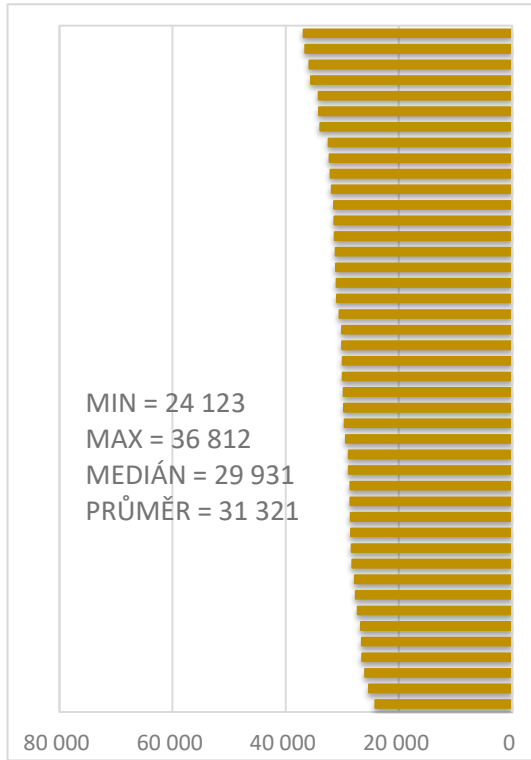
Průměrné mzdy (N = 84)

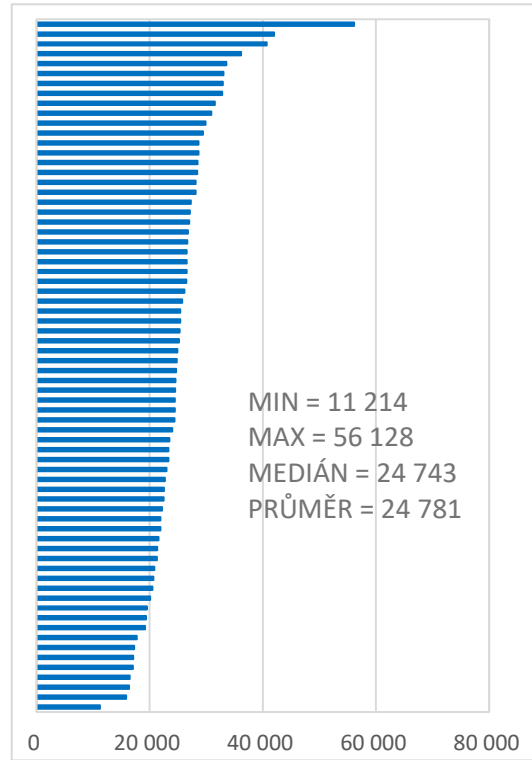
Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 35 Odměňování všeob. sester a por. asistentek: jednotliví poskytovatelé (ostatní lůžková péče)

Průměrné platy (N = 44)

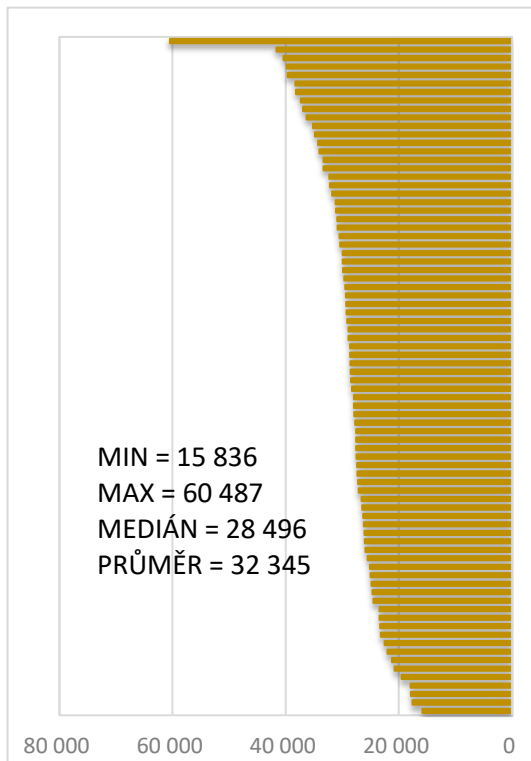
Průměrné mzdy (N = 70)

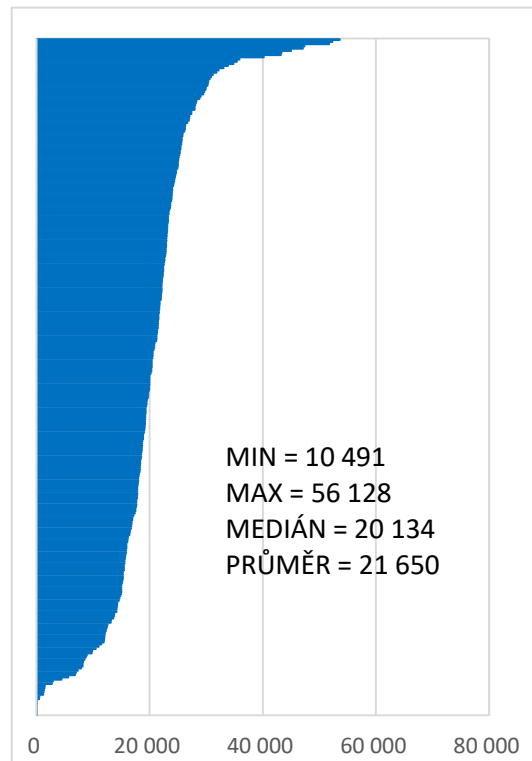
Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)

Graf č. 36 Odměňování všeob. sester a por. asistentek: jednotliví poskytovatelé (nelůžková péče)

Průměrné platy (N = 81)

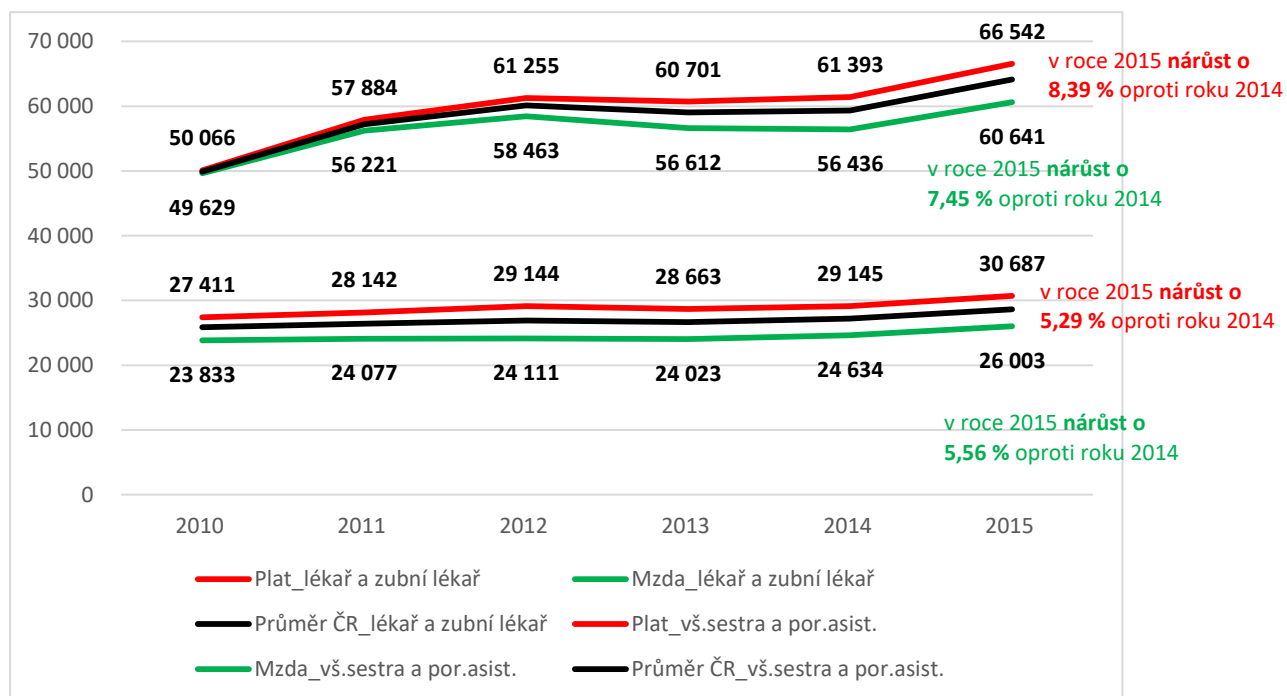
Průměrné mzdy (N = 311)

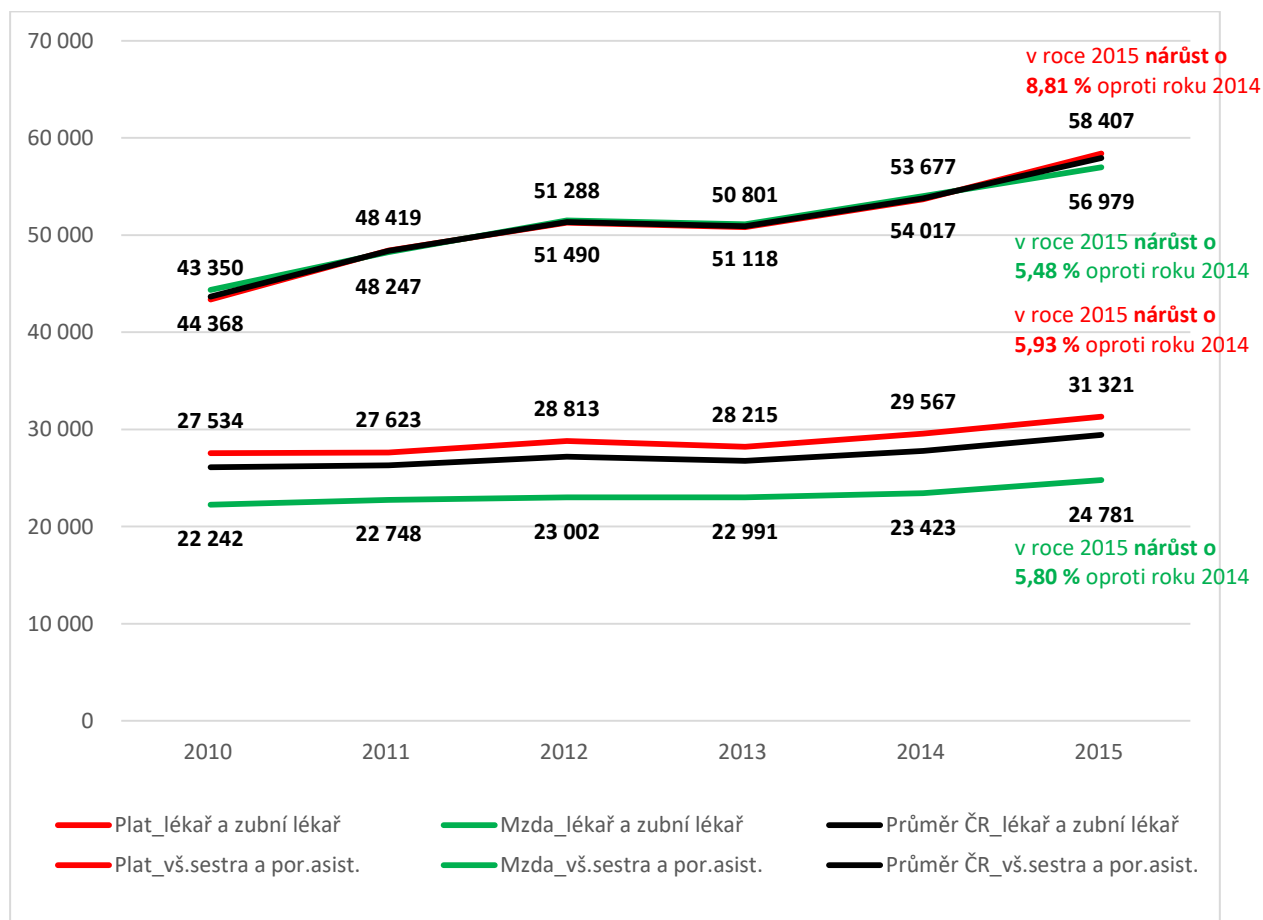
**Průměrné platy a mzdy 2015 dle poskytovatelů
(N = počty poskytovatelů dle IČO)**

Souhrn vývoje celkových příjmů

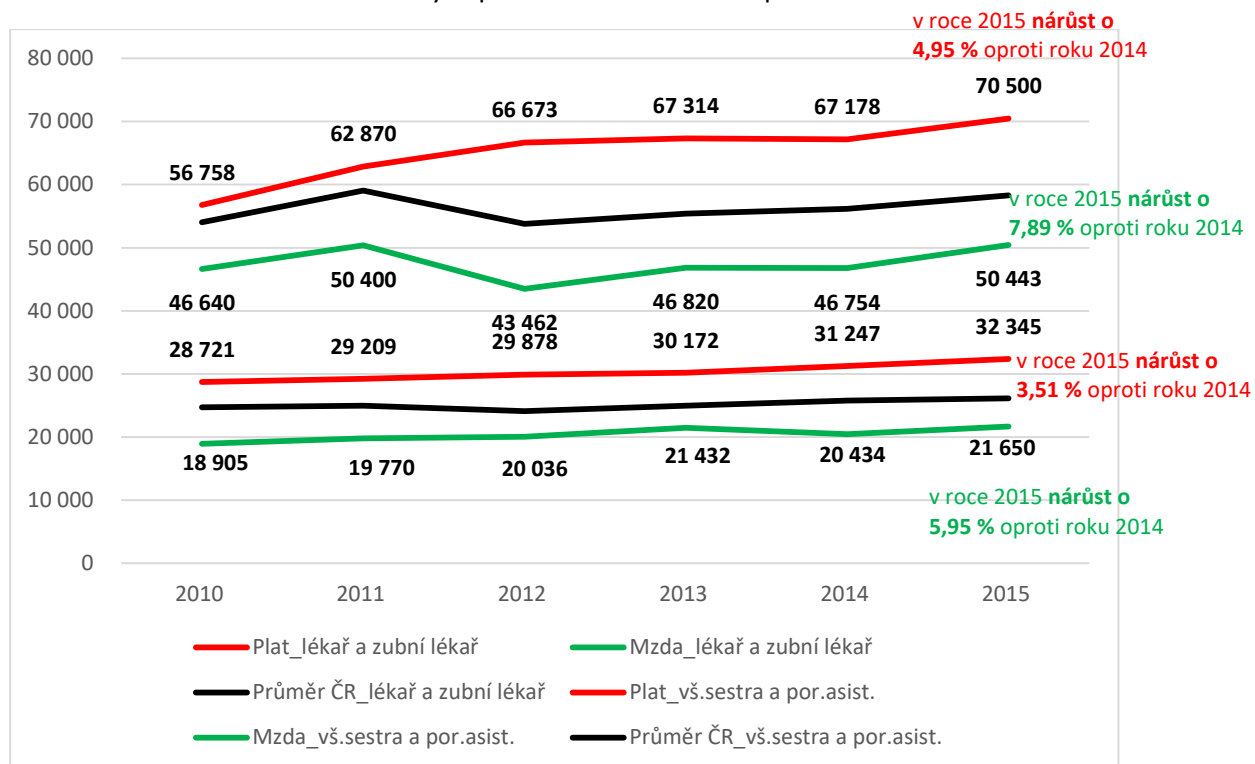
Graf č. 37 Odměňování pracovníků v akutní péči

Graf č. 38 Odměňování pracovníků v ostatní lůžkové péči

Graf č. 39 Odměňování zdravotnických pracovníků v nelůžkové péči

Příloha č. 4 Souhrnný přehled pozorovaných trendů pro jednotlivé kraje ČR

Příloha č. 4 obsahuje souhrnný přehled výsledků analýz pro jednotlivé kraje ČR, a to v oblasti:

- počtu úvazků lékařů a všeobecných sester a porodních asistentek
- odměňování lékařů a zubních lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek

Souhrnný přehled počtu úvazků lékařů v roce 2015 v porovnání s rokem 2014

Kraj	Akutní péče		Ostatní lůžková péče		Nelůžková péče		Celkem	
	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014
Hl. m. Praha	40,65	101 %	-3,86	99 %	65,26	102 %	102,05	101 %
Středočeský kraj	70,81	104 %	-4,80	97 %	12,24	101 %	78,25	102 %
Jihočeský kraj	58,56	106 %	2,19	103 %	4,51	100 %	65,26	103 %
Plzeňský kraj	7,47	101 %	4,00	104 %	-38,17	97 %	-26,70	99 %
Karlovarský kraj	-23,16	94 %	0,64	105 %	6,92	101 %	-15,60	99 %
Ústecký kraj	40,83	104 %	-37,28	74 %	12,71	101 %	16,26	101 %
Liberecký kraj	41,97	106 %	0,26	101 %	31,63	105 %	73,86	105 %
Královéhradecký kraj	-52,96	95 %	3,53	109 %	10,33	101 %	-39,10	98 %
Pardubický kraj	2,86	100 %	-8,56	92 %	-78,62	92 %	-84,32	95 %
Kraj Vysočina	34,39	105 %	9,42	108 %	8,21	101 %	52,02	103 %
Jihomoravský kraj	76,17	103 %	5,14	105 %	67,15	103 %	148,46	103 %
Olomoucký kraj	28,76	102 %	-4,88	95 %	20,21	102 %	44,09	102 %
Zlínský kraj	15,61	102 %	4,94	105 %	22,08	102 %	42,63	102 %
Moravskoslezský kraj	39,04	102 %	-11,03	93 %	72,62	104 %	100,63	102 %

Souhrnný přehled stavu úvazků všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2015 v porovnání s rokem 2014

Kraj	Akutní péče		Ostatní lůžková péče		Nelůžková péče		Celkem	
	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014
Hl. m. Praha	-133,59	99 %	19,45	102 %	11,52	100 %	-102,62	99 %
Středočeský kraj	35,54	101 %	11,84	102 %	-31,44	99 %	15,94	100 %
Jihočeský kraj	9,81	100 %	3,62	101 %	59,01	104 %	72,44	102 %
Plzeňský kraj	-41,56	98 %	20,12	104 %	-35,56	98 %	-57,00	99 %
Karlovarský kraj	12,91	101 %	-10,13	89 %	48,62	104 %	51,40	102 %
Ústecký kraj	68,27	102 %	-121,14	80 %	-1,48	100 %	-54,35	99 %
Liberecký kraj	-17,29	99 %	-3,42	96 %	-0,81	100 %	-21,52	99 %
Královéhradecký kraj	-3,06	100 %	28,61	111 %	12,27	101 %	37,82	101 %
Pardubický kraj	-18,57	99 %	1,27	100 %	-5,21	100 %	-22,51	99 %
Kraj Vysočina	-9,54	100 %	-12,10	98 %	56,41	105 %	34,77	101 %
Jihomoravský kraj	-2,33	100 %	-17,58	96 %	46,06	102 %	26,15	100 %
Olomoucký kraj	-3,32	100 %	-23,16	95 %	37,95	102 %	11,47	100 %
Zlínský kraj	-10,58	100 %	-7,21	99 %	19,07	101 %	1,28	100 %
Moravskoslezský kraj	-31,71	99 %	5,34	101 %	-22,84	99 %	-49,21	99 %

Vývoj odměňování celkem ve všech segmentech péče (průměr platů a mezd) v roce 2014 a 2015

Kraj	Lékaři a zubní lékaři				Všeobecné sestry a porodní asistentky			
	Rok 2015	Rok 2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014	Rok 2015	Rok 2014	Rozdíl 2015-2014	Podíl 2015/2014
Hlavní město Praha	64 293	58 289	6 004	110 %	32 393	30 689	1 704	106 %
Středočeský	55 766	52 057	3 709	107 %	27 493	25 592	1 901	107 %
Jihočeský	64 976	61 524	3 452	106 %	26 982	25 836	1 147	104 %
Plzeňský	67 828	65 071	2 757	104 %	31 644	29 865	1 779	106 %
Karlovarský	57 233	53 361	3 872	107 %	24 586	24 352	234	101 %
Ústecký	68 485	57 921	10 564	118 %	25 934	24 652	1 282	105 %
Liberecký	59 621	55 431	4 190	108 %	27 794	26 012	1 783	107 %
Královéhradecký	69 978	63 646	6 332	110 %	28 698	27 480	1 217	104 %
Pardubický	50 153	49 073	1 080	102 %	25 932	24 766	1 166	105 %
Vysočina	58 457	53 799	4 658	109 %	26 413	25 159	1 254	105 %
Jihomoravský	58 661	55 177	3 484	106 %	28 304	27 059	1 245	105 %
Olomoucký	69 676	68 431	1 245	102 %	28 529	27 188	1 341	105 %
Zlínský	58 774	54 414	4 360	108 %	24 565	23 051	1 514	107 %
Moravskoslezský	67 605	64 624	2 981	105 %	28 069	27 128	941	103 %
Průměr ČR	63 125	58 732	4 393	107 %	28 491	27 134	1 357	105 %